

2380/55/412

SPRAWOZDANIE
Z
AKCJI POMOCY ZIMOWEJ

1936/37 R.

NACZELNY WYDZIAŁ WYKONAWCZY
OGÓLNOPOLSKIEGO OBYWATELSKIEGO KOMITETU
ZIMOWEJ POMOCY BEZROBOTNYM

SPRAWOZDANIE
Z
AKCJI POMOCY ZIMOWEJ
ZA ROK 1936/37

W A R S Z A W A 1937

423/

cz. 15305 / 1936-1937

T R E Ś Ć

	str.
I. Wstęp	3
II. Ogólnopolski Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym	5
III. Naczelny Wydział Wykonawczy	9
IV. Sekcja Organizacyjna	11
V. Sekcja Propagandowa	11
VI. Sekcja Zbiórki Pieniężnej	14
VII. Sekcja Zbiórki Materiałowej	15
VIII. Sekcja Rolnicza	16
IX. Sekcja Rozdzielcza	17
X. Komisja Rewizyjna Ogólnopolskiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym	18
XI. Biuro Naczelnego Wydziału Wykonawczego Ogólnopolskiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym	19
XII. Organizacja terenu	19
XIII. Bilans akcji	19
XIV. Pomoc Zimowa	23
XV. Charakterystyka terenu	25
XVI. Zakończenie	45
Skład osobowy wojewódzkich organów akcji	46
Załączniki	

I. W S T Ę P

Bezrobocie, jedna z największych bolączek świata powojennego, dotkliwie daje się odczuwać i w naszym Państwie. Światowy kryzys ekonomiczny, wyniszczenie kraju, wielki przyrost ludności przy powolnej rozbudowie warsztatów pracy, brak ujęcia dla emigracji nadmiaru ludności, wady strukturalne naszego życia gospodarczego — są to tylko najpopularniejsze — rzec można — przyczyny istniejącego u nas bezrobocia i jego skutków, dochodzących w okresie zimowym do katastrofalnych rozmiarów. To też ten stan rzeczy zmusił rząd i społeczeństwo do podjęcia akcji pomocy dla tych, co nie z własnej winy pozbawieni są zimą możliwości zarobkowania.

Akcja pomocy zimowej za rok 1936/37, pod kątem widzenia celów, którym służyła, nie przedstawiała dzieła oryginalnego i nie jest bez precedensu ani w stosunkach Europy, ani nawet Polski powojennej. Pierwowzory jej spotykaliśmy w wielu krajach naszego kontynentu, szczególnie w Niemczech, w postaci Winterhilfswerk des Deutschen Volkes, próby jej obserwowaliśmy także w Polsce, czy to w postaci działalności Naczelnego Komitetu do Spraw Bezrobocia przy Prezesie Rady Ministrów w czasie od 1.X.1931 r. do 10.VI.1932 r., czy Funduszu Pomocy Bezrobotnym w okresie od listopada 1932 r. do marca 1933 r., czy wreszcie od 1933 r. w działalności Funduszu Pracy, prowadzącego stałą pomoc doraźną bezrobotnym, której największe natężenie przypada na miesiące zimowe.

Bezrobocie podlega u nas zwłaszcza ostrym wahaniom sezonowym wobec niepomyślnych warunków klimatycznych i niezbyt wysokiego poziomu technicznego wielu form produkcji, wskutek czego rozmiary bezrobocia w zimie są szczególnie znaczne. Gdy w miesiącach wiosennych, letnich oraz w czasie wczesnej jesieni głównym środkiem Funduszu Pracy do walki z bezrobociem są roboty publiczne, to w czasie zimy ciężką sytuację bezrobotnego łagodzą zasiłki ustawowe, pomoc żywnościowa i opałowa, do której dołącza się wykorzystanie znacznych już dziś zbiorów uzyskiwanych przez bezrobotnych własną pracą na ogrodach działkowych, finansowanych przez Fundusz Pracy.

W ciągu pierwszych kilku lat kryzysowych Rząd Rzeczypospolitej zmuszony był sam prowadzić walkę na dwóch frontach równocześnie: walkę z bezrobociem i walkę doraźną z jego skutkami. Stały niejako charakter bezrobocia, w szcze-

gólności wzrastająca bieda wśród mas bezrobotnych w okresie zimowym, pobudziły nie tylko rząd, ale i samo społeczeństwo do uruchomienia jak najszerzej pomocy, opartej na ofiarności obywateli.

Pierwsze próby zespolenia wysiłków rządu i społeczeństwa obserwujemy już w 1931 roku, podczas gdy do tej chwili akcja pomocy bezrobotnym prowadzona była środkami nieomal wyłącznie czerpanymi z sum budżetu Państwa. Pomoc społeczeństwa, jak to wykazują poniższe cyfry, w małym jeszcze stopniu partycypuje w ogólnej kwocie na ten cel przeznaczonej. Tak więc Naczelny Komitet do Spraw Bezrobocia przy Prezesie Rady Ministrów wydał na pomoc bezrobotnym w ciągu zimy 1931/32 złotych 19.269.000.—, z czego tylko zł 3.515.000.— pochodziło ze źródeł społecznych, Fundusz Pomocy Bezrobotnym zimą 1932/33 r. na zł 22.854.000.—, którymi dysponował, otrzymał od społeczeństwa w drodze zbiórki zaledwie zł 524.000.—, także Fundusz Pracy, którego Komitety Lokalne w ostatnich latach sięgały do źródeł ofiarności publicznej na cele pomocy bezrobotnym, uzyskiwał tą drogą mały zaledwie odsetek sum, przyznawanych na pomoc doraźną z kredytów budżetowych.

Jednakże fakt zbudzenia się świadomości społecznej, odczucia potrzeby i moralnego obowiązku niesienia pomocy rzeszom bezrobotnych, w szczególności dania im możliwości przetrwania okresu zimowego, stanowi punkt zwrotny w dziedzinie charakteru i samej organizacji akcji pomocy. Następuje w roku 1936 niejako podział ról między rządem a społeczeństwem: zadaniem Państwa staje się walka z bezrobociem, akcją walki doraźnej ze skutkami bezrobocia bierze już w dużej mierze na siebie społeczeństwo. Organizacyjnie wyraża się to w dwukierunkowości działania zmierzającego do jednego celu: Rząd opracowuje i podejmuje wykonanie szeroko zakrojonego planu inwestycyjnego, pomoc społeczeństwa otrzymuje ramy organizacyjne w tzw. „Pomocy Zimowej”, stanowiącej przedmiot niniejszego sprawozdania. Zawiera ono wprawdzie nieznaczne jeszcze luki, ściśle w sprawozdaniu zaznaczone, daje już jednak dokładny obraz całości przeprowadzonej ubiegłej zimy akcji.

Już pierwszy rzut oka na bilans finansowy w zestawieniu z przewidywaniami Naczelnego Wydziału Wykonawczego wskazuje, że decyzja przekazania pomocy zimowej dla bezrobotnych

inicjatywie społecznej była tak dalece trafna, że uzyskane na pomoc zimową środki przewyższyły wszelkie oczekiwania. Tak więc zakrojona w teoretycznych przewidywaniach suma wpływów wynosiła około 25 milionów zł, podczas gdy wpływy ogólne w gotówce i naturaliach wyniosły zł 36.935.737,30 (wg bilansu na dzień 4 sierpnia b. r.).

Nie same jednak wysokie cyfry osiągniętych wpływów stanowią główną cechę Pomocy Zimowej. Są one raczej pod względem moralnym zjawiskiem wtórnym, wynikającym z głęboko przenikającej do najszerzych sfer społeczeństwa świadomości potrzeb i konieczności niesienia pomocy swej bezrobotnej braci.

Tak więc cechy główne przeprowadzonej akcji pomocy zimowej to—dobrowolność ofiar, jak też jej powszechny charakter.

Jeżeli mowa o dobrowolnym charakterze ofiarności społecznej, wypada podkreślić, że jakkolwiek w stosunku do pracowników umysłowych zastosowano potrącenia z uposażeń w ściśle określonej wysokości, to jednak same normy potrąceń ustalone zostały w porozumieniu z właściwymi związkami pracowniczymi, podobnie jak normy świadczeń ze strony przemysłu, handlu i rolnictwa ustalone zostały w porozumieniu z właściwymi związkami branżowymi oraz przedstawicielstwem samorządu gospodarczego.

Powszechność akcji nie ulega już żadnej wątpliwości, gdyż świadczenia na rzecz Pomocy Zimowej nieśli obywatele wszystkich warstw społecznych.

Da się bez przesady stwierdzić, że ofiarę złożyli ci, co mają i ci co nie mają nic prócz zdolności do pracy, albowiem jedni składali ofiary w gotówce lub w naturaliach, inni w postaci bezpłatnej pracy na rzecz dobra powszechnego. Wspomnieć

tu należy, że gdy Naczelny Wydział Wykonawczy zniósł uchwałę z dnia 19.1.1937 r. przymusowy charakter odpracowywania świadczeń Pomocy Zimowej, w większości wypadków robotnicy dobrowolnie świadczenia odpracowywali, w poczuciu swej godności i potrzeb inwestycyjnych kraju. Nie rzadkim było również zjawisko, jeśli idzie o sfery pracownicze, dobrowolnego opodatkowania się tam, gdzie na ofiary zupełnie nie liczono. Szczególnie godna jest tu uwagi ofiarna praca ze strony górników zagłębi węglowych, co łącznie z ofiarami w naturze ze strony przemysłu węglowego pozwoliło pokryć całość zapotrzebowania akcji na węgiel.

Formalne podstawy podjęcia akcji pomocy zimowej za r. 1936/37 stanowiła uchwała Rady Ministrów z dnia 25 września 1936 r., ustalająca zakres współdziałania poszczególnych władz państwowych w przeprowadzeniu akcji i poruczająca realizację zadania Ministrowi Opieki Społecznej w porozumieniu ze wszystkimi Ministrami.

W oparciu o tę uchwałę Minister Opieki Społecznej zwołał walne zebranie Ogólnopolskiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym na dzień 9 października 1936 r., przy czym na życzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej miejscem zebrania tego stał się Zamek Królewski w Warszawie; ponadto pismem Nr Pzm. 116 z dnia 2.10.1936 r. polecił Wojewodom powołanie na swoich terenach wojewódzkich, powiatowych (miejskich) i gminnych Obywatelskich Komitetów Zimowej Pomocy Bezrobotnym z wyrażnym podkreśleniem, że do udziału w pracach tych Komitetów zaproszeni być winni wszyscy miejscowi, czynni i pozytywnie do Państwa Polskiego ustosunkowujący się działacze społeczni bez względu na ewentualnie wyznawany kierunek polityczny.

II. OGÓLNOPOLSKI OBYWATELSKI KOMITET ZIMOWEJ POMOCY BEZROBOTNYM

Dnia 9 października 1936 r. o godz. 17.30 w obecności Pana Prezydenta Rzeczypospolitej prof. Ignacego Mościckiego i Marszałka Polski Edwarda Śmigłego-Rydza odbyło się w sali Asamblovej Zamku Królewskiego w Warszawie walne zebranie Ogólnopolskiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym. W zebraniu tym wzięli udział niemal wszyscy spośród zaproszonych czołowych przedstawicieli społeczeństwa według poniższego wykazu. Pani Marszałkowa Aleksandra Piłsudska, Pani Maria Mościcka, J. Emin. ks. Kardynał Augustyn Hlond, J. Emin. ks. Kardynał Aleksander Kakowski, gen. Felicjan Sławoj-Składkowski — Prezes Rady Ministrów, Aleksander Prystor — Marszałek Senatu, Stanisław Car — Marszałek Sejmu, Leon Supiński — Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, dr. Jakub Krzemiński — Prezes Najwyższej Izby Kontroli Państwa, inż. Eugeniusz Kwiatkowski — Wicepremier, Józef Beck — Minister Spraw Zagranicznych, gen. Tadeusz Kasprzycki — Minister Spraw Wojskowych, Witold Grabowski — Minister Sprawiedliwości, Antoni Roman — Minister Przemysłu i Handlu, Juliusz Ulrych — Minister Komunikacji, prof. dr. Wojciech Świątosławski — Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Marian Zyndram-Kościałkowski — Minister Opieki Społecznej, inż. Juliusz Poniatowski — Minister Rolnictwa i Reform Rolnych, inż. Emil Kaliński — Minister Poczty i Telegrafów, dr. Bronisław Helczyński — Prezes Najwyższego Trybunału Administracyjnego, gen. Kazimierz Sosnkowski — Inspektor Armii, gen. Kazimierz Fabrycy — Inspektor Armii, gen. Juliusz Rómmel — Inspektor Armii, gen. Aleksander Osieński — Inspektor Armii, gen. Leon Berbecki — Inspektor Armii, gen. Mieczysław Norwid-Neugebauer — Inspektor Armii, gen. Tadeusz Piskor — Inspektor Armii, gen. Stefan Dąb-Biernacki — Inspektor Armii, dr. Mikołaj Kwaśniewski — Wicemarszałek Senatu, dr. Jerzy Barański — Wicemarszałek Senatu, Bogusław Miedziński — Wicemarszałek Sejmu, dr. Wasyl Mudryj — Wicemarszałek Sejmu, Tadeusz Schaetzel — Wicemarszałek Sejmu, Bohdan Podolski — Wicemarszałek Sejmu, Stanisław Kielak — Wicemarszałek Sejmu, Tadeusz Lechnicki — Wiceminister Skarbu, Ferdynand Światalski — Wiceminister Skarbu, gen. inż. Aleksan-

der Litwinowicz — Wiceminister Spraw Wojskowych, dr. Adam Rose — Wiceminister Przemysłu i Handlu, Władysław Korsak — Wiceminister Spraw Wewnętrznych, Henryk Kawecki — Wiceminister Spraw Wewnętrznych, inż. Juliusz Piasecki — Wiceminister Komunikacji, Wincenty Jastrzębski — Wiceminister Opieki Społecznej, dr. Eugeniusz Piestrzyński — Wiceminister Opieki Społecznej, Roger Raczyński — Wiceminister Rolnictwa i Reform Rolnych, ks. Arcybiskup Adam Sapieha — Księżę Metropolita Krakowski, ks. Arcybiskup Bolesław Twardowski — Metropolita Lwowski, ks. Arcybiskup Józef Teodorowicz — Metropolita Lwowski, ks. Arcybiskup Romuald Jałbrzykowski — Metropolita Wileński, ks. Arcybiskup Edward Ropp — Metropolita Mohyłowski, ks. Arcybiskup Andrzej Szeptycki — Metropolita Lwowski, ks. gen. dr. Józef Gawlina — Biskup Polowy W. P., ks. Biskup Antoni Szlagowski — Sufragan Warszawski, ks. Metropolita Dionizy — Głowa Kościoła Prawosławnego, ks. dr. Juliusz Bursche — Superintendent Gen. Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego, ks. Stefan Skierski — Superintendent Kościoła Reformowanego, rabin sen. prof. dr. Mojżesz Schorr, Wielki Mufti dr. Jakub Szynekiewicz, prez. Adolf Abram, prez. Alter Wiktor, rektor prof. Antoniewicz Włodzimierz, plk. Arciszewski Franciszek, prez. Arciszewski Tomasz, prez. Baryła Józef, red. Beaupré Antoni, b. premier dr. inż. Bartel Kazimierz, sen. Beczkowicz Zygmunt, prez. Berbecka Zofia, nacz. Bieńkowski Łada Adam, dyr. Biesiekierski Mieczysław, prez. Bniński Alfred, sen. dr. Bobrowski Emil, dyr. Bobrowski Czesław, prez. Bociański Włodzimierz, dyr. Branny Franciszek, prez. Brun Henryk, red. dr. Brzeg Adam, prof. dr. inż. Bryła Stefan, pos. Budzyński Wacław, prez. Bukowiecki Stanisław, red. Butkiewicz Henryk, min. dr. Byrka Władysław, min. dr. Chodźko Witold, prez. Chrzanowski Zygmunt, prez. Cybulski Julian, prez. Czapiński Kazimierz, dyr. Czarnecki Andrzej, prez. Czarnocka Eleonora, red. Czarnocki Jan, prez. Czarnowski Jan, dyr. dr. Czernichowski Franciszek, plk. Czerniewski Marian, prez. Światopełk-Czetwertyński Seweryn, min. Darowski Ludwik, sen. Dąbkowski Stefan, red. Dąbrowski Kazimierz, red. Dąbrowski Marian, prez. Dąbrowski Stanisław, sen. Decykiewicz Włodzimierz,

prez. Demby Władysław, prez. Demidecki Demidowicz Aleksander, min. Dolanowski Mikołaj, prez. Domański Ludwik, plk. Drewniak Jan, min. dr. Duch Kazimierz, dyr. Dworzańczyk Zygmunt, prez. Erlich Henryk, sen. Evert Ludwik Józef, prez. dr. Fajans Wacław, prez. Falter Alfred, prez. Filipowski Franciszek, pos. inż. Freyman Jan, prez. Fryde Maksymilian, pos. Gdula Tadeusz, prez. Gepner Abram, prez. Giełżyński Witold, prez. Gierat Stanisław, akad. Goetel Ferdynand, sen. Gołuchowski Wojciech, plk. Jur-Gorzechowski Jan, prez. gen. dr. Górecki Roman, min. prof. Grabski Stanisław, b. premier prof. Grabski Władysław, wojew. dr. Grażyński Michał, prez. dr. Gruber Henryk, prez. Grygołajtyś Ludwik, dyr. Hanasiewicz Kornel, dyr. Handt Józef, prez. Hamuliński Tadeusz, sen. Hasbach Erwin, nacz. Hebrowski Antoni, prez. Heilperin Paweł, dyr. pos. Holyński Jan Walerian, pos. Hoppe Jan, red. Horko Tadeusz, min. dr. Hubicki Stefan, min. Hübner Zygmunt, dyr. dr. Igielski Piotr, red. Indelman Mojżesz, prez. Jakubowski Antoni, prez. Jankowski Bernard, min. inż. Jankowski Jan, wojew. Jaroszewicz Władysław, sen. Jaroszewiczowa Halina, min. dr. Jaroszyński Maurycy, rektor sen. prof. Jastrzębowski Wojciech, min. Jaszczolt Władysław, prez. Jaworowski Rajmund, b. premier Jędrzejewicz Janusz, min. Jurkiewicz Stanisław, dyr. ks. Kaczyński Zygmunt, akad. Kaden-Bandrowski Juliusz, prez. Karska Izabela, sen. Karszo-Siedleński Tadeusz, red. Kedryn-Rudnicki Iwan, prez. dr. Kielski Alfred, dyr. Kierzkowski Kazimierz, min. Klarner Czesław, sen. Kleszczyński Edward, dyr. inż. Klott Marian, min. Knoll Roman, min. plk. Koc Adam, prez. Kolanko Józef, dyr. Kołodziejowski Henryk, plk. Kominkowski Kazimierz, prez. Komorowski Michał, nacz. Kostecki Stanisław, dyr. Kościński Wiktor, prez. Kozłowski Bolesław, min. Kożuchowski Józef, prez. Krajewski Maciej, sen. Kratowska Julia, prez. Krzywoszewski Stefan, prof. dr. Krzyżanowski Adam, red. Kuczański Jan, sen. Kudelska Stefania, plk. Kunc Bolesław, prez. Kupczyński Roman, min. inż. Kühn Alfons, prez. Kwapiński Jan, min. Leśniewski Wiktor, dyr. ks. dr. Lewandowicz Władysław, dyr. Lgocki Włodzimierz, min. Libicki Konrad, dyr. Loret Adam, dyr. Lubowicki Jerzy, min. prof. Ludkiewicz Seweryn, red. Ładoś Aleksander, dyr. Łempicki Jerzy, prof. Łempicki Zygmunt, red. Łucki Miron, prez. Łukasiewiczowa Anna, pos. dr. Madeyski Zbigniew, sen. Malinowski Maksymilian, sen. Malinowski Marian, prez. sen. Myski Władysław, prez. Mandukowa Iza, prez. Mańkowski Franciszek, ks. kanclerz Mauersberger Jan, red. dr. Michałkiewicz Mieczysław, prez. Michałowska Jadwiga, prof. dr. Michałowicz Mieczysław, dyr. ks. Milik Karol, rektor prof. Miklaszewski Jan, rektor prof. Miklaszewski Bolesław, prez. Minakowski Wacław, pos. Minberg Lajb, plk. Minkowski Anatol, rektor prof. Modrakowski Jerzy, nacz. Modzelewski Jerzy, min. inż. Moraczewski Jędrzej, prez. Moraczewska Zofia, red. Mozes Manuel, min. Dzierżykraj-Morawski Kajaetan, prez. Mrozowski Feliks, nacz. Myśliński Mieczysław, dyr. Nakoniecznikoff Bolesław, red. Niedziałkowski Mieczysław, prez. Norwid-Neu-

gebauerowa Kazimiera, prez. Nowicki Zygmunt, red. Obarski Mieczysław, nacz. dr. Olbromski Antoni, nacz. Okulicz Kazimierz, red. Olchowicz Konrad, sen. Olewiński Piotr, prez. Opęchowska Wanda, prez. Ordyński Ryszard, pos. Brzęk-Osiński Michał Tadeusz, prez. Ostrowski Krystyn, dyr. Owsionka Antoni, pos. Pacholczyk Antoni, min. Paciorkowski Jerzy, prez. Pannenko Ludwik, prez. dr. Papara Kazimierz, prez. Paschański Franciszek, sen. dr. inż. Pawlikowski Julian, dyr. Peche Czesław, pos. inż. Pimonow Borys, prez. Podgórski Andrzej, prez. inż. Pohoski Jan, prez. Polakiewicz Karol, dyr. inż. Ponikiewski Marian, red. Prilucki Cwi, pos. Prystorowa Janina, prez. inż. Przedpelski Bolesław, prez. Puziewicz Henryk, sen. Radziwiłł Janusz, prez. Rapacki Marian, marszałek Sejmu Rataj Maciej, dyr. prof. dr. Reyman Jan Edmund, sen. Róg Michał, prez. Roman Walery, prez. Rotwand Andrzej, dyr. Rożałowski Gustaw, plk. Rudnicki Adam, prof. Rygier Henryk, red. Sadowski Ewald, plk. Szczyński Mieczysław, prez. inż. dr. Schimmel Jerzy, prez. dr. Seydlitz Włodzimierz, prez. Siciński Michał, min. Siedlecki Krzysztof, prez. sen. Sieroszewski Wacław, plk. Sikorski Bolesław, min. Sliwiński Artur, prez. Sliwowska Helena, min. Simon Gustaw, prez. Singer Bernard, gen. Skierski Leonard, prez. prof. Skórewicz Kazimierz, prez. Śliwicki Józef, b. premier plk. Sławek Walery, prez. pos. Snopczyński Antoni, dyr. Solski Ludwik, prez. Soltan Władysław, pos. Sowiński Zygmunt, plk. Stamirowski Kazimierz, min. inż. Staniszewski Wacław, pos. Starzak Władysław, prez. Starzyńska Paulina, dyr. Starzyński Roman, min. Starzyński Stefan, red. Stock Stefan, min. dr. Strassburger Henryk, red. Strzetelski Stanisław, pos. Swidziński Jerzy Bolesław, b. premier Świtalski Kazimierz, red. Swisłocki Stanisław, red. Szapiro Jerzy, prez. Szereszewski Rafał, nacz. Szumowski Stefan, min. inż. Szydłowski Marian, dyr. Szyfman Arnold, min. prof. dr. Szymański Juliusz, prez. prof. Tatarkiewicz Władysław, pos. Timoszenko Sergiusz, pos. Tomaszewicz Leopold, dyr. Trella Stanisław, gen. Trojanowski Mieczysław, prez. Tykwiński Czesław, min. inż. Tyńska Kazimierz, pos. Urbański Franciszek, pos. mjr. Wagner Edwin, pos. Walewski Jan, pos. Wanke Bruno, red. Wańkowicz Melchior, prez. Wańkowicz Stanisław, prez. Waszkiewicz Ludwik, prez. Weicman Józef, prez. inż. Węglewski Stanisław, gen. Olszyna-Wilczyński Józef, pos. inż. Wierzbicki Andrzej, red. Wierzyński Jan, sen. inż. Wiesner Rudolf, red. Wołkowicz Samuel, red. ks. Wójcik Marian, prez. Wroncki Jerzy, nacz. Wścieklica Bolesław, prez. Zagrodziński Stanisław, dyr. Zajdeman Maurycy, min. Zaleski August, red. Zalewski Wojciech, prez. Zamorska Leokadia, rektor prof. Zawadzki Józef, prez. Zdanowski Antoni, prez. Zdanowski Juliusz, prez. Zieliński Gustaw, min. inż. Ziemięcki Bronisław, pos. gen. Zeligowski Lucjan.

Zagaił obrady Prezes Rady Ministrów gen. F. Sławoj-Składkowski następującym przemówieniem:

„Panie Prezydencie, Panie Generale, Eminencjo,
Szanowni Państwo!

Fakt obecności na dzisiejszym zebraniu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Wodza Naczelnego i tylu najwybitniejszych przedstawicieli życia Polski —

fakt przebiegu obrad w siedzibie Głowy Państwa, wielkodusznie na czas tych obrad użyczonej — wreszcie atmosfera, która panuje w tym dostojnym gronie — wszystkie te objawy wskazują, że przedmiot, któremu poświęcić mamy nasze dzisiejsze obrady, nie jest wzięty z życia codziennego, nie wypływa z trosk codziennych.

Nie wystarczy bowiem codziennego wysiłku, nie wystarczy zwykłego codziennego współczucia dla okazania skutecznej pomocy w walce z nadchodzącą zimą, z potęgą głodu i zimna, które przynosi ona z sobą.

W walce z tymi potęgami pomoc mamy najbardziej biedniejszym, pozostającym bez pracy i środków do życia.

Czyż trzeba zaznaczyć, że akcja ta, akcja pomocy słabym, nie ma nic wspólnego z polityką?

Wszak polityk szuka zawsze sojuszu z mocnym, a nie szuka sposobności do okazania pomocy słabym.

Troska, która zwołała nas na zebranie dzisiejsze, przekracza ramy zainteresowań i trosk Rządu.

Rządy i kierunki myślowe zmieniają się, ale niezmienną i wiecznotrwałą w Polsce jest wzajemna miłość i solidarność współobywateli.

Szanowni Państwo! Mocni tą miłością i solidarnością, sprzegnijmy nasze siły, zespójmy nasze działania, aby pod wysokim protektorem Głowy Państwa wypełnić pragnienia naszego serca i nakaz naszej woli: głodnego nakarmić i nagiego przyodziać“.

Po wygłoszeniu tego przemówienia pan Prezmier przekazał przewodnictwo w obradach Ministrowi Opieki Społecznej M. Zyndram-Kościałkowskiemu, który zaprosił do Prezydium Zebrania: Arcybiskupa Metropolity Warszawskiego J. Emin. ks. Kardynała A. Kakowskiego, marszałka Senatu A. Prystora, marszałka Sejmu S. Cara, senatora dr. E. Bobrowskiego, ministra inż. Cz. Klarnera, ministra K. Dzierżykraj-Morawskiego, posła gen. L. Żeligowskiego.

Następnie Przewodniczący, p. Minister Zyndram-Kościałkowski, w dłuższym referacie zobraził stan zatrudnienia i bezrobocia w Polsce, wysiłki zmierzające do powiększenia chłonności rynku pracy, niebezpieczeństwo grożące społeczeństwu w razie pozostawienia własnemu losowi w czasie nadchodzącej zimy setek tysięcy bezrobotnych i ich rodzin, konieczność podjęcia akcji pomocy w najszerzej skali i potrzeby z tym związane. W konkluzji mówca wniósł o powzięcie uchwały co do podjęcia przez Ogólnopolski Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym akcji pomocy zimowej, opartej na najszerzych społecznych podstawach, i nakreślił jej strukturę organizacyjną.

Wniosek ten został uchwalony jednogłośnie.

Z kolei Przewodniczący odczytał projekt odezwy Ogólnopolskiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym do społeczeństwa i zwrócił się o wyrażenie zgody na opublikowanie tej odezwy z podpisami członków Prezydium Zebrania w imieniu wszystkich obecnych — jak następuje:

Obywatele!

Zbiorowym wysiłkiem Rządu i Społeczeństwa zebrane środki na walkę z bezrobociem pozwoliły na zatrudnienie w bieżącym roku kilkuset tysięcy bezrobotnych.

W ciągu wiosny, lata i jesieni trwały roboty publiczne, przysparzając społeczeństwu nowe wartości gospodarcze. — Powstały linie kolejowe, setki kilometrów szos i ulic, meliorowano bagna, regulowano rzeki.

Zatrudnieni przy robotach, zarabiając na życie, pracą swą powiększali bogactwa Rzeczypospolitej.

Nadchodząca zima i wyczerpanie środków pieniężnych nie pozwalają jednak na dalsze prowadzenie robót w tych rozmiarach i setki tysięcy żywicieli rodzin zostanie bez pracy i chleba.

MUSIMY IM PRZYJŚĆ Z POMOCĄ.

Samozachowawczy instynkt narodu wzywa wszystkich obywateli gorącego serca, aby na pomoc bezrobotnym złożyli część swego dochodu lub mienia, nie odczepny grosz litości, lecz dług społeczny.

Z odczucia i zrozumienia potężnego głosu, jakim ów instynkt społeczny woła, powstał

Ogólnopolski Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym, obejmujący przedstawicieli tak rozległych warstw społecznych, jak rozległe są jego potrzeby i cele.

Najważniejszym naszym zadaniem będzie skupienie i koordynacja ofiarnego wysiłku całego społeczeństwa i zapewnienie w ten sposób najbardziej celowego podziału darów. Chcemy obudzić ofiarną myśl zbiorową, która wyrazi się w powszechnym czynieniu.

Chcemy wszcząć ruch, który stanie się pospolitym ruszeniem samopomocy społeczeństwa.

Obywatele! Nakaz chwili brzmi:

WSZYSCY BIERZEMY UDZIAŁ W POMOCY DLA BEZROBOTNYCH BRACI.

Kto się od niej odgrodzi sobkostwem, opieszałością, czy niechęcią, nosić będzie w swym sumieniu poczucie niespełnionego obowiązku.

Dotychczasowe doświadczenia w akcji zbiorowego wysiłku utwierdzają naszą wiarę w gotowość społeczeństwa do ofiar na rzecz dobra powszechnego.

I tym razem nie może być inaczej.

Warszawa, Zamek Królewski, dn. 9.X.1936 r.“

Wniosek ten przeszedł przez aklamację.

Następnie Przewodniczący zaproponował dokonanie wyborów do Komisji Rewizyjnej oraz Naczelnego Wydziału Wykonawczego, składającego się z Prezydium i członków Prezydium poszczególnych Sekcji.

Wybrani zostali:

do Komisji Rewizyjnej:

marszałkowa A. Piłsudska, prezes Najwyższej Izby Kontroli Państwa gen. dr J. Krzemiński, prezes A. Bniński, senator L. Evert, profesor dr. A. Krzyżanowski, poseł dr Z. Madeyski, prezes M. Mayzel, wicemarszałek Sejmu dr W. Mudryj, poseł mjr E. Wagner.

do Prezydium Naczelnego Wydziału Wykonawczego:

na przewodniczącego — Minister Opieki Społecznej — M. Zyndram-Kościałkowski
na zastępcę — II. Wiceminister Spraw Wojskowych — gen. A. Litwinowicz
na skarbnika generalnego — Prezes Banku Handlowego w Warszawie — b. min. A. Zaleski
na zastępcę — Dyrektor Banku Handlowego w Warszawie A. Gintowtt
na sekretarza generalnego — Dyrektor Funduszu Pracy M. Dolanowski
na zastępcę — Prezes Unii Związków Pracowników Umysłowych L. Grygołajtys

do Prezydium Sekcji Organizacyjnej:

na przewodniczącego — prezydent m. stol. Warszawy St. Starzyński
na zastępcę — płk. A. Minkowski
na sekretarza — poseł J. Hoppe

do Prezydium Sekcji Propagandowej:

na przewodniczącego — profesor dr M. Michałowicz
na zastępcę — pułkownik M. Ścieżyński
na sekretarza — poseł L. Tomasziewicz

do Prezydium Sekcji Zbiórki Pieniężnej:

na przewodniczącego — prezes Banku Polskiego dr Wł. Byrka
na zastępcę — prezes Związku Banków w Polsce W. Fajans
na sekretarza — dyrektor Banku Polskiego dr Franciszek Czernichowski

do Prezydium Sekcji Zbiórki Materiałowej:

na przewodniczącego — prezes Związku Izb Przemysłowo-Handlowych inż. Cz. Klarner
na zastępcę — senator E. Kleszczyński
na sekretarza — senator Wł. Malski

do Prezydium Sekcji Rozdzielczej:

na przewodniczącego — wicemarszałek Senatu dr M. Kwaśniewski
na zastępcę — senator M. Malinowski
na sekretarza — poseł T. Gdula.

Ponadto przyznano Naczelnemu Wydziałowi Wykonawczemu prawo tworzenia w razie potrzeby dalszych Sekcji oraz dookoptowania dalszych członków.

Na tym przewodniczący zamknął posiedzenie.

III. NACZELNY WYDZIAŁ WYKONAWCZY

Bezpośrednio po Walnym Zebraniu Ogólnopolskiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym odbyło się w Sali Obiadów Czwartkowych Zamku Królewskiego przy współudziale członków Prezydium Ogólnopolskiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym pierwsze plenarne zebranie Naczelnego Wydziału Wykonawczego pod przewodnictwem Ministra Opieki Społecznej — M. Zyndram-Kościałkowskiego.

Na zebraniu tym przedyskutowano ogólny plan akcji, określono zadania poszczególnych Sekcji i ustalono terminy pierwszych ich posiedzeń, upoważniono prezydium Sekcji do skompletowania swych zespołów i uchwalono regulamin Naczelnego Wydziału Wykonawczego.

Ponadto zlecono Sekretarzowi Generalnemu, będącemu równocześnie dyrektorem Funduszu Pracy, zorganizowanie Biura Naczelnego Wydziału Wykonawczego w ramach Biura Głównego Funduszu Pracy w myśl uchwały Rady Ministrów z dnia 25 września 1936 r., postanawiającej oparcie akcji na aparacie Funduszu Pracy przy współdziałaniu organów administracji rządowej i samorządowej, a to dla uniknięcia zbędnych kosztów administracyjnych.

Po tym pierwszym plenarnym zebraniu Naczelnego Wydziału Wykonawczego odbył ich jeszcze 9 w terminach: 9.X.1936 r., 19.X.1936 r., 26.X.36 r., 3.XI.36 r., 16.XI.36 r., 17.XII.36 r., 19.I.37 r., 9.II.37 r., 22.III.37 r., 31.V.37 r., w tym jedno, w dniu 9.II.1937 r., przy współudziale przewodniczących i sekretarzy Stołecznego i wszystkich Wojewódzkich Obywatelskich Komitetów Zimowej Pomocy Bezrobotnym, ostatnie zaś przy współudziale członków Komisji Rewizyjnej Ogólnopolskiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

Prace Naczelnego Wydziału Wykonawczego polegały na wytyczaniu akcji stosownie do jej rozwoju, celów pośrednich, zmierzających konsekwentnie do celu ostatecznego, polegającego na uruchomieniu ze źródeł społecznych wystarczających zasobów dla przeżywania przez zimę setek tysięcy bezrobotnych i ich rodzin — oraz na obmyśleniu środków do tych celów wiodących. Było to zadanie bardzo trudne nie tylko ze względu na ogrom odpowiedzialności stąd wynikający, ale także ze względu na pionierski charakter tych prac i pośpiech z jakim musiały być dokonane.

Pierwszym warunkiem dobrej organizacji jest należyty podział prac, podzielone one więc zostały między poszczególne Sekcje, tzn. Organizacyjną, Propagandową, Zbiórki Pieniężnej, Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczą. Niebawem wyłoniła się konieczność wydzielenia z Sekcji Zbiórki Materiałowej specjalnej Sekcji Rolniczej i Podsekcji Spółdzielczej. — Prace Sekcji były bardzo intensywne i nie ograniczały się tylko do dyskusyj na posiedzeniach, ale były dokonywane w znacznej części przez poszczególnych członków, mogących czas swój poświęcić na wykonanie powierzonych im zadań. Temu należy zawdzięczać, że do końca listopada zostały ściśle wytknięte drogi, po jakich miała odtąd kroczyć akcja i otwarte zostały źródła, z których mogła ona czerpać swe środki.

Od grudnia 1936 r. poczynszy Sekcje: Organizacyjną, Zbiórki Pieniężnej, Zbiórki Materiałowej, Rolniczą i Podsekcja Spółdzielczą już się nie zbierały, po zatwierdzeniu bowiem przez Naczelnego Wydziału Wykonawczego wszystkich przygotowanych przez nie zasadniczych uchwał pozostawiało jedynie techniczne ich wykonanie. — Dłużej, bo do marca r. b. zbierały się Sekcje Propagandowa i Rozdzielcza, ich bowiem zakres pracy wymagał stałego dostosowywania do zmiennych potrzeb akcji.

Ogólny nadzór nad rozwojem akcji sprawował Naczelnego Wydział Wykonawczy, zbierający się początkowo co tydzień, następnie zaś w dłuższych odstępach czasu w miarę potrzeby; ciągłość natomiast prac była utrzymana w prezydium, względnie małym prezydium, składającym się z przewodniczącego, sekretarza generalnego i skarbnika generalnego, oraz w Biurze Naczelnego Wydziału Wykonawczego.

Akcje w rodzaju akcji pomocy zimowej, żywe i wymagające ciągłego dostosowywania do potrzeb chwili i różnorodnych ośrodków, które obejmują, nie znoszą sztywności normujących je przepisów i biurokratycznego traktowania. Z tej świadomości pochodziła ramowość podstawowych zarządzeń, opracowanych przez Sekcję a uchwalonych przez Naczelnego Wydział Wykonawczy, z tej świadomości powstała również konstrukcja kierownictwa akcji. — Wszelkie zasadnicze decyzje, których życie wymagało, były uchwalane przez małe prezydium, wykonanie zaś tych decyzji oraz regulowanie działalności wszystkich organów akcji w myśl intencji kierownictwa, było za-

daniem Biura Naczelnego Wydziału Wykonawczego. Starano się **wykluczyć z działalności sztabu akcji wszelki zbędny biurokracizm**, przestrzegając respektowania przepisów formalnych tylko tam, gdzie naruszenie ich uniemożliwiałoby wykonywanie kontroli, gwarantującej prawidłowość gospodarki. Kontakt z terenem był jak najściślejszy i jak najbardziej uproszczony. Sprawy, wymagające natychmiastowej decyzji były załatwiane bez zwłocznie w drodze telefonicznego porozumienia, a następnie dopiero potwierdzane na piśmie.

O ile w pierwszym okresie prowadzenia akcji słyszało się w terenie utyskiwania na wielką ilość wydawanych przez kierownictwo akcji zarządzeń i przepisów, to działo się to dlatego, że teren początkowo nie zdawał sobie sprawy z możliwości akcji i przyszłych jej rozmiarów, podczas gdy kierownictwo musiało odrazu przewidzieć rozwój agend pomocy zimowej i do tego przystosować swą działalność normatywną. Rzeczywistość potwierdziła z biegiem czasu słuszność przewidywań kierownictwa akcji co do wydania przepisów, które następnie wysoce ułatwiły terenowi opanowanie sytuacji.

Jedynie na odcinku przepisów regulujących sprawę świadczeń gotówkowych na rzecz akcji, wydane pierwotnie zarządzenia musiały być na podstawie poczynionych doświadczeń częściowo zmienione, ale wynikało to z konieczności modyfikacji opracowanych norm świadczeń od lokali.

W indywidualizacji traktowania każdego terenu kierownictwo akcji poszło bardzo daleko rozumiejąc, że wobec różnorodności struktury gospodarczej i społecznej w poszczególnych dzielnicach naszego kraju, stosowanie sztywnego i jednolitego systemu akcji odbiłoby się wybitnie niekorzystnie na jej wynikach. Na ogół **indywidualizacja w traktowaniu poszczególnych terenów i przyznania im szerokiej autonomii dała dobre rezultaty**, przynajmniej jeżeli chodzi o efekty zbiórki, gorsze natomiast w zakresie rozdawnictwa, gdzie tolerowana swoboda umożliwiła powstawanie między poszczególnymi terenami rażących nieraz różnic w świadczeniach na rzecz bezrobotnych.

Poważną trudność przedstawiała dla kierownictwa akcji organizacja sprawozdawczości, która stanowić winna nie tylko instrument kontroli nad rozwojem akcji na wszystkich jej odcinkach, ale także podstawę dyspozycji. W akcji tak elastycznej i o tak doraźnym charakterze jak pomoc zimowa, a więc wykluczającej pracę długofalową, okresy sprawozdawcze muszą być z konieczności krótkie, same zaś sprawozdania bardzo różnorodne, bo obrazujące postęp zbiórki w gotówce i w naturze, rozdawnictwo we wszelkich jego formach w zastosowaniu do dorosłych i do dzieci, clearing towarowy, zapracowanie względnie odpracowanie, stan zapasów gotówkowych i materialowych itp. Stawia to wymogi trudne do spełnienia nawet dla aparatu wykonawczego o wysokim poziomie, co dopiero dla takiego, jakim przeważnie rozporządzała akcja w komitetach gminnych i powiatowych, tych właśnie, które wykony-

wały gros pracy zbiorczej i rozdzielczej, których więc sprawozdania musiały być miarodajne dla oceny sytuacji przez komórki sztabowe wojewódzkie i centralną. Personel biur Komitetów niższych stopni składał się bowiem przeważnie z pracowników samorządowych, zaabsorbowanych swymi normalnymi zajęciami służbowymi, i mogących dzięki temu na ogół mało tylko czasu poświęcić sprawom akcji, albo nie doświadczonych w tej dziedzinie działaczy społecznych, ofiarowujących swą pracę bezpłatnie, albo wreszcie ze słabo, przynajmniej w pierwszym okresie, wdrożonych do takiej pracy bezrobotnych pracowników umysłowych, zapracowujących w ten sposób na pomoc zimową.

Na skutek partykularnych nastrojów istotny stan rzeczy w opracowywanych przez personel ten sprawozdaniach był niejednokrotnie zaciemniany przez wyolbrzymianie lokalnych potrzeb lub ukrywanie rezerw.

W tych warunkach w pierwszym okresie akcji trudno było opierać dyspozycje na sprawozdawczości, toteż tylko dokładnej znajomości przedmiotu i terenu aparatu wykonawczego komórek wyższego stopnia zawdzięczyć należy, że w czasie tym nie popełniono większych omyłek i pewne straty poniesione zostały tylko na odcinku clearingu ziemniaków.

Z biegiem czasu, częściowo drogą uproszczenia sprawozdawczości, częściowo drogą wyszkolenia się personelu przy odpowiednim do potrzeb zwiększeniu jego ilości, dalej drogą objazdów terenów przez specjalnych instruktorów z ramienia Naczelnego Wydziału Wykonawczego, wreszcie na skutek podjęcia prac przez lokalne Komisje Rewizyjne w myśl dyrektyw wydanych przez Komisję Rewizyjną Ogólnopolskiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym został osiągnięty i na tym odcinku stan zadowolający tak, że w niespełna dwa miesiące po zakończeniu czynności zbiorczych i rozdzielczych, likwidacja akcji może być uważana nie tylko formalnie, ale niemal w 100% i za faktycznie dokonaną.

Obok obiektywnie dobrych ogólnych rezultatów akcji stanowi i to — w znacznej części — zasługę wszystkich w niej zatrudnionych, którzy za swą pracę i trudy nagrodę znaleźli raczej w poczuciu dobrze spełnionego obowiązku, aniżeli w korzyściach materialnej natury.

Duże moralne poparcie w swych pracach znalazł Naczelny Wydział Wykonawczy u wielu organizacji społecznych. Poparcie to polegało na propagandzie idei akcji i torowaniu jej dróg w opinii publicznej, było więc bardzo cenne i pożyteczne.

W składzie osobowym Naczelnego Wydziału Wykonawczego zasłży w jego kadencji następujące zmiany: zrezygnował z funkcji zastępcy Sekretarza Generalnego prez. L. Grygolałtys, powołano na jego miejsce dyr. M. Biesiekierskiego, dookooptowano prez. Z. Berbecką, sen. J. Kratowską, dyr. B. Nakoniecznikoffa i dr H. Pohoską.

IV. SEKCJA ORGANIZACYJNA

Skład Sekcji stanowili: min. S. Starzyński — przewodniczący, plk. A. Minkowski — zastępca przewodniczącego, pos. J. Hoppe — sekretarz, dyr. M. Biesiekierski, dyr. F. Branny, nac. A. Hebrowski, ks. kanclerz J. Mauersberger, nac. M. Myśliński, prez. K. Norwid-Neugebauerowa, nac. dr. A. Olbromski, prez. W. Opęchowska, inż. J. Pohoski, pos. J. Walewski, prez. L. Zamorska.

Sekcja w czasie od 9 do 12 października 1936 r. odbyła 3 plenarne zebrania, przy czym jedno przy współudziale przedstawicieli organizacji społecznych i zawodowo-społecznych, obejmujących swym zasięgiem całą Rzeczpospolitą. Ponadto prezydium Sekcji pozostawało stale, szczególnie w okresie organizacji akcji, w ścisłym kontakcie z Prezydium oraz z Biurem Naczelnego Wydziału Wykonawczego.

Pod egidą Sekcji zostały opracowane wszystkie podstawowe zarządzenia natury organizacyjnej, dzięki którym **organizacja olbrzymiego**, bo pokrywającego gęstą siecią cały kraj i obejmującego każdą niemal gminę **aparatu akcji została zakończona w ciągu niespełna dwóch miesięcy** od chwili zebrania się Ogólnopolskiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym na Zamku (p. Tablica 1).

Ponadto Sekcja rozwinęła inicjatywę w kierunku ścisłego zespolenia akcji z działalnością samorządu oraz organizacji społecznych stwarzając warunki, w których zespolenie to najlepiej mogło być urzeczywistnione.

Znany powszechnie jest u nas przerost ilościowy organizacji społecznych. Zjawisko to musi być uwzględnione przy realizowaniu każdej akcji o charakterze społecznym, a to dla uniknięcia wielotorowości działania oraz sporów kompetencyjnych. Z tego gdzieniegdzie dość skomplikowanego zadania Sekcja wyszła w ten sposób, że w skali ogólnej **zapewniła akcji współdziałanie wszystkich poważnych organizacji** w zakresie propagandowym, pozostawiając natomiast wyzyskanie ich współpracy również w zakresie rozdzielczości i zbiórki uznaniu lokalnych organów akcji jako tych, które najlepiej orientowały się w walorach

poszczególnych organizacji w zastosowaniu do potrzeb miejscowych.

Niemniej kłopotliwą sprawą w pierwszym okresie działania było zagadnienie zharmonizowania akcji pomocy zimowej z zainteresowaniami samorządów, na których ciążyą ustawowe obowiązki w zakresie opieki społecznej. — W początkowym okresie wywoływało to duże nieraz trudności, z czasem jednak dobra wola obu stron umożliwiła wytworzenie ścisłej i dobrze funkcjonującej współpracy.

Organizacje, obejmujące cały teren Rzeczypospolitej a współdziałające z Naczelnym Wydziałem Wykonawczym, były następujące:

Polski Czerwony Krzyż, Polski Biały Krzyż, Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej;

Federacja Polskich Związków Obrońców Ojczyzny, Związek Peowiaków, Związek Inwalidów Wojennych R. P., Związek Inwalidów Ociemniałych R. P., Związek Rezerwistów;

Związek Harcerstwa Polskiego, Związek Strzelecki, Pocztowe Przysposobienie Wojskowe, Organizacja Przysposobienia Kobiet do Obrony Kraju;

Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet, Organizacja Młodzieży Pracującej, Opieka Polska, Legion Młodych, Stowarzyszenie Samopomoc Społeczna Kobiet, Polskie Katolickie Towarzystwo Opieki nad Dziewczętami;

Rodzina Wojskowa, Rodzina Urzędnicza, Rodzina Policyjna, Rodzina Kolejowa;

Unia Związków Pracowników Umysłowych, Towarzystwo Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych, Naczelna Rada Zrzeszeń Kupców Polskich, Zrzeszenie Związków Właścicieli Lasów, Związek Związków Komunalnych Kas Oszczędności, Federacja Zrzeszeń Przedstawicieli Handlowych i Komisantów, Związek Pracowników Skarbowych, Związek Żydowskich Spółdzielni w Polsce;

Centralny Związek Przemysłu, Handlu, Górnictwa i Finansów, Centralny Związek Średniego i Drobnego Przemysłu w Polsce, Polski Związek Wydawców Dzienników i Czasopism, Rada Naczelna Organizacji Ziemiańskich, Centralne Towarzystwo Organizacji i Kółek Rolniczych.

V. SEKCJA PROPAGANDY

Skład Sekcji stanowili: prof. dr M. Michałowicz — przewodniczący, plk. M. Ścierzyński — zastępca przewodniczącego, pos. L. Tomaszkiwicz — sekretarz, red. A. Beaupré, red. M. Birnbaum, red. H. Butkiewicz, red. K. Dąbrowski, akad. F. Goetel, dyr. P. Górecki, red. A. Grek, red. Z. Gruszecki, red. R. Grzymała, red. T. Horzko, dyr. ks. Z. Kaczyński, dyr. dr St. Kauzik, dyr. S. Kuczabiński, min. K. Libicki, wicemar. B. Miezdziński, red. M. Obarski, nac. H. Okulicz, red. K. Olchowicz, red. J. Prądzyński, red. S. Rogoż, plk. A. Rudnicki, red. W. Rzymowski, prez. sen.

W. Sieroszewski, red. S. Strzelecki, red. T. Strzelecki, prof. Wł. Tatarkiewicz, red. M. Wańkowicz, red. H. Wierzyński.

Pierwsze posiedzenie Sekcji odbyło się w dniu 15.10.1936 r. W posiedzeniu tym wzięli udział przedstawiciele Polskiej Akademii Literatury, Związku Dziennikarzy R. P., Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism, Polskiego Radia, naczelnicy redaktorowie pism stołecznych. Wszyscy obecni zapowiedzieli jak najdalej idącą współpracę reprezentowanych przez siebie instytucji z Sekcją Propagandy.

W wyniku posiedzenia postanowiono prowadzić działalność propagandową sekcji w następujących kierunkach: 1) prasa, 2) radio, 3) wydawnictwa, 4) film, 5) imprezy.

Plenarnych zebrań Sekcji odbyło się ogółem 9, należy przy tym zaznaczyć, że początkowo bardzo liczna frekwencja członków Sekcji po kilku zebraniach zmalała do minimum. Poza tym odbyło się 5 zebrań Prezydium Sekcji.

Działalność propagandową w całym okresie trwania akcji pomocy zimowej prowadziło biuro propagandy.

Pierwszym zadaniem Sekcji było wydanie szczegółowej instrukcji propagandowej dla Wojewódzkich Komitetów Zimowej Pomocy Bezrobotnym, na zasadzie której przy tych komitetach zorganizowano sekcje propagandowe. W instrukcji zalecono między innymi nawiązanie ścisłego kontaktu z redaktorami i wydawcami pism miejscowych, do których uprzednio z osobnym apelem zwrócili się Związek Wydawców i Związek Dziennikarzy.

W swej działalności propagandowej Sekcja otrzymywała bardzo daleko idącą pomoc i ułatwienia ze strony szeregu instytucji.

Należy tu wymienić Polski Związek Wydawców Dzienników i Czasopism, który wydatnie przyczynił się do upowszechnienia akcji w prasie, między innymi przez wydanie odezwy do czasopism, rozsyłanie licznych instrukcji i okólników, dotyczących technicznej strony propagandy, dostarczanie wszystkim wydawnictwom zmatrycowanych hasel propagandowych, dostosowanych do właściwości technicznych poszczególnych dzienników itp.

W pracach Sekcji wydatnie pomagał Związek Dziennikarzy R. P., który wydał specjalny apel do wszystkich zrzeszonych dziennikarzy, nawołując do współpracy z akcją pomocy zimowej. W terenie współpraca ta polegała na stałym kontakcie syndykatów dziennikarzy z sekcjami propagandy przy Komitetach Wojewódzkich.

Polska Agencja Telegraficzna wydawała codziennie w czasie trwania akcji specjalny biuletyn pomocy zimowej. W biuletynie tym zamieszczane były krótkie informacje o pomocy zimowej dostarczane przez Sekcję Propagandy, oraz z prowincji przez korespondentów P. A. T'a. Polska Agencja Telegraficzna prowadziła także propagandę filmową pomocy zimowej w swych tygodnikach filmowych.

Również imponujący był udział Polskiego Radia w ogólnej akcji propagandy pomocy zimowej. Dyrekcja Polskiego Radia dokładała wszelkich starań, aby prace Sekcji Propagandy jak najwydatniej ułatwić.

Agencja Prasowa „Iskra” udzieliła Sekcji lokalu oraz wszelkich pomocy technicznych. W „Iskrze” redagowany był specjalny biuletyn artykułowy Sekcji dla prasy stołecznej i prowincjonalnej. Poza tym w kronice ogólnej Agencji „Iskra” zamieszczane były informacje Sekcji Propagandy o charakterze inspiracyjnym.

Agencja Literacka dostarczała dla biuletynu artykułowego Sekcji prace literatów polskich, zrzeszonych w Związku Zawodowym Literatów

oraz na terenie tego Związku prowadziła propagandę pomocy zimowej.

Z bardzo nielicznymi wyjątkami cała prasa stołeczna i prowincjonalna brała czynny udział w propagandzie pomocy zimowej, zamieszczając własne lub dostarczone przez Sekcję Propagandy artykuły, notatki, klisze itp.

Działalność propagandowa Sekcji prowadzona była w następujących 5 kierunkach: prasa, radio, wydawnictwa, film i imprezy.

PRASA

W prasie propaganda akcji pomocy zimowej prowadzona była przede wszystkim przy pomocy biuletynu artykułowego wydawanego przez Sekcję Propagandową, w którym zamieszczano artykuły, felietony, utwory literackie itp., omawiające aktualne tematy pomocy zimowej, następnie przez Polską Agencję Telegraficzną, która wydawała również specjalny oddzielny biuletyn informacyjny, przeznaczony wyłącznie dla wiadomości o pomocy zimowej.

Pierwszy biuletyn artykułowy Sekcji ukazał się 22.10 u. r. i od tej chwili ukazywał się przeciętnie dwa razy tygodniowo i tak w październiku — 5 biuletynów, w listopadzie — 11, w grudniu — 8, w styczniu — 8, w lutym — 7, w marcu — 5, w kwietniu — 2. Ostatni biuletyn ukazał się 26.4 b. r., tj. na zakończenie akcji propagandowej.

Artykuły do biuletynu otrzymywała Sekcja od popularnych działaczy społecznych, gospodarczych, dziennikarzy i publicystów oraz za pośrednictwem Agencji Literackiej od większości znanych pisarzy polskich. Współpraca Sekcji z Agencją Literacką trwała do końca lutego.

Biuletyn Sekcji otrzymywało 19 pism stołecznych i 257 dzienników i tygodników prowincjonalnych. Przedruków artykułów było około 1.000, a średnia ilość przedruków jednego artykułu wynosiła 8.

Akcja informacyjno-prasowa Sekcji Propagandy prowadzona była za pośrednictwem specjalnego codziennego biuletynu Polskiej Agencji Telegraficznej — centrali i oddziałów prowincjonalnych p. n. „Pomoc Zimowa”.

Na podstawie wycinków „Informacji Prasowej” stwierdzono, że z biuletynu „Pomoc Zimowa” P. A. T'a korzystało ponad 300 pism, co w znacznej mierze przyczyniło się do powodzenia akcji propagandowej.

Biuletyn ukazywał się codziennie od 15.10.1936 r. do 15.4.1937 r. w objętości 5—6 kartek z 7—10 wiadomościami. Ogółem biuletyn ukazał się 180 razy i zawierał ca 800 kartek z 1.450 wiadomościami.

RADIO

Dyrekcja Polskiego Radia w miarę swych możliwości programowych oddawała do dyspozycji propagandy Pomocy Zimowej wszystkie rozgłoszenie.

Poza audycjami propagandowymi Polskie Radio organizowało z własnej inicjatywy oraz w porozumieniu z Wojewódzkimi Komitetami Pomocy

cy Zimowej imprezy dochodowe o charakterze propagandowym, które omówione są w dziale imprez.

Na propagandę radiową złożyły się przemówienia, odczyty, monologi, reportaże, krótkie hasła, felietony, skecze itp., a mianowicie:

- 1) Przemówienie P. Prezydenta Rzeczypospolitej, pp. Ministrów: Zyndram-Kościałkowski, Romana i Poniatowskiego oraz odczyty i pogadanki wygłoszone przez wybitnych działaczy społecznych i przedstawicieli literatury i prasy — w ogólnej ilości 12, w czasie od 7.10 do 18.11.1936 r.
- 2) Transmisje w ilości trzech w tej liczbie p. n. „Dzień pracy górników śląskich na rzecz bezrobotnych” — w czasie od 9.10 do 20.12.1936 r.
- 3) Krótkie wezwania propagandowe w ilości 19 w czasie od 26.10 do 15.11.1936 r. oraz codzienne poranne audycje p. n. „Parę informacji”.
- 4) Codzienne wzmianki w dzienniku radiowym.
- 5) Audycje lokalne, nadawane przez poszczególne rozgłośnie prowincjonalne.
- 6) Rozgłośnie Polskiego Radia nadały ogółem około 60 przemówień, skeczów, koncertów propagandowych, transmisji itp., w tej liczbie transmisję z Krakowa koncertu Jana Kiepury i Marty Eggerth oraz transmisje z imprez i wieczornic, organizowanych z inicjatywy Polskiego Radia.

WYDAWNICTWA

Sekcja Propagandowa wydała barwne plakaty, transparenty i ulotki celem zaznajomienia społeczeństwa z nieznaną dotychczas w Polsce akcją Pomocy Zimowej.

Na wniosek Sekcji Rozdzielczej wydano również osobną odezwę do rolników, nawołującą do ofiarności na rzecz pomocy zimowej.

Wszystkie te wydawnictwa rozesłano według ustalonego rozdzielnika Wojewódzkim Komitetom Pomocy Zimowej.

Działalność wydawnicza Sekcji Propagandowej przedstawiała się następująco:

ulotki	4.000.000 sztuk
plakaty dla wsi i miast	250.000 „
transparenty	50.000 „
foldery	500.000 „
wywieszki zbiórkowe	200.000 „

FILM

Początkowy projekt nakręcenia specjalnego filmu krótkometrażowego, propagującego akcję pomocy zimowej nie został zrealizowany ze względu na zbyt wysokie koszty, dzięki jednak bezinteresownej pomocy ze strony Polskiej Agencji Telegraficznej nie zaniechano propagandy filmowej.

Propagandę tę przeprowadziła Polska Agencja Telegraficzna zamieszczając w swych tygodnikach filmowych 6 filmów krótkometrażowych, przedstawiających przebieg zbiórki na pomoc zimową oraz rozdawanie zasiłków bezrobotnym.

Filmy te ukazywały się w ciągu całego okresu trwania akcji na wszystkich ekranach kin stołecznych i prowincjonalnych, których jest około 800 i obrazowały bądź rozdawnictwo, bądź zorganizowane z funduszy pomocy zimowej kursy i warsztaty pracy.

IMPREZY

Sekcja Propagandy interesowała się w pierwszym rzędzie tymi imprezami, które prócz charakteru dochodowego posiadały walory propagandowe. Imprez tych zorganizowano centralnie niewiele, gdyż na podstawie zalecenia Naczelnego Wydziału Wykonawczego, urządzenie imprez należało do lokalnych organów akcji.

Spośród imprez, których propagandowe znaczenie wykorzystała Sekcja Propagandy, należy wymienić zbiórki uliczne na pomoc zimową oraz urządzone w okresie świąt Bożego Narodzenia wigilie dla bezrobotnych.

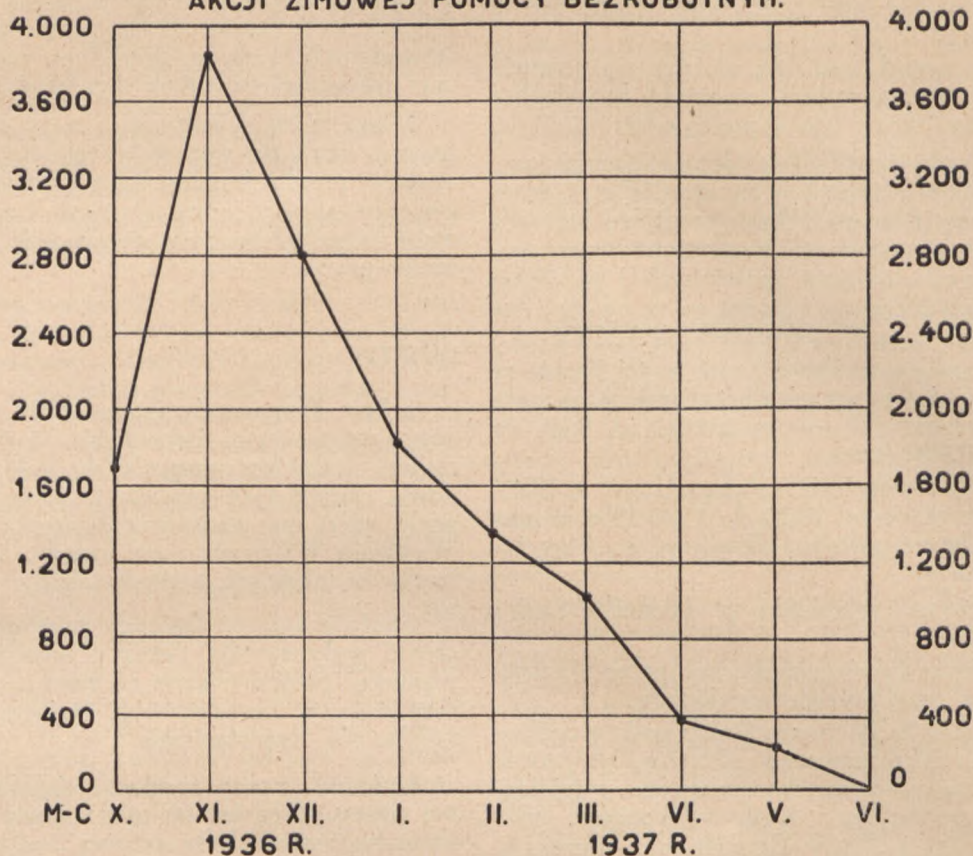
Duże zalety propagandowe miał dzień bezpłatnej pracy górników na rzecz pomocy zimowej, których ofiarność była jednym z najpiękniejszych przykładów odzewu społeczeństwa na apel Komitetu. Propagandą tego wydarzenia zajęła się Sekcja, organizując wycieczkę na Śląsk dla literatów i dziennikarzy stołecznych. Prócz tego w prasie stołecznej, śląskiej i Zagłębia Dąbrowskiego zamieszczono liczne artykuły, podkreślające ofiarność górników jako przykład dla całego społeczeństwa.

Imprezą propagandową na dużą skalę był koncert Jana Kiepury i Marty Eggerth w sali teatru Juliusza Słowackiego w Krakowie na rzecz pomocy zimowej. Koncert ten transmitowany był przez wszystkie rozgłośnie polskie, a dzięki zainstalowaniu megafonów na ulicach i placach miast umożliwiono słuchanie go szerokim rzeszom społeczeństwa.

Na osobną uwagę zasługują imprezy dochodowo-propagandowe, organizowane przez Polskie Radio, jak wielka wieczornica taneczna, która umożliwiła zorganizowanie zbiórki we wszystkich radiofonizowanych świetlicach, lokalach klubowych, organizacyjnych itp., a nawet w licznych wypadkach w mieszkaniach prywatnych. Zabaw, na których przeprowadzono zbiórkę na pomoc zimową — zorganizowano 447. Prócz tego Polskie Radio w audycji „Życie kulturalne” specjalnie propagowało wszelkie imprezy, z których dochód, częściowo przynajmniej, przeznaczony był na pomoc zimową.

Z innych imprez należy wymienić przemówienia w teatrach podczas spektaklów, specjalne wstawki do repertuarów, konferansjerki w teatrach stołecznych i prowincjonalnych itp.

NASIŁENIE PRASOWEJ PROPAGANDY AKCJI ZIMOWEJ POMOCY BEZROBOTNYM.

W akcji propagandy Pomocy Zimowej największe zainteresowanie społeczeństwa przypadło na pierwsze 4-ry miesiące trwania tej akcji, przy czym punktem kulminacyjnym był miesiąc 2-gi—listopad ub. r. Potwierdza to powyższy wykres, charakteryzujący w poszczególnych miesiącach ilość zamieszczonych przez prasę wzmianek o pomocy zimowej.

Ilość wzmianek w prasie o pomocy zimowej

kształtowała się w poszczególnych miesiącach w sposób następujący:

październik	— 1.688	wycinków
listopad	— 3.841	„
grudzień	— 2.801	„
styczeń	— 1.820	„
luty	— 1.346	„
marzec	— 1.010	„
kwiecień	— 364	„
maj	— 230	„

VI. SEKCJA ZBIÓRKI PIENIĘŻNEJ

Skład Sekcji stanowili: min. dr W. Byrka — przewodniczący, dr W. Fajans — zastępca przewodniczącego, dyr. dr F. Czernichowski — sekretarz, min. dr K. Duch, dyr. E. Dunin-Markiewicz, prez. dr H. Gruber, prez. gen. dr R. Górecki, prez. L. Grygołajtys, dyr. J. Jakubowski, sen. T. Karasz-Siedlewski, dyr. J. Lubowicki, dyr. J. Roszkowski, wicem. F. Świtalski, prez. R. Szereszewski, min. dr H. Strassburger, płk. B. Sikorski, prez. J. Zdanowski, prez. G. Zieliński, dyr. R. Zacharzewski, min. A. Zaleski.

Plenarnych zebrań Sekcja odbyła tylko trzy, ale prace jej prezydium, polegające na przeprowadzeniu rozmów i przygotowaniu układów z przedstawicielami poszczególnych gałęzi życia gospodarczego oraz kół społecznych trwały niemal bez przerwy od 10 października do połowy listopada 1936 r.

Największe trudności przedstawiało wyalenie formy powszechnego świadczenia na rzecz akcji ze strony mieszkańców miast tak, jak w stosunku do ludności rolniczej zastosowane zostały jako powszechne świadczenia ofiary w naturze od hektara posiadanych użytków rolnych. Przeważał pogląd, że jedynym powszechnym świadczeniem mieszkańców osiedli miejskich może być świadczenie od zajmowanych lokali. Niedługo już jednak po opublikowaniu stosownej uchwały Sekcji okazało się, że świadczenie to musi być zmodyfikowane. Przystąpiono do zmiany ustalonych pierwotnie norm tego świadczenia przez dopuszczenie do stosowania przez Wojewódzkie Komitety daleko idących ulg lokalnych, wreszcie do rezygnacji z tego świadczenia w stosunku do świata pracy wzmian za podwyższenie norm świadczeń od poborów względnie dochodów z najmu pracy.

Normy tych świadczeń zostały ustalone po długotrwałych pertraktacjach z Unią Związków Pracowników Umysłowych.

Normy świadczeń przemysłu i handlu zostały opracowane po pertraktacjach z Centralnym Związkiem Przemysłu Polskiego, związkami branżowymi i Związkiem Izb Przemysłowo-Handlowych, którego wybitna aktywność w tej sprawie i umiejętność godzenia interesu akcji z interesem reprezentowanego przez siebie świata gospodarczego w pełni przyczyniła się do stosunkowo szybkiego osiągnięcia porozumienia na sprawiedliwych podstawach. Negocjacje na temat świadczeń rzemieślniczych, na temat świadczeń banków ze Związkiem Banków, który wykazał także dużo zrozumienia dla potrzeb akcji.

Przedstawiciele wolnych zawodów nie zgłosili się do rozmów o wysokość świadczeń, to też świadczenia tej grupy zarobkujących zostały zrównane ze świadczeniami od innych dochodów fundowanych.

Prócz więc powszechnych świadczeń od lokali (skumulowanych dla świata pracy w podwyższonych świadczeniach od wynagrodzeń) zostały wprowadzone świadczenia od świadczeń przemysłowych dla handlu, od obrotu dla przemysłu, od dochodu dla wolnych zawodów, rentierów, właścicieli nieruchomości itd. Normy poszczególnych świadczeń uchwalono dość elastyczne tak, że mogły one przez lokalne organy akcji być dostosowane do możliwości i warunków miejscowych.

Ponadto Sekcja Zbiórki Pieniężnej zaproponowała, a Naczelny Wydział Wykonawczy za twierdził emisję specjalnych znaczków na pomoc zimową, których rozsprzedaż dokonana została za pośrednictwem organów Polskich Kolei Państwowych, Poczty, wielu instytucji państwowych i samorządowych oraz własnych organów akcji.

Ważne zagadnienie przy ustalaniu norm świadczeń stanowiła kwestia preliminarza dochodów i wydatków, pod tym względem jednak Sekcja poruszała się w zupełnej próżni. O ile jeszcze preliminarz wydatków można było oprzeć na danych o rozmieszczeniu poszukujących pracy na podstawie rejestracji prowadzonej przez Fundusz Pracy (statystyki bezrobocia w ścisłym znaczeniu tego słowa, niestety, nie ma) — o tyle preliminarz wpływów operował cyframi szacunkowymi, w których

czynnik dowolności odgrywał dużą rolę wobec dobrowolnego charakteru świadczeń na pomoc zimową. Wiadoma była ilość izb mieszkalnych w osiedlach miejskich, ilość przedsiębiorstw handlowych z podziałem na kategorie świadectw przemysłowych przez nie wykupywanych, ilość zakładów przemysłowych i ich obroty, ilość pracowników umysłowych i fizycznych oraz płacących podatki od dochodu i wysokość tych dochodów — nie wiadomo natomiast było, ile kto zechce dać z przypadających na niego świadczeń. To też trzeba było kierować się doświadczeniem stałych organów walki z bezrobociem, jako też ich wycuciem terenu. Szacunkowe obliczenia pozwalały przewidywać sumę około 25 milionów, jako łączny wpływ w gotówce i w naturze ze wszelkich źródeł i taka też suma została wstawiona do preliminarza po stronie przewidywanych wpływów. Oczywiście, że odpowiednią sumą pozwolono dysponować Sekcji Rozdzielczej, od której działalności w zakresie ustalania norm pomocy oraz regulowania rozdzielenia części zależne było wykonanie preliminarza wydatków.

Wypada jeszcze nadmienić, że także na temat dobrowolności świadczeń ścięrały się poglądy. Wielu spośród działaczy zasiadających w Naczelnym Wydziale Wykonawczym wołało w interesie sprawiedliwości podziału ciężarów wynikających z akcji widzieć ją opartą na świadczeniach przemysłowych. Przeważał jednak i utrzymał się pogląd, że zasada dobrowolności musi być zachowana nie tylko dlatego, że przymusowe świadczenia mogły być wprowadzone tylko w drodze ustawowej, ale przede wszystkim dlatego, że olbrzymie wartości moralne akcji zostałyby zniweczone w razie nadania jej charakteru przymusowego. Wyniki akcji musiały stać się sprawdzianem z jednej strony stopnia świadomości i poczucia solidarności społecznej u poszczególnych jednostek i grup ludności naszego kraju — z drugiej zaś zdolności organizacyjnych kierownictwa i sprężystości aparatu akcji. Ażeby jednak w żadnym wypadku nie narazić na szwank samego celu akcji, wprowadzono zasadę kontrolowanej dobrowolności w składaniu ofiar tzn. zarządzono dokonanie wymiaru teoretycznie przypadających od każdego obywatela świadczeń i zawiadamianie go o spodziewanych od niego wpływach w przypadkach, gdy sam odpowiedniej ofiary nie zadeklarował lub swej deklaracji nie wykonał.

VII. SEKCJA ZBIÓRKI MATERIAŁOWEJ

Skład Sekcji stanowili: min. inż. Cz. Klarner — przewodniczący, pos. inż. Z. Sowiński — wiceprzewodniczący, pos. J. Freyman — sekretarz, mgr Z. Klarner — zastępca sekretarza, dyr. C. Bobkowski, prez. H. Brun, prez. J. Cybulski, prez. A. Falter, prez. A. Gepner, dr P. Górski, prez. L. Hlasko, sen. E. Kleszczyński, dyr. dr M. Kozicki, dyr. A. Loret, dyr. M. Mickiewicz, nacz. J. Modzelewski, min. A. Olszewski, prez. L. Pan-

nenko, dyr. C. Peche, prez. inż. J. Przedpełski, pos. A. Snopczyński, pos. inż. A. Wierzbicki, prez. L. Żychliński.

Zadania tej Sekcji były bardzo rozległe, to też zaraz po podjęciu przez nią pracy okazała się konieczność wyłonienia oddzielnej Sekcji Rolniczej i Podsekcji Spółdzielczej, o których mowa w innym miejscu. Sekcja Zbiórki Materiałowej odbyła trzy plenarne posiedzenia, ponadto w czasie od 10

października do 16 listopada 1936 r. prezydium jej przeprowadziło 10 konferencji z przedstawicielami poszczególnych gałęzi przemysłowych, których wytwory wchodziły w rachubę jako pożądaną dla akcji świadczenia w naturze. Dotyczyło to w pierwszej linii przemysłu węglowego i cukrowniczego, następnie naftowego, tłuszczowego i mydlarskiego, zapalczanego, obuwowego i mięsnego.

W wyniku tych rozmów uzyskano od przemysłu węglowego deklarację na 60 tysięcy ton węgla kamiennego, którą to ofiarę podwyższono następnie w związku z ofiarą górników w formie bezpłatnej dniówki do przeszło 90 tysięcy ton, oraz od przemysłu cukrowniczego deklarację na 2100 ton cukru. W sprawie innych produktów pertraktacje nie dały wyników, ze względów bowiem technicznych korzystniejszymi dla akcji okazały się ofiary poszczególnych gałęzi przemysłu w gotówce aniżeli w naturze.

Dzięki zabiegom Sekcji akcja uzyskała w formie ofiar takie ilości węgla i cukru, które uczyniły ją pod tym względem samowystarczalną. Stronę techniczną rozdziału węgla w myśl dyspozycji Biura Naczelnego Wydziału Wykonawczego przyjęła na siebie Polska Konwencja Węglowa i wywiązała się z tego zadania tak, że mimo bardzo ciężkich warunków atmosferycznych ubiegłej zimy i dużych ilości węgla dysponowanego do wszystkich ośrodków bezrobocia, teren był na ogół zawsze w porę i dostatecznie w ten artykuł zaopatrzone.

Również dostawa ofiarowanego cukru została prawidłowo przeprowadzona i aczkolwiek nie wyczerpała jeszcze zadeklarowanego kontyngentu, to brakująca niewielka zresztą stosunkowo ilość może być uważana za rezerwę ewentualnej przyszłej akcji pomocy zimowej. Cukier nie był wydawany bezrobotnym w czystej formie, lecz tylko po przerobieniu na mieszkankę cukrowo-kawową; dzieci dożywiane w szkołach i przedszkolach otrzymywały cukier w formie stawy słodzonej.

Ponieważ nie wszystkie dzielnice naszego kraju korzystają z węgla jako opału, koniecznym stało się uzyskanie dla nich odpowiedniej ilości drewna. Drewno to częściowo dostarczała wieś w formie ofiar w naturze, częściowo Lasy Państwowe, których Naczelna Dyrekcja przeznaczyła na cele akcji kontyngent wartości 200 tysięcy złotych.

Skład Podsekcji stanowili: pp. prez. W. Seydlitz — przewodniczący, dyr. K. Kierzkowski — sekretarz, oraz przedstawiciele Związku Spółdzielni Spożywców R. P. „Społem“, Zw. Rewizyjnego Spółdzielni Ukraińskich, Zw. Spółdzielni Niemieckich, Zw. Wiejskich Spółdzielni Województwa Pomorskiego, Zw. Żydowskich Spółdzielni w Polsce, Zw. Rewizyjnego Spółdzielni Wojskowych, Zw. Spółdzielni Zrzeszeń Pracowników R. P., Wołyńskiego Związku Spółdzielni „Hurt“.

Podsekcja zebrała się w dniu 21 października 1936 r., na którym to zebraniu przedstawiciele poszczególnych związków spółdzielczych ustalili jednolite normy świadczeń zrzeszonych spółdzielni na rzecz akcji. Jednomyślnie uchwalono opodatkowanie członków spółdzielni po 10 groszy od członka, względnie poszczególnych spółdzielni w wysokości 2% od nadwyżki bilansowej w roku 1935 z tym jednak, że ofiary te nie zwalniały ofiarodawców od innych ogólnie obowiązujących świadczeń na cele akcji.

Ponadto uchwalono oddanie spółdzielni wiejskich do dyspozycji akcji w charakterze punktów zbiorczych ofiar w gotówce i naturze oraz punktów rozdzielczych stosownie do potrzeb miejscowych organów akcji, oraz spółdzielni miejskich w charakterze ośrodków zbiórki odzieży, obuwia, podręczników i książek dla biednych mieszkańców wsi. Spółdzielniom handlowym (spożywczym, rolniczo-spożywczym, rolniczo-handlowym itp.) zlecono oddanie do dyspozycji lokalnych organów akcji swoich magazynów, urządzeń i usług za zwrotem nadzwyczajnych wydatków związanych z obsługą akcji pomocy zimowej.

Wykonanie tych uchwał i zaleceń oraz przeprowadzenie odpowiedniej propagandy za pośrednictwem wydawnictw spółdzielczych powierzono sekretariatowi Sekcji, którego agendy przyjęły na siebie Zw. Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo Gospodarczych R. P. oraz Związek Spółdzielni Spożywców R. P. „Społem“. Z tego zadania swego wywiązały się wymienione instytucje, jak w ogóle świat spółdzielczy, w zupełności.

VIII. SEKCJA ROLNICZA

Skład Sekcji stanowili: pp. sen. E. Kleszczyński — przewodniczący, sen. St. Wańkowicz — wiceprzewodniczący, sen. W. Malski — sekretarz, dyr. K. Kierzkowski, K. Dzierżykraj-Morawski, prez. W. Seydlitz — oraz delegaci 13 Izby Rolniczych, Centralnego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych, Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego, Wielkopolskiego Towarzystwa Kółek Rolniczych i Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego.

Sekcja odbyła dwa zebrania, na których uchwalono normy świadczeń w naturze od ha użyt-

ków rolnych w ziemniakach i w zbożu oraz zalecono izbom rolniczym i organizacjom wiejskim współdziałanie z organami akcji w zbiorce naturaliów. Ustalone normy miały charakter ramowy, wydanie ścisłych pozostawiono Wojewódzkiemu Komitetowi w porozumieniu z miejscowymi Izbami Rolniczymi oraz organizacjami gospodarczymi, zależnie od jakości gleby, stanu upraw rolnych oraz innych okoliczności, wywierających wpływ na wydajność danego terenu. Sekcja wydała odezwę do rolników, nawołującą do składania ofiar w naturze na rzecz akcji.

Biorąc za podstawę średnią ustalonych norm oraz dane statystyczne, obrazujące ilość obszaru użytków rolnych w Polsce, otrzymano preliminarz przewidywanych maksymalnych wpływów ofiar w naturze, wyrażający się w sumie — 100 tysięcy ton ziemniaków i 40 tysięcy ton zboża. Preliminarz

ten przez przedstawicieli organizacji rolniczych z góry uznany został za wykonalny jedynie w 50% z uwagi na spóźnione podjęcie zbiórki, jeżeli chodzi o ziemniaki, oraz w odniesieniu do zbiórki zboża ze względu na zbieżność jej ze zbiórką na F. O. N.

IX. SEKCJA ROZDZIELCZA

Skład Sekcji stanowili: wicemar. dr M. Kwasiński — przewodniczący, sen. M. Malinowski — wiceprzewodniczący, pos. T. Gdula — sekretarz, pos. F. Urbański — zastępca sekretarza, plk. J. Drewniak, prez. S. Ewertowa, dyr. dr P. Igielski, sen. J. Kratowska, pos. dr Z. Madeyski, prez. I. Mandukowa, prez. E. Maszadro, plk. A. Minkowski, prez. H. Mokrzycka, dyr. B. Nakończnikoff, prez. K. Neronowicz-Szpilewska, prez. W. Paciorkowska, prez. dr H. Pohoska, pos. dr B. Pochmarski, dyr. M. Porowski, prez. Z. Potocka, prez. M. Rapacki, prez. M. Roszkowska, prez. L. Zamorska, min. inż. B. Ziemięcki.

Sekcja ta w czasie od 22 października 1936 r. do 16-go marca 1937 r. — odbyła 8 posiedzeń plenarnych, prezydium zaś Sekcji pozostawało w czasie trwania całej akcji w ścisłym kontakcie z Biurem Naczelnego Wydziału Wykonawczego, kierując akcją rozdzielczą w całym kraju.

Podstawowe zadanie Sekcji polegało na opracowaniu takich norm świadczeń pomocy zimowej oraz takich zasad rejestracji i kwalifikacji ubiegających się o pomoc, które by z jednej strony umożliwiły objęcie nią wszystkich jej potrzebujących w nieodzownych dla przeżycia ich przez zimę rozmiarach, z drugiej strony zaś ograniczyły wydatki z tym związane do granic, zakreślonych preliminarzem wpływów. Zadania te wypełniono ustalając elastyczne normy świadczeń pomocy.

Jedynym zaleceniem o charakterze sztywnym była zasada, że średnia wartość pomocy dla wszystkich grup rodzinnych łącznie nie może dla jednego bezrobotnego przekraczać 15 złotych w stosunku miesięcznym. Poza tym Sekcja powzięła uchwałę, że pomoc udzielana będzie w zasadzie tylko w naturze i zainicjowała wydanie instrukcji regulującej sprawę rejestracji ubiegających się o pomoc oraz określającej zasady, obowiązujące przy zakwalifikowaniu do pomocy zimowej. Czynność kwalifikowania zlecono powołanym przy komitetach niższych stopni Komisjom Kwalifikacyjnym, w których świat pracy był silnie reprezentowany, a od których decyzji przysługiwało prawo odwoływania się do Komitetów Wojewódzkich, orzekających bezapelacyjnie.

Zadanie tych komisji polegało także na badaniu, żeby z Pomocy Zimowej nie korzystali otrzymujący pomoc z innych źródeł, a także uprawnieni

do świadczeń z ustawowo na samorządach ciążyącej opieki społecznej.

Dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach oraz niemowląt i dzieci w wieku przedszkolnym odbywało się z bardzo poważnym udziałem środków Pomocy Zimowej, za pośrednictwem organizacji społecznych oraz Wojewódzkich Komitetów Pomocy Dzieciom i Młodzieży, powołanych na terenie całego Państwa z inicjatywy Ministra Opieki Społecznej.

Sekcja poświęciła wiele uwagi sprawie dożywiania dzieci i stworzyła warunki umożliwiające rozwój tej akcji do niespotykanych dotąd w Polsce rozmiarów, traktując to zadanie jako wyjątkowo ważne.

Duże trudności przedstawiała sprawa odpracowania świadczeń Pomocy Zimowej, gdyż niektóre organizacje robotnicze wypowiedziały się przeciwko przymusowi odpracowania świadczeń. Przyznać jednak trzeba, że znaczna większość korzystających z Pomocy Zimowej nie oponowała przeciw wprowadzeniu w życie przyjętej przez Naczelną Wydział Wykonawczy zasady odpracowania otrzymywanych świadczeń, a nawet pracy zdala, gdy niejednokrotnie z powodu niemożności uruchomienia specjalnych robót bezrobotni korzystając musieli z pomocy nieodpłatnej.

Nie chcąc dopuścić do zamącenia ujawnionej przez społeczeństwo jedności w podejściu do akcji Naczelną Wydział Wykonawczy uchwałą z dnia 19.I.1937 r. wyjaśnił, że odpracowanie pomocy zimowej ma charakter dobrowolny. Takie postawienie sprawy nadało odpracowaniu nie tylko wyższą wartość moralną, ale także stanowiło logiczny odpowiednik dobrowolnego charakteru świadczeń na pomoc zimową. O ile natomiast chodzi o stanowisko bezrobotnych, to na ogół nic się prawie nie zmieniło, gdyż wartościowe elementy i nadal dobrowolnie odpracowywały otrzymywane świadczenia, korzystały natomiast z prawa odmowy odpracowania tylko jednostki niezdolne do pracy. Jeżeli więc w tych warunkach zasada odpracowania nie była stosowana powszechnie, to tylko dlatego, że nie wszędzie można było uruchomić odpowiednie roboty, czy to, że warunki atmosferyczne lub terenowe na to nie pozwalały, czy też dlatego, że samorządy nie rozporządzały potrzebnyymi na podjęcie robót środkami, a pomoc zimowa tylko robocizną mogła dostarczyć.

X. KOMISJA REWIZYJNA OGÓLNOPOLSKIEGO OBYWATELSKIEGO KOMITETU ZIMOWEJ POMOCY BEZROBOTNYM

Komisja Rewizyjna odbyła pod przewodnictwem p. marszałkowej Aleksandry Piłsudskiej posiedzenia w dniach 4 lutego, 4 marca, 29 kwietnia, 8 marca b. r. i nadal kontynuuje swe prace. W dniu 29 kwietnia r. b. z ramienia Komisji Rewizyjnej Ogólnopolskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym wzięli udział w plenarnym posiedzeniu Naczelny Wydział Wykonawczy pp. marszałkowa A. Piłsudska, poseł dr. Z. Madeyski, pos. mjr. E. Wagner i prez. W. Mayzel.

Komisja uchwaliła instrukcję o sposobie wykonywania kontroli przez Komisję Rewizyjną Ogólnopolskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym w brzmieniu następującym:

- § 1. Do zadań Komisji rewizyjnej należy:
- a) kontrola obrotów ofiarami w gotówce;
 - b) kontrola obrotów ofiarami w naturze;
 - c) kontrola ostatecznych zamknięć rachunkowych i bilansu.
- § 2. Kontrola obrotów ofiarami w gotówce i w naturze obejmuje:
- a) kontrolę ofiar, pozostających w dyspozycji Naczelny Wydział Wykonawczy, oraz
 - b) kontrolę obrotów ofiarami, dysponowanymi przez Komitety Wojewódzkie i Lokalne.
- § 3. Przy kontroli obrotów gotówkowych należy:
- a) ustalić stan gotówki w kasie i uzgodnić go ze stanem książki kasowej głównej;
 - b) sprawdzić, czy wszystkie wpływy i rozchody zostały zapisane do wspomnianych ksiąg i czy obroty pieniężne są poparte odpowiednimi dowodami przychodowymi i rozchodowymi (asygnacjami i rachunkami);
 - c) sprawdzić czy wspomniane dowody nie przedstawiają jakichkolwiek wątpliwości;
 - d) sprawdzić czy obroty na rachunku czekowym P. K. O. — są zgodne z wyciągami i dowodami, przedstawionymi przez tę kasę oraz dowodami rachunkowymi;
 - e) sprawdzić czy sprawozdania o obrotach gotówkowych w Komitetach Wojewódzkich i Lokalnych są nadsyłane terminowo oraz prawidłowo zaksięgowane;
 - f) sprawdzić czy prowadzone są wszystkie książki rachunkowe, przewidziane przepisami rachunkowo-kasowymi;
 - g) sprawdzić czy prowadzone one są terminowo i prawidłowo, czy istnieje wzajemna zgodność między książkami oraz czy sprawozdania i bilanse miesięczne zgodne są z książkami.
- § 4. Przy kontroli ofiar w naturze należy sprawdzić:
- a) czy wszystkie otrzymane przez Naczelny Wydział Wykonawczy ofiary należycie zapisano na przychód oraz czy rozchód tych ofiar został usprawiedliwiony odpowiednimi dowodami, jak również, czy wykazane w księgach remanenty ofiar zgodne są ze stanem faktycznym w magazynach i składach oraz czy w należyty sposób są tam przechowywane i
 - b) czy Komitety Wojewódzkie nadesłały we właściwym czasie miesięczne sprawozdania co do obrotów ofiarami w naturze oraz czy zostały one prawidłowo zaksięgowane przez Naczelny Wydział Wykonawczy.
- § 5. W miarę uznania Komisji Rewizyjnej członkowie jej w sporadycznych wypadkach mogą dokonywać rewizji na miejscu w Komitetach Wojewódzkich i Lokalnych.
- § 6. Kontrola ostatecznych zamknięć i bilansów winna stwierdzić, czy zamknięcia te i bilanse są zgodne z księgami rachunkowymi i czy opierając się na wynikach kontroli, można uznać, że zebrane ofiary zostały użyte celowo i prawidłowo, oraz czy można udzielić władzom Komitetu absolutorium.
- § 7. Kontrola obrotów ofiarami w gotówce i w naturze winna być przeprowadzona w miarę możliwości raz na miesiąc, kontrola zaś ostatecznych zamknięć rachunkowych i bilansów dokonana być winna po zakończeniu akcji pomocy zimowej i nie później, niż w dwa miesiące po sporządzeniu bilansu.
- § 8. Wspomnianych kontroli dokonują delegowani w tym celu przez Komisję Rewizyjną jej członkowie, którym w charakterze ekspertów zostaną przydzieleni przedstawiciele kontroli państwowej. O ile kontrole dokonywane są urywkowo, należy każdorazowo określać zakres dokonanej czynności.
- § 9. O wynikach kontroli miesięcznych oraz kontroli sporadycznych należy sporządzać sprawozdania lub w poważniejszych wypadkach protokoły, czyniąc odpowiednie adnotacje w księgach i na bilansach brutto. Sprawozdania o wyniku kontroli będą zawierały ponadto uwagi kontrolującego o sposobie funkcjonowania kontrolowanego organu. Będą one przedkładane Przewodniczącemu Komisji Rewizyjnej, który zakomunikuje je Przewodniczącemu Ogólnopolskiego Komitetu. Wynik kontroli ostatecznych zamknięć i bilansów winien być ujęty w formę szczegółowego protokołu.
- § 10. Wyniki czynności kontrolnych delegowanych członków Komisji Rewizyjnej winny być przedstawiane na plenum Komisji tej i stanowić przedmiot odpowiednich uchwał.

§ 11. Członkowie Komisji Rewizyjnej za pełnienie swych obowiązków nie otrzymują żadnego wynagrodzenia. Koszta ewentualnych przejazdów oraz pobytu poza miejscem stałego zamieszkania pokrywają własnymi funduszami.

Podjęta w myśl tej instrukcji działalność Komisji Rewizyjnej wpłynęła bardzo dodatnio na rozwój akcji. Szczególnie na odcinku sprawozdawczości, w początkowym okresie akcji mocno szwankującej, wprowadzony system kontroli spowodował wyraźnie zaznaczającą się poprawę.

XI. BIURO NACZELNEGO WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO

Bezpośrednim organem wykonawczym naczelnych władz akcji pomocy zimowej było Biuro Naczelnego Wydziału Wykonawczego, stanowiące równocześnie Referat Wydziału Pomocy Biura Głównego Funduszu Pracy. Zadanie tego Biura stanowiło nadawanie właściwej formy wszelkim zasadniczym decyzjom tych władz oraz koordynowanie działalności wszystkich czynników, biorących udział w akcji.

Biuro Naczelnego Wydziału Wykonawczego zorganizowane stosownie do struktury Naczelnego Wydziału Wykonawczego, a więc posiadające działy organizacyjny, propagandowy, finansowy, towarowy i rozdzielczy, opracowywało wszystkie zarządzenia i okólniki, przygotowywało wnioski i sprawozdania, instruowało teren i załatwiała korespondencję bieżącą.

XII. ORGANIZACJA TERENU

W wyniku wydanych przez Naczelną Wydział Wykonawczy zarządzeń zorganizowano w terenie Stołeczny i 16 Wojewódzkich Obywatelskich Komitetów Zimowej Pomocy Bezrobotnym, którym podlegało 45 Miejskich Komitetów w miastach wydzielonych, 478 Komitetów w miastach niewydzielonych, 244 — Powiatowych i 2.760 — Gminnych Komitetów.

Na terenie woj. poznańskiego, gdzie już w sierpniu 1936 r. zawiązał się Wojewódzki Obywatelski Komitet do Walki z Bezrobociem, zlecono temu Komitetowi przeprowadzenie akcji pomocy zimowej bezrobotnym. Komitety Wojewódzkie, Powiatowe i Miejskie wyłoniły Wydziały Wykonawcze i Komisje Rewizyjne, ponadto utworzono przy wszystkich Komitetach miejskich i powiatowych specjalne Komisje Kwalifikacyjne.

Aparat wykonawczy akcji w terenie stanowiły

na poziomie wojewódzkim Biura Wydziałów Wykonawczych, wyłonione przez Wojewódzkie Biura Funduszu Pracy, na poziomie miast i powiatów Biura, których skład stanowili przeważnie pracownicy miejscowych samorządów. Komitety Gminne obsługiwane były na ogół przez zarządy gmin.

Sekretarzami Wydziałów Wykonawczych Wojewódzkich Komitetów Zimowej Pomocy Bezrobotnym byli z urzędu dyrektorzy Wojewódzkich Biur Funduszu Pracy.

W załączniku podany został skład osobowy prezydiów Wydziałów Wykonawczych, skład Komisji Rewizyjnych poszczególnych Wojewódzkich Obywatelskich Komitetów Zimowej Pomocy Bezrobotnym oraz ilość Komitetów niższych stopni, podlegających danym Komitetom Wojewódzkim.

XIII. BILANS AKCJI

Stanowiący załącznik do niniejszego sprawozdania (tablice) bilans akcji na dzień 4 sierpnia 1937 r. nie jest jeszcze ostateczny pod względem formalnym, gdyż obejmuje również nie zatwierdzone dotychczas przez właściwe Komisje Rewizyjne bilanse niektórych Wojewódzkich Komitetów — odzwierciedla jednak niemal w całości finansową i towarową gospodarkę akcji pomocy zimowej.

Najistotniejsze cyfry wynikające z bilansu są następujące:

wpływ ofiar w gotówce	zł	28.514.086,30
wpływ ofiar w naturze	„	8.421.651,—
Razem	zł	36.935.737,30
Wartość udzielonej pomocy zimowej	zł	32.996.490,47
Koszty akcji	„	486.928,16
Manka towarowe	„	111.639,—
Pozostałości gotówkowe i towarowe	„	3.340.679,68
Razem rozchód	zł	36.935.737,30

a. PRZYCHÓD

Rozbicie ofiar w gotówce i naturze na źródła pochodzenia w ujęciu bilansu nie daje nam pełne-

go obrazu udziału poszczególnych grup społeczeństwa w ogólnych osiągnięciach akcji.

Księgowość wymaga ścisłego przestrzegania strony formalnej, to też wpływy, co do których tytuł wpłaty nie był przez ofiarodawcę wyraźnie zaznaczony, musiały być wszystkie księgowane pod pozycją „Różne”. Stąd pozycja ta w specyfikacji wpływów w gotówce wykazuje wielką sumę zaciemniając obraz, który w interesie sprawiedli-

wej oceny wyników akcji, zarówno z gospodarczego, jak i społecznego punktu widzenia, należało bezwzględnie zrekonstruować. Na podstawie więc badania dowodów poszczególnych wpłat, figurujących w księgach pod pozycją „Różne”, rozbito wpłaty te na zasadnicze tytuły, co łącznie z analogicznym rozbiem ofiar w naturze dało następujące wyniki (w cyfrach zaokrąglonych do 100.000):

Ś w i a d c z e n i a	W p ł y w Zł	%
od lokali	2.000.000.—	5,4
„ świadectw przemysłowych (handel)	5.400.000.—	14,6
„ obrotu (przemysł)	5.900.000.—	15,9
„ dochodu	12.600.000.—	34,0
„ rolnictwa	2.800.000.—	7,6
sprzedaż znaczków	800.000.—	2,2
dotacje Funduszu Pracy	3.000.000.—	8,1
ofiary Lasów Państwowych (drzewo)	200.000.—	0,5
ofiary Skarbu Państwa (akcyza)	700.000.—	2,0
„ Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	1.000.000.—	2,7
„ banków i przedś. państwowych	500.000.—	1,3
r ó ż n e	2.100.000.—	5,7
R a z e m .	37.000.000.—	100.%

Zestawienie powyższe daje bardzo zbliżony do rzeczywistości obraz udziału w akcji poszczególnych grup społecznych oraz instytucji publicznych, nie daje jednak odpowiedzi na pytanie, w jakim stopniu poszczególne grupy społeczne spełniły swój obowiązek obywatelski wobec sprawy ulżenia doli bezrobotnych.

W tym wypadku należy z ogólnej sumy wpływów wydzielić wartość ofiar Skarbu Państwa i instytucji publicznych, a także sumę pozostałą jeszcze z pozycji „Różne” ze względu na nie dające się w żaden sposób ustalić źródła pochodzenia tych ofiar, noszących jednak niewątpliwie w znacznej większości charakter społeczny, pozostałe zaś sumy zestawień z preliminarzem wpływów akcji.

Jak już poprzednio zaznaczono, preliminarz akcji wobec braku ścisłych podstaw dla jego zestawienia oraz wobec dobrowolnego charakteru świadczeń został sporządzony w sumie globalnej, opiewającej na około zł 25.000.000.—, bez szczegółowego rozbitcia na poszczególne elementy składowe. Zanim jednak Naczelny Wydział Wykonawczy doszedł do tej cyfry, musiał operując tylko danymi statystycznymi oraz uchwalonymi normami świadczeń, opracować szczegółowy, choć teoretyczny preliminarz wpływów, jak następuje:

świadczenia od lokali	zł 5.000.000.—
„ „ handlu (świad. przem.) „	4.175.000.—
„ „ przemysłu	4.500.000.—

świadczenia od dochodów niefundowan. zł	3.500.000.—
„ „ dochodów fundowanych „	3.500.000.—
„ „ rolnictwa „	3.925.000.—
sprzedaż znaczków „	400.000.—
R a z e m	zł 25.000.000.—

Dla oceny stopnia wywiązania się poszczególnych grup społecznych i gałęzi gospodarczych z moralnego obowiązku wobec akcji pomocy zimowej, trzeba sumy wpływów rozbite na źródła zestawień z preliminarzem teoretycznym jako tym, który obrazował możliwości każdej grupy społecznej pod względem udziału jej w akcji.

W tym świetle (p. tablica na następnej stronie) sprawa przedstawia się następująco: **preliminarz wpływów** — jeżeli chodzi o udział w nim społeczeństwa, **został w całości wykonany, a nawet przekroczony**, gdyż łącznie z przypadającą pod pozycją „różne” sumą zł 2.100.000.—, społeczeństwo dało ponad zł 31.000.000.—, zamiast spodziewanych zł 25.000.000.—.

Także, jeżeli chodzi o poszczególne grupy społeczne i zawodowe, to z wyjątkiem rolnictwa **wszystkie przekroczyły granicę**, określoną preliminarzem, ale nie wszystkie w jednakowym stopniu.

Najlepiej wywiązał się ze swego obowiązku świat pracy, który w stosunku do teoretycznych

Ś w i a d c z e n i a	Preliminarz teoretyczny Zł	W p ł y w Zł	%
od lokali	5.000.000.—	2.000.000.—	40,0
„ dochodów niefundowanych	3.500.000.—	8.000.000.—	228,6
„ „ fundowanych	3.500.000.—	4.600.000.—	131,4
„ handlu	4.175.000.—	5.400.000.—	129,3
„ przemysłu	4.500.000.—	5.900.000.—	131,1
„ rolnictwa	3.925.000.—	2.850.000.—	72,6
ze sprzedaży znaczków	400.000.—	800.000.—	200,0
R a z e m .	25.000.000.—	29.550.000.—	118,2%

możliwości wykonał swój obowiązek w dwójnasób, przekraczając preliminarz o przeszło 100%.

Wynik ten należy przypisać przede wszystkim wysokiemu wyrobieniu naszego świata pracowniczego, jak i uproszczonemu poborowi świadczeń od tej grupy świadczących.

Na drugim miejscu umieścić należy wolne zawody i własność nieruchomą miejską, których świadczenia przekroczyły o 31,4% teoretyczne przewidywania.

Stwierdzić trzeba, że świadczenia tej kategorii ofiarodawców nie są duże w stosunku do możliwości. Specjalnie właściciele nowych domów przyczynili się w małym stopniu do powodzenia akcji pomocy zimowej mimo bardzo korzystnej swej sytuacji materialnej.

Następne miejsce zajął przemysł, którego świadczenia przekroczyły o 31,1% przewidywane wpływy, przy czym zaznaczyć należy, że dominujący udział w tej ofierze wziął wielki przemysł i przemysł zorganizowany, podczas gdy przemysł niezorganizowany raczej negatywnie odniósł się do akcji.

Co do handlu, to złożył on ofiarę mniej więcej taką samą jak i przemysł. Do tego stosunkowo dobrego rezultatu przyczyniły się ofiary większych firm handlowych w pierwszej linii, oraz sprawność aparatu akcji, który nawet drobny handel i anonimowy, dość opornie świadczący na cele publiczne, umiał — choć w części — pobudzić do spełnienia obowiązku obywatelskiego.

Co do rolnictwa, to zbiórka w tym zakresie nie osiągnęła nawet wpływów teoretycznie przewidywanych, a bardzo skromnie zakrojonych. Rezultat wyniósł 72,6% preliminarza.

Tłumaczyć to należy w pewnym stopniu opóźnionym rozpoczęciem zbiórki ziemniaków, a jeżeli chodzi o zboże — zbieżnością akcji pomocy zimowej z akcją zbiórkową na F. O. N.

Wpływy ze sprzedaży znaczków dały dobry rezultat, co osiągnięto przede wszystkim dzięki organom Polskich Kolei Państwowych i Ministerstwa Poczty i Telegrafów, za pośrednictwem których większość znaczków została rozsprzedana.

Najgorsze stosunkowo wyniki dały świadczenia od lokali, ze względu na konieczność ich kumulacji ze świadczeniami od uposażeń.

Było to świadczenie najmniej popularne, a lokalne organy akcji nie wywierały zbytniego nacisku na jego ściągnięcie.

Do ofiar ze źródeł publicznych należy jeszcze doliczyć nie ujętą w bilansie wartość świadczeń Polskich Kolei Państwowych w postaci przyznanych akcji ulg taryfowych, wyrażających się w sumie zł 803.609,09, wartość wyrażającą się w sumie zł 24.000.— ofiary Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych w formie bezpłatnego druku części emisji znaczków pomocy zimowej, oraz nie dająca się ściśle określić wartość różnych świadczeń Ministerstwa Poczty i Telegrafów, Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej, Polskiego Radia i Polskiej Agencji Telegraficznej.

Ponadto wymienić tu wypada także nie ujętą w bilansie sumę zł 5.445.492,03 jako wartość odpracowania, dającą się rozumieć jako ofiara samych bezrobotnych.

Cyfra ta, stanowiąca w stosunku do ogólnej kwoty wpływów w gotówce i naturaliach ze źródeł społecznych wcale poważną pozycję, jest wymownym dowodem należytego zrozumienia przez większość korzystających ze świadczeń potrzeby powszechnego wysiłku w akcji pomocy zimowej. Mimo nadania odpracowaniu charakteru dobrovolności, ogół bezrobotnych wziął udział w akcji pomocy zimowej w formie pracy, co pozwoliło osiągnąć równowartość odpracowanych świadczeń wynoszącą ok. 17,4% wartości ofiar ze źródeł społecznych.

b. ROZCHÓD

Stronę rozchodową bilansu akcji podzielić można na następujące zasadnicze pozycje: 1) Pomoc Zimowa, 2) Koszty administracyjne akcji, 3) Maniakra towarowe, 4) Pozostałości gotówkowe i towarowe.

1. POMOC ZIMOWA

Wartość pomocy zimowej, udzielonej w gotówce i naturze na terenie całego Państwa, wynosi wg bilansu zł 32.996.490,47, do tego dochodzi jednak jeszcze suma zł 774.062,44, zawarta w pozycji „Pozostałości gotówkowe i towarowe” według no-

menklatury niniejszego sprawozdania. Suma ta wyraża wartość nie wyliczonych jeszcze dotacji w gotówce i w naturze, udzielonych Woj. Obywatelskiemu Komitetowi do Walki z Bezrobociem w Poznaniu, oraz różnym organizacjom stołecznym za pośrednictwem Woj. Biura Funduszu Pracy na m. st. Warszawę na celę zawarte w programie działania akcji pomocy zimowej.

Łącznie więc wartość świadczeń udzielonych z tytułu pomocy zimowej wynosi zł 33.770.552,91, co stanowi 91,40% zebranych środków, reszta zaś zebranych ofiar, tj. wartości około 3 milionów złotych, stanowi remanent towarowy przekazany Lokalnym Komitetom Funduszu Pracy i ponad milion złotych, sumy na rachunkach bankowych.

W ujęciu bilansu pomoc zimowa udzielana była w równym niemal stopniu w naturze, jak i w gotówce — faktycznie jednak stosunek ten przedstawia się odmiennie. Fakt ten nie mógł jednak znaleźć odzwierciedlenia w bilansie wobec tego, że wszystkie organizacje społeczne, za pośrednictwem których prowadzono całą akcję dożywiania dzieci, a często także akcję pomocy dorosłym, rozliczały się wyłącznie gotówkowo z udzielonych kredytów pomimo, że obracane one były niemal w całości na zakup produktów.

Faktycznie więc z wartości udzielonej pomocy zimowej, wyrażającej się w sumie około zł 34.000.000.—, około 30.000.000 zł wydano w formie świadczeń w naturze, a tylko około zł 4.000.000.— w gotówce.

2. KOSZTY AKCJI

Koszty administracyjne akcji wyniosły łącznie zł 486.928,15 tzn. 1,350% w stosunku do zebranych ofiar w gotówce i naturze.

Na rachunek kosztów akcji składały się następujące pozycje: a) propaganda, b) koszty pomieszczeń, c) inne wydatki, d) koszty akcji pokryte naturaliami.

a) W kosztach propagandy, prowadzonej przez ważne centralnie, partycypował Naczelny Wydział Wykonawczy sumą zł 55.221,20, zużytą na opłacenie kosztów zaprojektowania i druku wydanych afiszów, ulotek, folderów itd. oraz na koszty serwisu prasowego i honorariów autorskich. Niezależnie od centrali organy terenowe wydały na identyczne cele łącznie zł 26.219,34.

b) Koszty pomieszczeń wynoszące ogółem zł 45.152,98 obciążały tylko teren, gdyż Biuro Naczelnego Wydziału Wykonawczego korzystało bezpłatnie z pomieszczeń Biura Głównego Funduszu Pracy, podobnie zresztą jak i Biura Wydziałów Wykonawczych Wojewódzkich Komitetów. Natomiast lokale organów niższego stopnia, a przede wszystkim rozległe pomieszczenia potrzebne dla akcji rozdzielczej, musiały być przeważnie opłacane, pomimo że i pod tym względem ofiarność społeczeństwa była duża, a przede wszystkim samorządów i różnych organizacji społecznych, które w wielu wypadkach na cele akcji oddały swe lokale bezpłatnie.

c) Pozycja „Inne wydatki” wyrażająca się w sumie zł 347.763,16 obejmuje wydatki związane

ze sporządzeniem rejestru składek za pośrednictwem urzędów skarbowych, a obejmujących około 4 milionów pozycji, z drukiem emitowanych znaczków, z wykonaniem wszelkich potrzebnych w akcji druków i formularzy, z kosztami połączeń telefonicznych międzymiastowych, gdyż lokalne w miejscowościach, w których sieć telefoniczna eksploatowana jest przez P. A. S. Tę — były bezpłatne, z wydatkami na przejazdy służbowe personelu komórek niższych stopni, gdyż koszty te w odniesieniu do pracowników Biura Naczelnego Wydziału Wykonawczego i Biur Wydziałów Wykonawczych Komitetów Wojewódzkich pokrywał Fundusz Pracy, — wreszcie koszty światła i opału.

d) Koszty akcji pokryte naturaliami, tzn. wartość naturalii wydanych personelowi akcji, nie są w ścisłym tego słowa znaczeniu kosztami administracyjnymi, gdyż stanowią one faktycznie część pomocy zimowej, odpracowywanej w biurach niższych komórek akcji. Na ogół koszty osobowe w ogóle nie obciążały akcji, gdyż były opłacone przez Fundusz Pracy z sum przeznaczonych na zatrudnienie bezrobotnych pracowników umysłowych w kwocie zł 433.793.—.

3. MANKA TOWAROWE

Na manka spisano te ilości towarów, które wskutek zepsucia, ubytku w czasie transportu lub zeschnięcia w magazynach zmniejszyły się w stosunku do znajdujących się w ewidencji.

Dotyczyło to w pierwszej linii ziemniaków, które w początkowym okresie akcji transportowane w czasie niespodziewanie wczesnych mrozów ulegały częściowemu lub całkowitemu zmarznięciu. Straty w ten sposób wynikłe wyniosły około 2.000 ton ziemniaków na ogólną ilość 33.000 ton zebranych.

Manka na innych towarach obracały się poniżej dopuszczalnej granicy i przedstawiały łącznie wartość około zł 41.000.—, co razem z mankiem na ziemniakach daje ogólną wartość zł 111.639.—.

Suma ta stanowi niespełna 0,70% wartości towarów, jakimi akcja dysponowała bądź z racji uzyskanych ofiar, bądź z racji dokonanych we własnym zakresie zakupów, wyrażającej się w sumie zł 16.478.150.—.

4. POZOSTAŁOŚCI GOTÓWKOWE I TOWAROWE

Na pozostałości te składają się następujące sumy:

a) salda na kontach P. K. O. i Banku Handlowym w Warszawie — zł 1.052.776,42.

b) saldo na r.ku dłużników i wierzycieli w sumie zł 577.109,93. Od sumy tej należy odliczyć kwotę zł 395.196,92, przekazaną przez Stołeczny Obywatelski Komitet za pośrednictwem Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy na m. st. Warszawę różnym stołecznym organizacjom na wykonanie zadań, leżących w programie akcji pomocy zimowej. Nierozliczona jeszcze suma ta faktycznie obciążać winna rachunek pomocy zimowej.

c) suma zł 95.773,38, jako nierozliczona należność od Powiatowych Komitetów Zimowej Pomo-

cy Bezrobotnym przeważnie z terenu woj. krakowskiego.

d) suma zł 1.235.154,43 stanowiąca równowartość przekazanych lokalnym Komitetom Funduszu Pracy remanentów towarowych akcji pomocy zimowej.

Przekazanie tych remanentów było wskazane nie tylko z uwagi na możliwość zepsucia się artykułów spożywczych w razie dłuższego ich magazynowania do czasu ewentualnego podjęcia następnej akcji pomocy zimowej oraz ze względu na związane z magazynowaniem koszty, ale także z uwagi na to, że Komitety Lokalne Funduszu Pra-

cy oddały swe remanenty akcji pomocy zimowej w chwili jej rozpoczęcia, a przy tym Komitety te prowadzą w lecie akcję pomocy doraźnej, stanowiącą ograniczone w rozmiarach przedłużenie akcji pomocy zimowej.

Do sumy powyższej dochodzi jeszcze wartość remanentów towarowych i gotówkowych, stanowiących przedmiot dotacji na rzecz Wojewódzkiego Obywatelskiego Komitetu do Walki z Bezrobociem w Poznaniu, ale pozycja ta, wyrażająca się w sumie zł 378.865,52 winna — jak już poprzednio wykazano — obciążać raczej rachunek „Pomoc Zimowa”.

XIV. POMOC ZIMOWA

Pomoc zimowa prowadzona była w dwóch postaciach: pomocy dorosłym i dożywiania dzieci.

1. POMOC DOROSŁYM

Udzielanie pomocy dorosłym rozpoczęto na niektórych terenach już w listopadzie, mianowicie w Wilnie oraz w miastach woj. wołyńskiego, krakowskiego i tarnopolskiego. Na ogół jednak pomoc zimowa w pełnym rozmiarze prowadzona była w miesiącach od grudnia 1936 r. do kwietnia 1937 r., po czym w maju 1937 r. ograniczona została do terenu stolicy, woj. łódzkiego, śląskiego i poznańskiego oraz do poważniejszych ośrodków bezrobocia woj. krakowskiego, wołyńskiego, wileńskiego i poleskiego. — W czerwcu, już tylko w stolicy akcja obsługiwała bezrobotnych, znajdując w miesiącu tym pełne zakończenie.

Rozwój akcji pomocy zimowej w odniesieniu do dorosłych obrazują tabl. V, VII, VIII, z których wynika, że krzywa napięcia akcji osiągnęła swój punkt kulminacyjny w miesiącu marcu 1937 roku, po czym uległa spadkowi. W poszczególnych miesiącach ilość potrzebujących pomocy samotnych i żywicieli rodzin, obsługiwanych przez akcję, przedstawiała się jak następuje:

listopad 1936 r.	8.282
grudzień „	268.326
styczeń 1937 r.	335.309
luty „	367.995
marzec „	375.814
kwiecień „	267.021
maj „	111.057
czerwiec „	<u>7.756</u>

Razem 1.741.560 bezrobotnych w przeliczeniu na miesięczny okres pomocy.

Ponieważ na pomoc zimową dorosłym wydano w ciągu całego trwania akcji okragło zł 28.380 tysięcy, przeciętna wartość świadczeń na 1 bezrobotnego wyniosła zł 16,29 miesięcznie, przekraczając o zł 1,29 przewidzianą normę.

Wartość odpracowania względnie zapracowania na pomoc zimową przedstawiała łącznie sumę zł 5.445.492,03, wynika więc z tego, że tylko około 6-ta część wyłożonych przez społeczeństwo na pomoc zimową środków zwrócona mu została w

postaci trwałych urządzeń. Jest to zrozumiałe jeżeli się uwzględni, że wobec pośpiechu, w jakim akcja była montowana, nie było czasu ani na sporządzenie planu robót zimowych, ani też na zmobilizowanie przez samorządy odpowiednich środków na uruchomienie tych robót, gdyż akcja pomocy zimowej w ich wykonaniu mogła wziąć udział tylko w zakresie dostarczania robocizny.

W stosunku do sum wydanych na pomoc dorosłym, którzy jedynie mogli odpracować otrzymane świadczenia, wartość odpracowania wyraża się we wskaźniku 19,17 — była więc wcale pożądana.

Pomijając wartość odpracowania, akcja pomocy zimowej miała poważne znaczenie nie tylko społeczne, ale i gospodarcze choćby przez to, że poza ekwiwalentem ofiar w naturze wszystkie inne zebrane środki w drodze dokonanych za nie zakupów wróciły do obrotu gospodarczego, zwiększając konsumpcję najważniejszych wytworów produkcji krajowej. Także zapewnienie osobom korzystającym z pomocy zimowej pewnego minimalnego choćby, lecz ludzkiego standardu życia wogo posiada duże znaczenie gospodarcze, musi bowiem wyrzucić dodatni wpływ na rozwój konsumpcji.

W zakresie higieny społecznej działała akcja nie zbyt dużo, zapewniając jednak bezrobotnym — choć w ograniczonych rozmiarach — opiekę lekarską oraz środki lecznicze. Na terenie stolicy prowadzono za pośrednictwem organizacji Czerwonego Krzyża szeroko zakrojoną, zasługującą i nadal na jak najwydatniejsze poparcie, akcję odkażania mieszkań, która została przez bezrobotnych bardzo życzliwie przyjęta.

2. DOŻYWIANIE DZIECI

Niezależnie od akcji pomocy dorosłym, w ramach akcji pomocy zimowej, podjęto po raz pierwszy w Polsce na szeroką skalę prowadzoną akcję dożywiania dzieci i młodzieży.

Działalność w tym zakresie rozpoczęto na terenie miasta Lublina, Wilna, Krakowa i Tarnowa już w listopadzie; od grudnia 1936 r. do kwietnia 1937 r. była ona prowadzona na terenie całego państwa, w maju przerwano ją na terenie województw: kieleckiego, białostockiego, nowogrodz-

kiego, pomorskiego, lwowskiego i stanisławowskiego.

Ilość dożywianych dzieci w poszczególnych miesiącach wyrażała się w następujących cyfrach:

listopad 1936 r.	14.824
grudzień „	323.548
styczeń 1937 r.	437.270
luty „	509.064
marzec „	555.874
kwiecień „	510.002
maj „	251.513
czerwiec „	12.022

Razem 2.614.117 dzieci, w przeliczeniu na miesięczny okres dożywiania.

Ogólnie na akcję dożywiania dzieci wydano z akcji Pomocy Zimowej sumę zł 4.600.000 używając w ten sposób w stopniu bardzo poważnym przeznaczone na ten cel środki Ministerstwa Opieki Społecznej i organizacji samorządowych.

Akcja ta niemal bez wyjątku prowadzona była za pośrednictwem organizacji społecznych, przy czym rozprawdzenie kredytów oraz dotacji w naturze na ten cel dokonywane było częściowo przez Wojewódzkie Komitety Pomocy Dzieciom i Młodzieży, instytucję powstałą z końcem ubie-

głego roku pod egidą Ministerstwa Opieki Społecznej.

Na ogólną sumę zł 4.600.000.— przedstawiającą wartość dotacji udzielonych organizacjom na dożywianie dzieci — zł 2.100.000.— przeszło przez wspomniane Komitety Pomocy Dzieciom i Młodzieży, które przejęły tę akcję w całości na terenie stolicy, woj. kieleckiego, lubelskiego, nowogródzkiego i tarnopolskiego oraz częściowo na terenie woj. poleskiego, wołyńskiego (w maju), krakowskiego (w maju) i lwowskiego. Na terenie woj. poznańskiego Wojewódzki Komitet Pomocy Dzieciom został wchłonięty przez Wojewódzki Obywatelski Komitet do Walki z Bezrobociem.

Nadmienić należy, że pozostałości kredytów asygnowanych na dożywianie dzieci w kwietniu częściowo, w maju zaś i w czerwcu w całości niemal, zużyte zostały na akcję kolonijną, ciesząc się jak najwydatniejszym poparciem ze strony władz akcji pomocy zimowej.

Znalazło to swój wyraz także w fakcie przyznania poszczególnym organizacjom na ten cel dalszych kredytów, figurujących jeszcze w bilansie na rachunkach „Dłużnicy i Wierzyciele”. „Komitet do Walki z Bezrobociem” oraz „Fundusz Pracy”, które po ostatecznym rozliczeniu podwyższyć winny sumę wydatkowaną na dożywianie dzieci o około zł 500.000.—.

XV. CHARAKTERYSTYKA TERENU

M. ST. WARSZAWA

Wartość zebranych ofiar w gotówce zł 5.229.430,98 ¹⁾
 Wartość zebranych ofiar w produktach zł 487.565,35
 Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar w gotówce zł 4,24
 Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłużono dorosłych 12.096
 dzieci 46.489

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na rzecz bezrobotnego, na terenie miasta — zł 44.80.
 Wartość odpracowania wzgl. zapracowania zł 451.119.—.
 Procentowy stosunek kosztów administracyjnych do zebranych ofiar — 0,88.
 Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego w gotówce — zł 75.000.—²⁾.
 Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawczego w produktach — zł 348.341,37.

M I E S I Ą C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	22.080	2.034	—	—
Grudzień	29.040	2.815	5.257	33.748
1937 r.				
Styczeń	33.678	5.186	10.107	43.212
Luty	36.245	13.261	13.567	48.938
Marzec	35.239	10.673	15.528	52.812
Kwiecień	29.663	5.801	16.019	53.733
Maj	22.697	3.158	10.603	16.434
Czerwiec	22.270	2.731	7.756	12.622

Jak z powyższych danych wynika ludność stolicy przyjęła żywy udział w akcji pomocy zimowej, składając na ten cel ofiarę równającą się 18,16% ogólnego przychodu akcji ze źródeł społecznych.

Odpowiada to możliwościom Warszawy z uwagi na to, że stolica stanowi siedzibę prawie wszystkich urzędów centralnych, że poziom plac

jest tu wyższy, aniżeli gdziekolwiek indziej w Polsce, że wreszcie stolica stanowi siedzibę zarządów większości firm przemysłowych i handlowych, posiadających swe oddziały i zakłady w całym kraju, a opłacających świadczenia na pomoc zimową centralnie.

Wynik zł 4,24 uzyskanych ofiar na głowę mie-

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

²⁾ Obejmuje przeważnie dotacje udzielone bezpośrednio przez Naczelnego Wydział Wykonawczy organizacjom i instytucjom społecznym działającym na terenie stolicy.

skańca musi być uznany za wcale pokaźny i stawia Warszawę wśród miast polskich na 2-gim pod tym względem miejscu po Gdyni.

Także pod względem przeciętnej miesięcznej wartości przypadających na bezrobotnego świadczeń, zajmuje stolica 2-gie miejsce — tym razem za Krakowem.

Aparat Stołecznego Komitetu, stosownie do rozmiaru zadań, związanych z wymiarem i pobytem świadczeń oraz rozdawnictwem, był dość duży, zatrudniał bowiem w czasie największego napięcia akcji około 180 pracowników, rekrutujących się — jak wszędzie zresztą — w znacznej większości z bezrobotnych pracowników umysłowych, szkolących się dopiero w czasie akcji pod kierunkiem personelu Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy na m. st. Warszawę.

Jednym z fragmentów akcji pomocy zimowej charakterystycznym dla stolicy była **zbiórka odzieży**. Małe wyrobienie społeczne ofiarnych skądinąd jednostek sprawiło, że ofiarowana przez nie odzież okazywała się następnie często niezdatna

do użytku. Ponieważ jednak przeprowadzona zbiórka odzieży rozbudziła wśród bezrobotnych wielkie nadzieje, miejscowe kierownictwo akcji, ulegając żądaniom bezrobotnych, naciskowi organizacji, którym powierzona została techniczna strona tego rozdawnictwa, wreszcie imperatywowi panujących podówczas silnych mrozów — zarządziło wydanie odzieży przed należytym jej przesortowaniem i naprawieniem. Wskutek takiego postawienia sprawy, akcja odzieżowa na terenie stolicy rozminęła się z celem i nie dała oczekiwanych rezultatów. Na ogół jednak organizacja pomocy zimowej w Warszawie sprostала swym poważnym zadaniom i zdobyła sobie dużą sympatię przede wszystkim sfer robotniczych stolicy.

Prowadzący akcję na terenie Warszawy Stołeczny Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym działalności swej jeszcze nie zakończył i bilansu oraz sprawozdania opisowego nie przedłożył.

Nastąpi to po ukończeniu, będących w toku, prac Komisji Rewizyjnej.

WOJEWÓDZTWO WARSZAWSKIE

Wartość zebranych ofiar w go-
tówce zł 933.020,24¹⁾
Wartość zebranych ofiar w pro-
duktach zł 520.609,04²⁾
Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar
w gotówce zebranych w mieście:
Włocławek — zł 1,63
Płock — zł 0,97
Żyrardów — zł 1,78
Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłu-
żono dorosłych 27.676
dzieci 51.376

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na rzecz
bezrobotnego na terenie całego województwa
zł 10,24.
Wartość odpracowania wzgl. zapracowania
zł 107.222,14.
Procentowy stosunek kosztów administracyjnych
do zebranych ofiar 2,14.
Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego
w gotówce zł 580.000.
Przydział Naczelnego Wydziału Wykonawczego
w produktach zł 328.874,20.

M I E S I Ą C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	17.835	3.408	—	—
Grudzień	32.789	6.077	25.257	37.020
1937 r.				
Styczeń	43.760	10.060	31.064	49.660
Luty	48.504	14.182	34.950	57.350
Marzec	44.601	10.445	35.013	59.423
Kwiecień	25.723	5.682	12.099	53.428
Maj	16.585	2.930	—	15.507

Fakt, że województwo warszawskie stanowi najbliższe zaplecze stolicy, wywarł na rozwój akcji pomocy zimowej na tym terenie raczej ujemne skutki.

Mieszkańcy osiedli podwarszawskich, to przede wszystkim pracownicy urzędów i firm, posiadających swą siedzibę w Warszawie i tam opłacający świadczenia na pomoc zimową, bądź też bezrobotni, którzy po utracie pracy w stolicy, ze względu na ciężkie warunki mieszkaniowe nie mogli się tam utrzymać. Następny czynnik, utrudniający Warszawskiemu Obywatelskiemu Komitetowi Zimowej Pomocy Bezrobotnym wykonanie jego zadań, stanowiła wysoka wartość świadczeń, udzielanych bezrobotnym w Warszawie, dostosowana może do możliwości tego zasobnego środowiska, ale zupełnie nieosiągalna dla województwa warszawskiego. Nawet więc szerokie uwzględnienie tego stanu rzeczy przez Naczelnego Wydziału Wykonawczego, wyrażające się w stosunkowo wysokich dotacjach nie umożliwiło miejscowemu kierownictwu akcji podciągnięcia świadczeń dla bezrobotnych województwa warszawskiego do poziomu przeciętnej

dla całej Polski, wyrażającej się w sumie zł 16,29, nie mówiąc już o poziomie wartości tych świadczeń w stolicy. Jedynie podnoszący się widocznie z upadku Żyrardów stać było na lepsze uposażenie swych bezrobotnych, którzy otrzymywali pomoc przeciętnej wartości zł 24,88, podczas gdy na reszcie terenu, nawet we Włocławku, świadczenia te zamykały się w granicach do zł 11,03.

Poza przyczynami przytoczonymi powyżej, nie bez wpływu na ten stan rzeczy pozostawał także fakt, że na terenie województwa warszawskiego objęto pomocą zimową stosunkowo **bardzo wielką ilość osób w porównaniu z cyfrą zarejestrowanych bezrobotnych**. Aczkolwiek pomoc zimowa nigdzie nie była ograniczona wyłącznie do zarejestrowanych bezrobotnych, obejmując poprostu wszystkich nie mających pracy, ani żadnych środków utrzymania — to jednak górna granica jej rozmiarów — w danym okresie i miejscu — normalnie zakreślona była cyfrą wyrażającą ilość zarejestrowanych bezrobotnych, pomniejszoną co najmniej o ilość pobierających zasiłki ustawowe. Cyfra ta wyrażając ilość bezrobotnych nie pobierających zasiłków ustawowych i nieuprawnionych do korzystania ze świadczeń opieki społecznej, obejmowała także wielu bezrobotnych posiadających takie, czy inne źródło dochodów, pozbawionych więc prawa korzystania z pomocy zimowej. O ile przeto ilość

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

²⁾ Łącznie z wartością ofiar uzyskanych bezpośrednio przez Naczelnego Wydziału Wykonawczego, w stosunku do cukru pomniejszoną o wartość akcyzy.

korzystających z pomocy zimowej zbliżona była do tej górnej granicy lub ją przekraczała, stanowiło to dowód, że pomoc zimowa była na danym terenie i w danym okresie bardzo liberalnie udzielana, obejmując w znaczniejszym stopniu, czy to bezrobocie wiejskie, czy też normalną klientelę opieki społecznej, obciążającej ustawowo samorządy. Fakt ten miał miejsce na terenie województwa warszawskiego, gdzie w grudniu 1936 r. i styczniu 1937 r. łączna ilość bezrobotnych, korzystających z pomocy zimowej i zasiłków ustawowych była bardzo zbliżona do ilości zarejestrowanych, a w lutym i marcu 1937 r. nawet ją przekraczała.

Tak więc jakoś zastąpiono do pewnego stopnia ilością i widocznie było to celowe, gdyż nie wywołała ta metoda żadnych ujemnych skutków dla całości akcji.

Zbiórka ofiar w gotówce dała dobre — wobec

groźnego sąsiedztwa Warszawy — rezultaty, stanowiąc łącznie z wartością ofiar w naturze 4,6% ogólnego wyniku zbiórki ze źródeł społecznych na terenie całego Państwa.

Wysokość wydatków, związanych z prowadzeniem akcji na terenie województwa warszawskiego w ujęciu procentowym, tłumaczy się koniecznością utrzymania dużej ilości placówek rozdzielczych oraz niewspółmiernie niskim wpływem ofiar, które w znacznej części wpłynęły na konto Stołecznego Komitetu, jednocześnie zmniejszając stosunek procentowy wydatków stolicy.

Prowadzący akcję na terenie woj. warszawskiego Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym rozwiązał się po wykonaniu swego zadania i uzyskaniu absolutorium od Komisji Rewizyjnej.

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE

Wartość zebranych ofiar w gotówce zł 2.684.729,25 ¹⁾
Wartość zebranych ofiar w produktach zł 225.941,31 ²⁾
Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar w gotówce zebranych w mieście:
Łódź — zł 2,79
Pabianice — „ 2,26
Tomaszów Maz. — „ 2,93
Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłużono dorosłych 37.722
dzieci 30.808

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na rzecz bezrobotnego na terenie całego woj. zł 16,60.
Wartość odpracowania wzgl. zapracowania zł 37.000.—.
Procentowy stosunek kosztów administracyjnych do zebranych ofiar — 1,18.
Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego w gotówce — zł 595.000.—.
Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawczego w produktach — zł 727.117,72.

M I E S I Ą C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	50.989	8.343	—	—
Grudzień	73.503	18.197	36.963	26.088
1937 r.				
Styczeń	82.633	30.679	39.539	26.665
Luty	77.780	26.639	42.337	38.219
Marzec	71.828	14.243	38.106	27.230
Kwiecień	62.192	7.889	30.966	35.836
Maj	55.572	6.954	15.247	26.764

Organizacja akcji na terenie województwa łódzkiego była bardzo sprężysta.

W początkowym okresie akcji kierownictwo jej, nie doceniając własnych sił oraz miejscowego społeczeństwa, sceptycznie odnosiło się do możliwości uzyskania na swoim terenie poważniejszych środków na cele pomocy bezrobotnym i zabiegało u Naczelnego Wydziału Wykonawczego o wygórowane dotacje; niebawem już jednak obserwowany rozwój akcji zbiorkowej pozwolił Łódzkiemu Wojewódzkiemu Komitetowi na bardziej optymistyczną ocenę położenia i na ograniczenie swych żądań wobec centrali do właściwych rozmiarów.

Łączna wartość ofiar w gotówce i w naturze, złożonych przez społeczeństwo łódzkie, wyniosła 9,2% ogólnego wpływu akcji ze źródeł społecznych. Także rezultat zbiórki w najbardziej uprzemysłowionych miastach tego województwa, a więc Łodzi, Tomaszowie i Pabianicach przedstawia się wcale pokaźnie.

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

²⁾ Łącznie z wartością ofiar uzyskanych bezpośrednio przez Naczelnego Wydział Wykonawczy, w stosunku do cukru pomniejszoną o wartość akcyzy.

Przeciętną ilością obsługiwanych miesięcznie bezrobotnych, zajmuje województwo łódzkie 3-cie miejsce po poznańskim i śląskim, a także pod względem wysokości otrzymanych dotacyj.

Punkt kulminacyjny napięcia akcji pomocy zimowej przypadł na terenie tego województwa na luty, w marcu bowiem zaznaczył się już spadek bezrobocia oraz ilości podań o pomoc w związku z rozpoczynającym się w tym czasie ożywieniem w produkcji włókienniczej. Dożywianie dzieci ze środków pomocy zimowej kontynuowane było do maja włącznie.

Przeciętna miesięczna wartość świadczeń udzielanych bezrobotnym wynosiła w przekroju wojewódzkim zł 16,60, a więc zł 1,60 ponad normę, faktycznie jednak — i stanowiło to jedną z najbardziej charakterystycznych cech akcji pomocy zimowej na tym terenie — stosowano tu nie tylko różne stawki pomocy w poszczególnych miejscowościach, ale różniczkowano nawet samych bezrobotnych. Jedni korzystali z wyższych stawek — byli to bezrobotni zarejestrowani w biurach Funduszu Pracy i przechodzący bardzo surową kwalifikację, przeprowadzaną przez czynnik administracyjny; drudzy to bezrobotni niezarejestrowani,

klienci więc szerzej pojętej pomocy zimowej, kwalifikowani dość liberalnie przez czynnik społeczny.

System ten był niejako konsekwencją nazwy miejscowego organu akcji, który nawiązując do tradycji istniejących tam już poprzednio komitetów pomocy bezrobotnym i najbiedniejszym przybrał nazwę Wojewódzkiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym i Najbiedniejszym. Pozwolił on w każdym razie temu Ko-

mitetowi doprowadzić akcję do pomyślnego końca pomimo, że stosunki socjalne na terenie województwa łódzkiego nie należą do najmniej skomplikowanych.

Sprawie dożywiania dzieci poświęcono w województwie łódzkim wiele uwagi, co wynika m. in. także ze stosunkowo bardzo wysokiej przeciętnej wartości przypadających na 1 dziecko świadczeń w okresie miesięcznym.

WOJEWÓDZTWO KIELECKIE

Wartość zebranych ofiar w go-
tówce zł 1.386.578,09¹⁾

Wartość zebranych ofiar w pro-
duktach zł 621.211,24²⁾

Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar
w gotówce zebranych w mieście:

Będzin	zł 1,26
Częstochowa	„ 1,31
Dąbrowa Górnicza	„ 2,37
Kielce	„ 1,41
Skarżysko	„ 1,73
Sosnowiec	„ 1,72
Zawiercie	„ 1,03

Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłu-
żono dorosłych 36.598
dzieci 32.753

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na rzecz
bezrobotnego, na terenie całego woj. zł 13.38.

Wartość odpracowania wzgl. zapracowania —
zł. 74.773,17.

Procentowy stosunek kosztów administracyjnych
do zebranych ofiar — 1,25.

Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego
w gotówce — zł 795.000.—.

Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawczego
w produktach — zł 453.298,71 oprócz węgla
wartości — zł 199.789.—.

M I E S I Ą C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	38.782	5.427	—	—
Grudzień	51.159	10.182	35.926	34.081
1937 r.				
Styczeń	56.537	18.118	37.798	42.512
Luty	56.695	11.617	35.514	38.977
Marzec	52.556	11.443	38.895	44.127
Kwiecień	40.709	8.419	34.858	4.066
Maj	32.362	5.006	—	—

Województwo kieleckie posiada znaczną ilość
ośrodków trwałego bezrobocia, stąd społeczeństwo
miejscowe jest już dość wyczerpane nieustanną
walką ze skutkami bezrobocia, nie ma bowiem w
okręgach przemysłowych, a szczególnie w Zawier-
ciu rodziny, która by nie musiała utrzymywać
choć jednego swego członka pozbawionego pracy.

W tych warunkach suma ofiar w gotówce i na-
turze, złożonych przez miejscowe społeczeństwo na
rzecz akcji, stanowiąca 6,4% ogólnego wpływu
akcji ze źródeł społecznych dowodzi dużego
uświadczenia obywatelskiego ludności Kielec-
czyzny. — W sumie tej mieści się także wartość
węgla wydobytego bezpłatnie przez górników Za-
głębia Dąbrowskiego i oddanego przez kopalnię
do dyspozycji Naczelnego Wydziału Wykonaw-
czego.

Pod względem ilości zarejestrowanych i mie-

sięcznej przeciętnej ilości obsługiwanych przez po-
moc zimową bezrobotnych, a także pod względem
wysokości otrzymanych od Naczelnego Wydzia-
łu Wykonawczego dotacji — zajmuje wojewódz-
two kieleckie 4-te miejsce.

Kwalifikowanie do pomocy zimowej odbywa-
ło się dość liberalnie, jak na to wskazują ilości
bezrobotnych obsługiwanych w poszczególnych okre-
sach, które łącznie z ilością korzystających z za-
siłków ustawowych utrzymują się bardzo blisko
granicy zarejestrowanego bezrobocia. Temu nale-
ży w pierwszej linii przypisać, że przeciętna mie-
sięczna wartość świadczeń na rzecz bezrobotnego
nie osiągnęła na tym terenie dopuszczalnego li-
mitu, przekraczając go tylko w Częstochowie. —
Wzmiemian dość wysoką przeciętną wykazuje akcja
dożywiania dzieci zarówno jeżeli chodzi o ilość
obsługiwanych, jak i o wartość udzielonych im
świadczeń.

Aparat akcji funkcjonował dobrze, znajdując
oparcie w Wojewódzkim Biurze Funduszu Pracy
w Kielcach i jego Ekspozyturach w Sosnowcu,
Zawierciu, Częstochowie i Radomiu.

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący
także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

²⁾ Łącznie z wartością ofiar uzyskanych bezpośrednio
przez Naczelnego Wydział Wykonawczy, w stosunku do
cukru pomniejszoną o wartość akcyzy.

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE

Wartość zebranych ofiar w go-
tówce zł 716.823,95 ¹⁾
Wartość zebranych ofiar w pro-
duktach „ 506.345,06 ²⁾
Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar
w gotówce zebranych w mieście:
Chełm — zł 0,92
Lublin — „ 1,26
Siedlce — „ 0,74
Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłu-
żono dorosłych 8.491
dzieci 22.683

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na rzecz
bezrobotnego, na terenie całego woj. zł 20,30.
Wartość odpracowania wzgl. zapracowania —
zł 259.970,78.
Procentowy stosunek kosztów administracyjnych
do zebranych ofiar — 1,18.
Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego
w gotówce — zł 15.000.—.
Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawczego
w produktach — zł 127.621.—.

M I E S I Ą C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	4.233	1.080	—	2.500
Grudzień	8.090	2.539	5.477	6.700
1937 r.				
Styczeń	12.057	4.304	6.787	26.019
Luty	12.491	5.135	10.614	29.134
Marzec	11.914	4.193	14.713	25.782
Kwiecień	8.741	1.471	4.865	25.782
Maj	5.405	924	—	25.782

Województwo lubelskie jest jedynym woje-
wództwem leżącym na zachód od linii Bugu, w
którym bezrobocie nie stanowi trwałego zjawiska,
a tylko przejściowy — spodziewać się można —
wynik zlej do niedawna koniunktury w rolnic-
twie.

Napięcie tego bezrobocia jest stosunkowo nie-
wielkie i nie stanowi zbytniego ciężaru dla dość
dobrze pod względem materialnym sytuowanego
społeczeństwa miejscowego, toteż akcja pomocy
zimowej na tym terenie, w stosunku do dorosłych
przynajmniej, mogłaby się ograniczyć do bardzo
niewielkiej ilości osób. — Tymczasem stało się
inaczej, ilość bowiem obsłużonych przez pomoc
zimową bezrobotnych łącznie z ilością pobierają-
cych zasiłki ustawowe wyczerpywała na ogół lub
nawet znacznie przekraczała ilość zarejestrowa-
nych bezrobotnych. Dowodzi to, że strona roz-

dzielcza akcji pomocy zimowej na terenie Lubel-
szczyzny była silnie rozbudowana.

Także poziom wartości świadczeń na rzecz
dorosłych bezrobotnych był stosunkowo wysoki,
znajduje to jednak usprawiedliwienie w dość zna-
cznej wartości odpracowania, — uzasadnionego
tym, że Województwo Lubelskie należy do tere-
nów stosunkowo mało zainwestowanych. Praca ta
obejmowała roboty ziemne, niwelację terenów, tłu-
czenie kamienia itp.

Jeżeli chodzi o stosunek ofiar w obu posta-
ciach, zebranych na terenie województwa, do wy-
niku ofiarności społecznej w całym Państwie, to
wynosi on 3,9%. Ofiary ludności największych
ośrodków miejskich obliczone na głowę mieszkań-
ca, nie były zbyt wysokie.

Akcja pomocy zimowej na tym terenie była
samowystarczalna i skonsumowała wszystko co
zebrała. — Dotacje gotówkowe i przydziały to-
warowe Naczelnego Wydziału Wykonawczego
zostały — z małą nadwyżką — zrównoważone przez
wysyłkę z Lubelszczyzny do innych województw
zboża i ziemniaków wartości zł 152.254,45.

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący
także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

²⁾ Łącznie z wartością ofiar uzyskanych bezpośrednio
przez Naczelną Wydział Wykonawczy, w stosunku do
cukru pomniejszoną o wartość akcyzy.

WOJEWÓDZTWO BIAŁOSTOCKIE

Wartość zebranych ofiar w gotówce zł 590.327,78¹⁾
Wartość zebranych ofiar w produktach „ 168.758,98
Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar w gotówce zebranych w mieście:
Białystok — zł 1,76
Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłużono dorosłych 8.545
dzieci 22.747

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na rzecz bezrobotnego, na terenie całego województwa — zł 16,62.
Wartość odpracowania względnie zapracowania — zł 96.751,13.
Procentowy stosunek kosztów administracyjnych do zebranych ofiar — 1,76.
Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego w gotówce — zł 262.358.—.
Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawczego w produktach — zł 132.920,75.

M I E S I Ą C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	9.594	2.876	—	—
Grudzień	14.782	4.022	7.485	21.346
1937 r.				
Styczeń	16.331	6.913	9.441	23.372
Luty	14.608	7.763	9.454	24.041
Marzec	13.237	6.412	9.519	22.501
Kwiecień	9.797	4.495	6.824	22.474
Maj	7.844	3.120	—	—

Możliwości tego terenu w zakresie zbiórki nie były wielkie, nie posiada on bowiem ani rolnictwa o wysokiej kulturze, ani też specjalnie rozwiniętego przemysłu z wyjątkiem przemysłu włókienniczego w Białymstoku, stanowiącym równocześnie jedyny większy ośrodek bezrobocia. Stosownie do tych możliwości województwo białostockie wniosło do akcji jako aport ofiarności swego społeczeństwa 2,4% ogólnych wpływów akcji ze źródeł społecznych.

Pomimo rozwijania się korzystnej koniunktury w przemyśle włókienniczym, a w związku z tym zwiększonego stanu zatrudnienia na terenie Białegostoku zasięg akcji pomocy zimowej był stosunkowo znaczny, jak dowodzą cyfry, obrazujące ilość korzystających z pomocy zimowej i z zasiłków ustawowych w porównaniu z ilością zarejestrowanych bezrobotnych.

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

Wartość świadczeń udzielonych dorosłym przekraczała w przekroju wojewódzkim ustaloną normę o zł 1,62, znamienne jednak, że w Białymstoku, tzn. pod okiem kierownictwa akcji, dotycząca cyfra wynosiła tylko zł 9,81. Dowodzi to gospodarności tego kierownictwa i jego usiłowań utrzymania stanu samowystarczalności przy obserwowanej u Komitetów niższych stopni dowolności w udzielaniu pomocy zimowej.

Gospodarność i solidne podejście do sprawy Wydziału Wykonawczego Białostockiego Wojewódzkiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym wynika także z tego, że jako jedyny z pośród wszystkich oddał do dyspozycji Naczelnego Wydziału Wykonawczego swą pozostałość gotówkową w chwili zakończenia akcji na swoim terenie w sumie ponad zł 120.000.—, z której to sumy zresztą otrzymał wzamian ok. 80.000 złotych w formie dotacji na akcję kolonijną i zatrudnienie bezrobotnych przy pewnych robotach o społecznym znaczeniu.

WOJEWÓDZTWO WILEŃSKIE

Wartość zebranych ofiar w gotówce zł 535.310,65¹⁾
Wartość zebranych ofiar w produktach „ 45.821,92
Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar w gotówce zebranych w mieście: Wilno zł 1,17
Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłużono dorosłych 8.077
dzieci 17.394

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na rzecz bezrobotnego, na terenie całego województwa — zł 17,27.
Wartość odpracowania wzgl. zapracowania — zł 690.391,34.
Procentowy stosunek kosztów administracyjnych do zebranych ofiar — 2,00.
Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego w gotówce — zł 525.000.—.
Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawczego w produktach — zł 48.140,26.

M I E S I Ą C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	6.474	363	2.405	5.000
Grudzień	9.216	854	5.979	15.207
1937 r.				
Styczeń	10.037	2.059	7.917	17.756
Luty	10.419	2.388	7.947	17.359
Marzec	10.413	2.453	11.362	18.418
Kwiecień	8.110	1.283	7.180	19.231
Maj	5.985	652	4.000	19.120

Suma ofiar społeczeństwa województwa wileńskiego wyniosła 1,8% ogólnej sumy ofiar na rzecz akcji, wartość pomocy zimowej udzielonej na tym terenie 3% ogólnej wartości, wartość dotacyj gotówkowych i towarowych, udzielonych Wileńskiemu Wojewódzkiemu Komitetowi Zimowej Pomocy Bezrobotnym przez Naczelną Wydział Wykonawczy — 5,5%.

Dotacje te w porównaniu z cyframi bezrobocia zarejestrowanego w Wileńszczyźnie i w porów-

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

naniu do analogicznych cyfr dotyczących innych województw są nieproporcjonalnie wysokie w stosunku do stanu rynku pracy, jednakże osiągnięto na tym obszarze bezwzględnie wysoką wartość zapracowania, wyrażającą się niemal w 13% w stosunku do ogólnej wartości odpracowanych względnie zapracowanych świadczeń.

Akcją pomocy zimowej objęta została w województwie wileńskim stosunkowo bardzo duża ilość bezrobotnych, ale wynikało to nie tylko z bardzo liberalnego traktowania zasad kwalifikacyjnych, ale i z potrzeby przyjscia z pomocą ludności okolic nawiedzionych klęską nieurodzaju.

WOJEWÓDZTWO NOWOGRÓDZKIE

Wartość zebranych ofiar w go-
tówce zł 213.505,94¹⁾

Wartość zebranych ofiar w pro-
duktach „ 79.320,92

Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłu-
żono dorosłych 2.925
dzieci 9.443

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na

rzecz bezrobotnego, na terenie całego woje-
wództwa — zł 12,79.

Wartość odpracowania wzgl. zapracowania —
zł. — 8.000.—

Procentowy stosunek kosztów administracyjnych
do zebranych ofiar — 0,64.

Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego
w gotówce — zł 40.000.—.

Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawcze-
go w produktach — zł 37.406.—.

M I E S I Ą C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	2.123	305	—	—
Grudzień	3.247	549	2.202	4.629
1937 r.				
Styczeń	3.898	1.256	2.450	7.164
Luty	4.293	1.279	3.758	10.368
Marzec	3.689	895	4.481	12.961
Kwiecień	1.864	418	1.734	12.695
Maj	781	283	—	—

Dla bardzo mało uprzemysłowionego woje-
wództwa tego sprawa bezrobocia nie przedstawia
zbytńio dającego się odczuć problemu, to też ak-
cją pomocy zimowej objęci tam zostali w znacz-
nym stopniu nie bezrobotni w ścisłym tego sło-
wa znaczeniu, lecz prawie wszyscy pozostający
bez środków utrzymania. Wynika to zresztą

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący
także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

z cyfr, ilustrujących ilość bezrobotnych zareje-
strowanych i pobierających zasiłki ustawowe oraz
ilość korzystających z pomocy zimowej.

Ofiary wniesione przez społeczeństwo tego
województwa wyrażają się w 0,90/o ogólnego
wpływu akcji z tego źródła, pod tym więc wzglę-
dem, jak również pod względem przeciętnej mie-
sięcznej ilości obsłużonych przez akcję bezrobot-
nych, zajmuje województwo to ostatnie miejsce.

WOJEWÓDZTWO POLESKIE

Wartość zebranych ofiar w go-
tówce zł 275.025,20 ¹⁾
Wartość zebranych ofiar w pro-
duktach „ 62.395,80
Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar
w gotówce zebranych w mieście:
Brześciu n/B zł 1.32
Pińsku „ 1.79
Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłu-
żono dorosłych 2.382
dzieci 15.176

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na
rzecz bezrobotnego, na terenie całego woje-
wództwa — zł 27,12.
Wartość odpracowania wzgl. zapracowania —
zł 7.782,55.
Procentowy stosunek kosztów administracyjnych
do zebranych ofiar — 0,86.
Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego
w gotówce — zł 65.000.—.
Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawcze-
go w produktach zł 53.642,75.

M I E S I Ą C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	3.035	396	—	—
Grudzień	4.330	708	1.407	8.010
1937 r.				
Styczeń	5.260	1.409	2.362	9.313
Luty	5.145	1.483	3.499	10.808
Marzec	4.603	1.096	3.775	23.465
Kwiecień	3.224	410	868	24.271
Maj	1.738	162	396	24.271

Wartość ofiar z tego terenu wyniosła 1,1%
wpływów ogólnych ze źródeł społecznych, jak
więc na ubóstwo ludności Polesia oraz na małe
uprzemysłowienie jego miast stanowi to wynik

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący
także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

wcale dobry. Także udział ofiarności mieszkań-
ców Pińska dowodzi dobrej organizacji zbiórki
na tym terenie. Natomiast jeżeli chodzi o stronę
rozdzielczą akcji, to uderza wysoka przeciętna
wartość świadczeń udzielonych dorosłym oraz ni-
ska dożywiania dzieci przy bardzo wielkiej sto-
sunkowo ilości dzieci akcją tą objętych.

WOJEWÓDZTWO WOŁYŃSKIE

Wartość zebranych ofiar w gotówce zł 408.281,81 ¹⁾

Wartość zebranych ofiar w produktach. „ 304.269,74 ²⁾

Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar w gotówce zebranych w mieście:

Łucku zł 1,33

Kowlu „ 1,07

Równym „ 1,10

Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłużono dorosłych 5.029

dzieci 14.913

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na rzecz bezrobotnego, na terenie całego województwa — zł 18,08.

Wartość odpracowania wzgl. zapracowania — zł 195.739,51.

Procentowy stosunek kosztów administracyjnych do zebranych ofiar — 1,65.

Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego w gotówce zł 65.450.—.

Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawczego w produktach — zł 44.700.—.

M I E S I A C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	2.677	868	1.227	—
Grudzień	3.771	1.521	4.475	13.152
1937 r.				
Styczeń	4.624	2.292	5.057	14.957
Luty	4.452	2.254	5.188	15.789
Marzec	4.197	1.246	6.410	15.823
Kwiecień	3.489	734	4.014	14.847
Maj	2.487	409	636	14.277

Spółeczeństwo tego bogatego województwa, posiadającego urodzajną glebę i dość rozwinięty przemysł leśny, złożyło ofiarę na rzecz akcji równającą się 2,30/o ogólnego wpływu.

Akcja pomocy zimowej na terenie Wołynia była samowystarczalna, gdyż otrzymała coprawda subwencje gotówkowe i towarowe od Naczelnego Wydziału Wykonawczego, ale zwróciła je z pewną nieznaczną nadwyżką, wysyłając zboże,

ziemniaki i cukier do województw niesamowystarczalnych.

Akcja rozdzielcza była bardzo rozbudowana w porównaniu z zarejestrowanym bezrobociem, przyczem dostosowano własne potrzeby do posiadanych środków, a nie do potrzeb w skali ogólnopaństwowej.

Konsekwencję takiego ujmowania sprawy stanowiła także wysoka przeciętna wartość udzielonych bezrobotnym świadczeń w stosunku miesięcznym, szczególnie wysoka na terenie m. Łucka. Dobry natomiast stosunek do ogólnej wartości udzielonej bezrobotnym pomocy wykazuje wartość zapracowania.

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

²⁾ Łącznie z wartością ofiar uzyskanych bezpośrednio przez Naczelną Wydział Wykonawczy, w stosunku do cukru pomniejszoną o wartość akcyzy.

WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE

Wartość zebranych ofiar w go-
tówce zł 2.084.932,35 ¹⁾
Wartość zebranych ofiar w pro-
duktach „ 829.277,72 ²⁾
Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar
w gotówce zebranych w mieście:
Bydgoszczy zł 1.66
Gnieźnie „ 0.89
Inowrocławiu „ 0.91
Poznaniu „ 2.09
Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłu-
żono dorosłych 50.317
dzieci 46.572

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na
rzecz bezrobotnego, na terenie całego wojew-
ództwa — zł 12,27.
Wartość odpracowania wzgl. zapracowania —
zł 1.063.797,90.
Procentowy stosunek kosztów administracyjnych
do zebranych ofiar — 0,80.
Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego
w gotówce — zł 898.000.—.
Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawcze-
go w produktach — zł 651.384,16.

M I E S I Ą C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	46.486	3.087	—	—
Grudzień	62.083	5.083	26.738	19.251
1937 r.				
Styczeń	68.970	9.814	56.085	41.565
Luty	71.906	11.321	63.857	56.996
Marzec	70.477	6.404	62.387	58.113
Kwiecień	57.256	3.001	42.518	57.136
Maj	46.678	2.016	33.560	37.153

Wartość ofiar, uzyskanych z tego terenu sta-
nowiła 9,2% ogólnego wyniku zbiórki wśród spo-
łeczeństwa, natomiast wartość udzielonej pomocy
zimowej — 11,1% wydanych na ten cel sum w ca-
łym Państwie.

Ilość obsłużonych przez akcję bezrobotnych
była bardzo wysoka nie tylko w cyfrach bez-
względnych, ale także w stosunku do ilości zare-
jestrowanych. Można się domniemywać, że na te-
renie tym w znacznym stopniu odciążone zostały
przez akcję pomocy zimowej samorządy, na bar-
kach których spoczywają wielkie ciężary w zakre-
sie opieki społecznej, nałożone na nie przez do-
tychczas jeszcze obowiązujące tu pruskie ustawo-
dawstwo społeczne.

Rozbudowa strony rozdzielczej akcji została
skompenrowana stosunkowo niskim poziomem
udzielonych świadczeń oraz bardzo dobrym sto-
sunkiem wartości zapracowania w porównaniu
z sumami wydanymi na pomoc. Bezrobotny tej

dzielnicy kraju rozumie, że wszelkie świadczenia
muszą być obopólne i chętnie dałby swą pracę
wzamian za otrzymaną pomoc, gdyby tylko mo-
żliwość tej pracy została stworzona.

Na terenie woj. poznańskiego akcję pomocy
zimowej prowadził w formie akcji zleconej stwo-
rzony tam już w sierpniu 1936 r. Wojewódzki
Obywatelski Komitet do Walki z Bezrobociem.
Komitet ten wielce czuły na punkcie swojej auto-
nomii, odnosił się z początku bardzo ostrożnie
do poczynań Ogólnopolskiego Obywatelskiego
Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym, nie-
słusznie obawiając się, że środki ewentualnie ze-
brane na terenie woj. poznańskiego zostaną cho-
ćby częściowo zużyte na cele akcji na innych tere-
nach.

Niebawem już jednak przekonał się, że nie
tylko niebezpieczeństwo to nie istnieje, lecz prze-
ciwnie, Poznańskie korzysta z poważnych dotacyj
centralnych i na wydatną pomoc z tej strony i na-
dal będzie skazane. Te przesłanki spowodowały,
że Poznański Wojewódzki Komitet nagiął się do
wymogów Naczelnego Wydziału Wykonawcze-
go i scharmonizował na ogół akcję przez siebie
prowadzoną z ogólnie obowiązującymi zasadami.

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący
także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

²⁾ Łącznie z wartością ofiar, uzyskanych bezpośred-
nio przez Naczelnny Wydział Wykonawczy, w stosunku
do cukru pomniejszoną o wartość akcyzy.

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE

Wartość zebranych ofiar w goś
tówce zł 1.210.074,13 ¹⁾

Wartość zebranych ofiar w proś
duktach „ 443.244,86 ²⁾

Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar
w gotówce zebranych w mieście:

Toruniu zł 1.49

Grudziądzu „ 1.09

Gdyni „ 5.00

Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłuś

żono dorosłych 23.775

dzieci 25.036

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na
rzecz bezrobotnego, na terenie całego wojewś
wództwa — zł 15.52.

Wartość odpracowania wzgl. zapracowania —
zł 1.106.167,25.

Procentowy stosunek kosztów administracyjnych
do zebranych ofiar — 1.40.

Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego
w gotówce — zł 427.500.—.

Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawczego
go w produktach — zł 246.092,20.

M I E S I Ą C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	14.396	2.775	—	—
Grudzień	21.629	5.410	24.201	21.053
1937 r.				
Styczeń	26.570	10.155	25.480	25.055
Luty	27.443	11.031	26.904	30.795
Marzec	31.129	8.578	25.783	25.650
Kwiecień	22.226	4.634	16.506	22.628
Maj	16.126	1.796	—	—

Województwo pomorskie wzięło 5,2⁰/₀owy
udział w wartości ofiar ze źródeł społecznych
w całym kraju, w wartości udzielonych świadczeń
udział 5,8⁰/₀owy.

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący
także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

²⁾ Łącznie z wartością ofiar, uzyskanych bezpośred-
nio przez Naczelnny Wydział Wykonawczy, w stosunku
do cukru pomniejszoną o wartość akcyzy.

I tutaj, jak na terenie woj. poznańskiego, stroś
na rozdzielcza akcji była bardzo rozbudowana,
ale też wartość odpracowania bardzo wysoka.

Pomorze może się poszczycić jednym rekorś
dem, posiada bowiem miasto, które na cele akcji
zdołało zebrać sumę odpowiadającą równowartoś-
ści zł 5.— w przeliczeniu na głowę mieszkańca.
Miastem tym jest Gdynia, której bogate firmy
obok świata pracy przyczyniły się walnie do tego
doskonałego rezultatu.

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

Wartość zebranych ofiar w go-
tówce zł. 3.399.835,77 ¹⁾

Wartość zebranych ofiar w pro-
duktach „ 1.485.950,62 ²⁾

Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar
w gotówce zebranych w miesiące:

Katowicach zł 2.10

Chorzowie „ 1.22

Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłu-
żono dorosłych 48.678

dzieci 42.441

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na
rzecz bezrobotnego, na terenie całego woje-
wództwa — zł 17.13.

Wartość odpracowania wzgl. zapracowania —
zł 810.076.

Procentowy stosunek kosztów administracyjnych
do zebranych ofiar — 0.29.

Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego
w gotówce — zł 640.000.—.

Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawcze-
go w produktach — zł 1.156.843,03 oprócz wę-
gla wartości zł 421.003,40.

M I E S I Ą C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	84.896	8.689	—	—
Grudzień	94.831	9.195	48.060	33.446
1937 r.				
Styczeń	103.551	12.870	49.819	38.686
Luty	106.187	15.847	51.010	43.565
Marzec	101.394	13.453	48.144	47.819
Kwiecień	90.174 ⁴	8.012	46.359	48.687
Maj	82.400	6.166	40.441	48.578

Udział Śląska w ogólnych rezultatach zbiórki
ze źródeł społecznych był bardzo pokaźny, wy-
niósł bowiem 15,5%, podczas gdy wartość świad-
czeń pomocy zimowej, udzielonych na tym tere-
nie równała się 16% ogólnej wartości tych świad-
czeń.

Pod względem ilości zarejestrowanych bezro-
botnych woj. śląskie przoduje, znacznie wyprze-
dzając inne tereny, natomiast jeżeli chodzi o za-
sięg pomocy zimowej to pozostawał on w tyle za
rozmiarem tej pomocy na terenie woj. poznań-
skiego.

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący
także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

²⁾ Łącznie z wartością ofiar, uzyskanych bezpośred-
nio przez Naczelnego Wydział Wykonawczy, w stosunku
do cukru pomniejszoną o wartość akcyzy.

Organizacja akcji na Śląsku była na bardzo
wysokim poziomie, opierając się na rutynowanym
aparacie Funduszu Pracy, którego lokalne komi-
tety gęstą siecią obejmują całe województwo. Tej
rutynie należy przypisać, że strona rozdzielcza ak-
cji nie została rozbudowana ponad miarę, nato-
miast organizacja zbiórki potrafiła pobudzić do
ofiarności wszystkie mogące świadczyć na rzecz
akcji elementy, świadome swego obowiązku oby-
watelskiego.

Podjęta przez górników Tow. „Saturn“ z Za-
głębia Dąbrowskiego inicjatywa ofiarowania jednej
bezpłatnej dniówki na rzecz akcji pomocy zimo-
wej, znalazła swój pełny odzew również u górni-
ków z Zagłębia Śląskiego, którzy na ten cel ofia-
rowali jedną bezpłatną dniówkę.

Koszty administracyjne akcji na tym terenie
były minimalne, co jest jeszcze jednym dowodem
dobrej organizacji aparatu wykonawczego.

WOJEWÓDZTWO KRAKOWSKIE

Wartość zebranych ofiar w gotówce zł 1.736.578,75 ¹⁾

Wartość zebranych ofiar w produktach „ 388.800,65 ²⁾

Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar w gotówce zebranych w mieście:

Krakowie zł 2.76

Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłu-

żono dorosłych 18.730

dzieci 29.751

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na rzecz bezrobotnego, na terenie całego województwa — zł 16.73.

Wartość odpracowania wzgl. zapracowania — zł 98.649.26.

Procentowy stosunek kosztów administracyjnych do zebranych ofiar — 2.63.

Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego w gotówce — zł 350.000.—.

Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawczego w produktach — zł 178.691,75, oprócz węzła wartości zł 123.339.

M I E S I A C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	16.701	5.594	4.165	7.324
Grudzień	31.979	10.807	16.406	18.255
1937 r.				
Styczeń	36.538	18.321	18.592	30.511
Luty	38.440	18.524	22.421	32.945
Marzec	35.740	12.022	23.142	36.457
Kwiecień	26.801	5.511	13.090	30.285
Maj	15.797	2.633	5.143	21.475

Ofiarność społeczeństwa woj. krakowskiego dała rezultat równający się 6,7% ogólnych wpływów

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

²⁾ Łącznie z wartością ofiar, uzyskanych bezpośrednio przez Naczelną Wydział Wykonawczy, w stosunku do cukru pomniejszoną o wartość akcyzy.

wów akcji ze źródeł społecznych, w podobnym też stosunku pozostawała wartość udzielonych na tym terenie świadczeń pomocy zimowej do ogólnej ich wartości w całym kraju.

Akcja rozdzielcza była bardzo rozbudowana przy dość wysokiej przeciętnej wartości udzielanych świadczeń, zwłaszcza w mieście Krakowie, oraz w zakresie dożywiania dzieci.

WOJEWÓDZTWO LWOWSKIE

Wartość zebranych ofiar w gotówce zł 1.396.623,67 ¹⁾

Wartość zebranych ofiar w produktach „ 276.062,65 ²⁾

Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar w gotówce zebranych w mieście:

Borysławiu	zł 2.48
Drohobyczu	„ 3.49
Lwowie	„ 2.33
Przemyślu	„ 1.17
Rzeszowie	„ 0.99

Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłużono dorosłych 19.845
dzieci 28.784

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na rzecz bezrobotnego, na terenie całego województwa — zł 15.62.

Wartość odpracowania wzgl. zapracowania — zł —.

Procentowy stosunek kosztów administracyjnych do zebranych ofiar — 1.38.

Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego w gotówce — zł 191.770,90.

Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawczego w produktach — zł. 162.700.

M I E S I A C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	16.765	2.920	—	—
Grudzień	21.859	4.755	15.074	10.322
1937 r.				
Styczeń	25.454	7.842	20.005	17.845
Luty	26.437	10.793	21.308	18.512
Marzec	24.278	8.686	24.011	47.156
Kwiecień	20.380	3.843	18.828	50.087
Maj	15.468	1.779	—	—

Łączna wartość ofiar w gotówce i towarach, złożonych na rzecz akcji przez społeczeństwo woj. Lwowskiego pozostawała w stosunku 5,30%owym do ogólnego wpływu akcji ze źródeł społecznych,

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

²⁾ Łącznie z wartością ofiar uzyskanych bezpośrednio przez Naczelną Wydział Wykonawczy, w stosunku do cukru pomniejszoną o wartość akcyzy.

natomiast wartość udzielonych świadczeń z tytułu pomocy zimowej równała się 5,80% ogólnej wartości tych świadczeń.

Na terenie woj. lwowskiego akcja rozdzielcza była również bardzo rozbudowana przy wysokości świadczeń utrzymującej się blisko granicy ustalonych norm. Odpracowania świadczeń nie stosowano, co wynikało z decyzji miejscowego kierownictwa akcji.

WOJEWÓDZTWO STANISŁAWOWSKIE

Wartość zebranych ofiar w go-
tówce zł 332.176,33 ¹⁾
Wartość zebranych ofiar w pro-
duktach „ 127.359,25
Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar
w gotówce zebranych w mieście:
Stanisławowie zł 0,92
Kolomyi „ 0,95
Stryju „ 0,73
Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłu-
żono dorosłych 5.428
dzieci 15.988

Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na
rzecz bezrobotnego, na terenie całego woje-
wództwa — zł 16,30.
Wartość odpracowania wzgl. zapracowania —
zł 437,562.
Procentowy stosunek kosztów administracyjnych
do zebranych ofiar — 0,34.
Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego
w gotówce — zł 47.000.—.
Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawcze-
go w produktach — zł 44.818,80.

M I E S I Ą C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	1.766	268	—	—
Grudzień	2.516	951	2.599	5.544
1937 r.				
Styczeń	4.222	2.533	4.602	10.282
Luty	5.059	2.458	6.853	18.178
Marzec	4.840	2.543	7.260	23.586
Kwiecień	3.686	1.004	5.826	22.349
Maj	2.820	418	—	—

Wartość ofiar w gotówce i w naturze z tego
terenu wyniosła 1,5% ogólnego wpływu akcji ze
źródeł społecznych, wartość udzielonych świad-
czeń 1,6% ogólnej ich wartości.

Ilość korzystających w woj. stanisławowskim
z pomocy zimowej przekracza, nawet bez dolicze-
nia ilości pobierających zasiłki ustawowe, cyfry,
obrazujące zarejestrowane bezrobocie w danym
okresie. Dowodzi to, że kwalifikowano do pomo-

cy zimowej bardzo liberalnie, z niewątpliwą stąd
korzyścią dla samorządów. Wyjątkowe rezultaty
dało na tym terenie zapracowanie pomocy zimo-
wej, wartość jego bowiem przedstawia się w cyfrze
bardzo zbliżonej do wartości udzielonych świad-
czeń, wynoszącej około 514.000 złotych. Ponie-
waż od sumy tej należy odjąć koszty dożywiania
dzieci, równające się około 72 tysiącom złotych,
wynika, że pomoc zimowa dorosłym została w ca-
łości niemal przez korzystających z niej zapraco-
wana. Pod tym względem woj. stanisławowskie
przoduje.

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący
także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

WOJEWÓDZTWO TARNOPOLSKIE

Wartość zebranych ofiar w go-
tówce zł 192.747,20 ¹⁾
Wartość zebranych ofiar w pro-
duktach „ 193.143,73
Obliczona na głowę mieszkańca wartość ofiar
w gotówce.
Miesięcznie przeciętnie (XII—IV) obsłu-
żono dorosłych 6.717
dzieci 12.434
Przeciętna miesięczna wartość świadczenia na

rzecz bezrobotnego, na terenie całego woje-
wództwa — zł 7.48.
Wartość odpracowania wzgl. zapracowania —
zł —
Procentowy stosunek kosztów administracyjnych
do zebranych ofiar — 0.34.
Dotacje Naczelnego Wydziału Wykonawczego
w gotówce — zł 20.000.—.
Przydziały Naczelnego Wydziału Wykonawcze-
go w produktach zł —.

M I E S I Ą C	L i c z b a			
	zarejestrowanych poszukujących pracy	pobierających zasiłki ustawowe	korzystających z pomocy zimowej	dożywianych dzieci
1936 r.				
Listopad	563	173	485	—
Grudzień	1.083	469	4.820	15.696
1937 r.				
Styczeń	1.497	814	8.204	12.696
Luty	1.882	952	8.811	17.076
Marzec	1.658	635	7.285	14.551
Kwiecień	1.039	371	4.467	2.152
Maj	563	208	—	—

Województwo tarnopolskie pomimo, że bez-
robocie posiada tam minimalne rozmiary, w za-
kresie pomocy zimowej rozwinęło ożywioną dzia-
łalność, obejmując nią ilości osób znacznie prze-
wyższające ilość zarejestrowanych bezrobotnych.
Potrzeby dostosowywano tu więc do możliwości
zbiórkowych, oddając innym terenom ze swoich

wpływów zaledwie ekwiwalent wzamian otrzy-
manyh towarów i gotówki.

W stosunku do ogólnych rezultatów zbiórki
ofiar ze źródeł społecznych aport społeczeństwa
województwa tarnopolskiego wyniósł 1,2⁰%, na-
tomiasz wartość świadczeń pomocy zimowej na
tym terenie udzielonych wyraża się w stosunku
1,6⁰/%owym.

Przeciętna wartość udzielonych świadczeń by-
ła bardzo niska, przy czym świadczenia te w ogó-
le nie były odpracowywane.

¹⁾ Wpływ ofiar ze źródeł społecznych, obejmujący
także bezpośrednie wpłaty na konto O. O. K. Z. P. B.

XVI. ZAKOŃCZENIE

Sprawozdanie niniejsze, obiektywnie przedstawiające rozwój i przebieg akcji pomocy zimowej 1936/37 r. daje zarówno czynnikom urzędowym jak i społecznym materiał do daleko idących wniosków. Obrazuje ono **ogromny wysiłek społeczny**, na odcinku organizacji ofiarności publicznej **dotychczas w Polsce niespotykany**, znacznie przekraczający swymi osiągnięciami rezultaty nawet tak spontanicznej akcji, jaką była pomoc dotkniętym w 1934 r. klęską powodzi.

Sądząc z ustosunkowania się społeczeństwa do akcji pomocy zimowej, wyniki jej mogłyby być jeszcze lepsze zarówno co do wysokości osiągniętych wpływów, jak i co do metod zaspokajania potrzeb—ale z drugiej strony trudno nie uwzględnić, że akcja ta była pracą pionierską, że rozpozczęta została z pewnem opóźnieniem, że spowodowała konieczność wypracowania nie posiadających u nas pierwowzorów norm świadczeń i metod pracy, że wreszcie spotkała się zaraz w swych początkach z bardzo poważnymi zadaniami z powodu niezwykle wczesnej i surowej zimy.

Jedno jest niewątpliwe i stanowi to poważny dorobek minionej akcji: zarówno ofiarodawcy, jak i korzystający z zebranych darów przekonali się, że **ofiarność była powszechną, a stosunek do potrzebujących pracy sprawiedliwy**, że jako jedyne nienaruszalne kryterium decydowała **istotna potrzeba**.

Cyfry, w sprawozdaniu zawarte, mówią również wymownie o tym, że cel akcji został osią-

gnięty: **bezrobotni przetrwali zimę, dzieci bezrobotnych były dożywiane w szkołach i mimo biedy nie przerwały nauki, a w kraju był spokój.**

Nadewszystko jednak jeszcze raz podkreślić wypada wynikającą ze sprawozdania prawdę moralną: **imponującą solidarność społeczną** tam, gdzie zagrożony jest byt obywatela, który nie z własnej winy ponosić musi rozpaczliwe skutki braku pracy. Ta prawda moralna wybija się ponad wszelką ewentualną polemikę na temat samej organizacji pomocy.

Powszechnej ofiarności odpowiadała również skrupulatność w rozchodowaniu ofiar. Już sam **statut komisji rewizyjnych mówi o surowej kontroli**, niepraktykowanej dotąd w organizacjach społecznych. Wyniki kontroli będą opublikowane.

Nie bez znaczenia pozostaje wreszcie fakt uwypuklenia się w akcji pomocy zimowej doskonałych wyników zacieśnionej współpracy organizacji społecznych z aparatem administracyjnym, w tym wypadku z Funduszem Pracy, który obsługiwał stronę techniczną akcji. Efekt tej współpracy to zdyscyplinowanie i skrupulatność w traktowaniu dobra publicznego.

Na podstawie sprawozdania niniejszego i przebiegu akcji Pomocy Zimowej można obiektywnie stwierdzić, że zarówno ofiarodawcy, jak i wykonawcy akcji mogą spojrzeć spokojnie wstecz w poczuciu dobrze spełnionego obowiązku.

S K Ł A D O S O B O W Y

wojewódzkich organów akcji oraz ilościowy wykaz komórek niższych stopni

1. Stołeczny Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Min. inż. A. Kühn, następnie min. J. Kozuchowski — przewodniczący, wiceprezydent W. Graba-Lęcki — zastępca przewodniczącego, pos. A. Snopczyński — skarbnik, dyr. ks. dr. W. Lewandowicz — zastępca skarbnika, dyr. T. Grunwald — sekretarz, min. K. Siedlecki — przewodniczący Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, wiceprez. J. Olpiński — zastępca przewodniczącego Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, prez. dr. H. Gruber — przewodniczący Sekcji Pieniężnej, dyr. A. Wieniawski — zastępca przewodniczącego Sekcji Pieniężnej.

KOMISJA REWIZYJNA.

Sen. L. Ewert, prez. Okręgowej Izby Kontroli Państwa J. Pietraszewski — przewodniczący, prez. T. Arciszewski, pos. W. Szczepański, prez. R. Jaworowski, prez. dr. S. Haupa, pos. F. Urbański.

2. Warszawski Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Prez. inż. B. Przedpełski — przewodniczący, nac. K. Świerczewski — zastępca przewodniczącego, dyr. B. Chomicz — skarbnik, pos. Sosiński — zastępca skarbnika, dyr. W. Rawa-Grabowski — sekretarz, W. Kłosiński — zastępca sekretarza, dyr. ks. dr. W. Lewandowicz — przewodniczący Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, sen. Z. Wierzbicki — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Pieniężnej, sen. J. Siemiątkowski — przewodniczący Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej, pos. A. Pacholczyk — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej, prez. J. Rogowicz — przewodniczący Sekcji Zbiórki Pieniężnej, dyr. S. Rachwał — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Pieniężnej.

KOMISJA REWIZYJNA.

Prezes Okręgowej Izby Kontroli Państwa J. Pietraszewski — przewodniczący, pos. L. Tomasz-

kiewicz — zastępca przewodniczącego, K. Dublasiewicz, B. Gawlik, A. Krieger.

Ilość Komitetów Miejskich w miastach:

	wydzielonych	3
	niewydzielonych	56
Ilość Komitetów Powiatowych		23
Ilość Komitetów Gminnych		297

3. Łódzki Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Dyr. K. Wędziagolski — przewodniczący, dr. S. Wrona — zastępca przewodniczącego, dyr. J. Chodaczek — skarbnik, dyr. Z. Chudzyński — zastępca skarbnika, dyr. K. Jagiełło — sekretarz, ks. biskup dr. K. Tomczak — przewodniczący Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, red. C. Gumkowski — zastępca przewodniczącego Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. B. Reicher — przewodniczący Sekcji Zbiórki Pieniężnej, dyr. S. Jara — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Pieniężnej, prez. G. Geyer — przewodniczący Sekcji Zbiórki WYROBÓW PRZEMYSŁOWYCH, prez. E. Babiacki — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki WYROBÓW PRZEMYSŁOWYCH, inż. Z. Wilski — przewodniczący Sekcji Zbiórki PŁODÓW ROLNYCH, sen. F. Płoczek — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki PŁODÓW ROLNYCH, sędzia H. Konarszewski — przewodniczący Sekcji Rozdzielczej, dyr. J. Wolczyński — zastępca przewodniczącego Sekcji Rozdzielczej.

KOMISJA REWIZYJNA.

Prez. Okręgowej Izby Kontroli Państwa J. Pietraszewski — przewodniczący, plk. A. Vogiel, dyr. M. Olszewski, J. Socha, prez. T. Hejwowski, A. Walczak.

Ilość Komitetów Miejskich:

	wydzielonych	6
	niewydzielonych	40
Ilość Komitetów Powiatowych		12
Ilość Komitetów Gminnych		205

4. Kielecki Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Ks. biskup F. Sonik — przewodniczący, dr. F. Dziewulski — zastępca przewodniczącego, pos. mgr E. Kasprzykowski — zastępca przewodniczącego, dyr. R. Dąbicki — skarbnik, nacz. J. Borowiecki — zastępca skarbnika, dyr. T. Piwowoński — sekretarz, A. Chrabąszczewicz — zastępca sekretarza, ks. kanonik M. Poloska — przewodniczący Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, wiceprokur. O. Uhlig — zastępca przewodniczącego Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. T. Woydat — przewodniczący Sekcji Finansowej, nacz. J. Borowiecki — zastępca przewodniczącego Sekcji Finansowej, dyr. W. Paszyc — przewodniczący Sekcji Materiałowej i Rozdzielczej, dyr. L. Ślaski — zastępca przewodniczącego Sekcji Materiałowej i Rozdzielczej.

KOMISJA REWIZYJNA.

Prez. Okręgowej Izby Kontroli Państwa L. Tomassi — przewodniczący, dyr. B. Gajewicz, B. Śliwiński.

Ilość Komitetów Miejskich:	
wydzielonych	7
niewydzielonych	33
Ilość Komitetów Powiatowych	17
Ilość Komitetów Gminnych	293

5. Lubelski Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Prez. P. Gutowski — przewodniczący, wiceprez. B. Liszkowski — zastępca przewodniczącego, dyr. W. Wejers — skarbnik, dyr. W. Wołoski — zastępca skarbnika, dyr. L. Korgowd-sekretarz, dyr. inż. L. Sośnierz — zastępca sekretarza, prof. dr. W. Krzyżanowski — przewodniczący Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. J. Fischer — zastępca przewodniczącego Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. dr. K. Niżyński — przewodniczący Sekcji Zbiórki Pieniężnej, dyr. C. Ptasinski — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Pieniężnej, prez. prof. dr. S. Lewicki — przewodniczący Sekcji Zbiórki Materiałowej, dyr. M. Pajdowski — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Materiałowej, nacz. dr. J. Danielski — przewodniczący Sekcji Rozdzielczej, nacz. A. Dudziński — zastępca przewodniczącego Sekcji Rozdzielczej.

KOMISJA REWIZYJNA.

Adw. W. Salkowski — przewodniczący, adw. T. Grafczyński, A. Koter, prof. W. Kunicki, W. Tymciurak.

Ilość Komitetów Miejskich:	
wydzielonych	3
niewydzielonych	30
Ilość Komitetów Powiatowych	18
Ilość Komitetów Gminnych	277

6. Białostocki Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Z. Gąsiorowski — przewodniczący, A. Zgrzebniok — zastępca przewodniczącego, S. Łapiński — skarbnik, dyr. B. Offenberga — sekretarz, mgr M. Gołowski — przewodniczący Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dr. P. Mączewski — zastępca przewodniczącego Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. A. Krejbich — przewodniczący Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej, B. Karwacz — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej, K. Riegert — przewodniczący Sekcji Zbiórki Pieniężnej, S. Klepanko — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Pieniężnej.

KOMISJA REWIZYJNA.

Prez. J. Ostruska — przewodniczący, dyr. dr. S. Rutowicz — zastępca przewodniczącego, W. Filipowicz, dyr. A. Rutkowski, dyr. inż. R. Wieszczorek.

Ilość Komitetów Miejskich:

	wydzielonych	1
	niewydzielonych	39
Ilość Komitetów Powiatowych		12
Ilość Komitetów Gminnych		169

7. Wileński Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Pos. gen. L. Żeligowski — przewodniczący, prof. W. Staniewicz — zastępca przewodniczącego, dyr. inż. W. Głazek — zastępca przewodniczącego, prezyd. dr. W. Maleszewski — zastępca przewodniczącego, pos. W. Kamiński — zastępca przewodniczącego, dyr. J. Oskwarek-Sierosławski — skarbnik, nacz. W. Karolko-Bobrowski — zastępca skarbnika, dyr. inż. J. Gruca — sekretarz, mgr. W. Januszko — zastępca sekretarza, prez. M. Szydłowski — przewodniczący Sekcji Propagandowej, red. Z. Fedorowicz — zastępca przewodniczącego Sekcji Propagandowej, S. Wiśniewski — przewodniczący Sekcji Zbiórki Pieniężnej, dyr. L. Maculewicz — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Pieniężnej, ks. superior S. Szadko — przewodniczący Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej, kpt. S. Grabowski — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej, nacz. dr. H. Rudziński, radca A. Trocki.

KOMISJA REWIZYJNA.

Prez. Okręgowej Izby Kontroli Państwa Z. Mikulski — przewodniczący, adw. M. Engiel, dyr. M. Ładowski, dyr. R. Miłkowski, A. Ślusarski.

Ilość Komitetów Miejskich:

	wydzielonych	1
	niewydzielonych	14
Ilość Komitetów Powiatowych		8
Ilość Komitetów Gminnych		96

8. Nowogródzki Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Gen. S. Grzmot-Skotnicki — przewodniczący, W. Gunowicki — zastępca przewodniczącego, A. Bieniasz-Krzywiec — zastępca skarbnika, dyr. J. Dobrowolski — sekretarz, A. Bruskiewicz — zastępca sekretarza, dyr. J. Rybicki — przewodniczący Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, nac. A. Gail-Kot — zastępca przewodniczącego Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. M. Białkowski — przewodniczący Sekcji Zbiórki, inż. J. Majewski — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki, nac. E. Strzyżowski — przewodniczący Sekcji Rozdzielczej, J. Jundziłł-Baliński — zastępca przewodniczącego Sekcji Rozdzielczej.

KOMISJA REWIZYJNA.

Sędzia W. Krepski — przewodniczący, B. Czaichowski, H. Niessner, L. Mostowski, W. Smolowski.

Ilość Komitetów Miejskich:

	wydzielonych	
	niewydzielonych	10
Ilość Komitetów Powiatowych		8
Ilość Komitetów Gminnych		83

9. Poleski Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Gen. Cz. Jarnuszkiewicz — przewodniczący, pos. M. Augustyniak — zastępca przewodniczącego, nac. A. Klausal — skarbnik, dyr. B. Wożchanka — sekretarz, kurat. R. Petrykowski — przewodniczący Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. Denisewicz, dyr. dr. T. Kwasik — zastępca przewodniczącego Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. H. Trębicki — przewodniczący Sekcji Zbiórki Pieniężnej, dr. M. Sawicki — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Pieniężnej, dyr. J. Cygański — przewodniczący Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej, inż. T. Moliński — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej.

KOMISJA REWIZYJNA.

Prez. Januszkowski — przewodniczący, Iwanicki, Lenard, Marczyk, prez. Okręgowej Izby Kontroli Państwa Minkowski.

Ilość Komitetów Miejskich:

	wydzielonych	1
	niewydzielonych	10
Ilość Komitetów Powiatowych		9
Ilość Komitetów Gminnych		79

10. Wołyński Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Pos. J. Puławski — przewodniczący, nac. K. Titow — zastępca przewodniczącego, nac. R. Grochowski — skarbnik, M. Hanenko — zastępca skarbnika, dyr. inż. S. Boryssowicz — sekretarz,

M. Rakowiecki — zastępca sekretarza, J. Sleszyński — przewodniczący Sekcji Propagandowej, A. Kowalewski — zastępca przewodniczącego Sekcji Propagandowej, dyr. K. Lewicki — przewodniczący Sekcji Zbiórki Pieniężnej, dyr. W. Szewczyk — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Pieniężnej, dyr. inż. W. Pytkowski — przewodniczący Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej, dyr. S. Orleniecki — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej.

KOMISJA REWIZYJNA.

Dyr. W. Stieber — przewodniczący, dyr. J. Brzezicki, K. Chrzastowski, Mańkowski, pos. S. Timoszenko, W. Wilkoszewski.

Ilość Komitetów Miejskich:

	wydzielonych	2
	niewydzielonych	18
Ilość Komitetów Powiatowych		11
Ilość Komitetów Gminnych		103

11. Poznański Wojewódzki Obywatelski Komitet do Walki z Bezrobociem.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Wojew. A. Maruszewski — przewodniczący, pos. B. Sikorski — wiceprzewodniczący, ks. prałat P. Steinmetz — wiceprzewodniczący, prez. L. Hebda — skarbnik, dyr. dr. W. Mostowski — sekretarz, dyr. T. Adamczewski — zastępca skarbnika, mgr. J. Moczulski — zastępca sekretarza, pos. B. Sikorski — przewodniczący Sekcji Organizacyjnej, nac. J. Drobnik — zastępca przewodniczącego Sekcji Organizacyjnej, prez. St. Kałamański — przewodniczący Sekcji Finansowo-Rozdzielczej, dyr. Z. Marchwicki — wiceprzewodniczący Sekcji Finansowo-Rozdzielczej, B. Jarochowski, red. Cz. Kędzierski — przewodniczący Sekcji Propagandowej, red. J. Winiewicz — wiceprzewodniczący Sekcji Propagandowej, wicewojew. T. Walicki — przewodniczący Sekcji Inspekcyjnej, prof. dr. A. Jurasz — wiceprzewodniczący Sekcji Inspekcyjnej.

KOMISJA REWIZYJNA.

Prez. Okręgowej Izby Kontroli Państwa M. Zawadzki — przewodniczący, dyr. Kotużyński — wiceprzewodniczący, ks. dr. J. Krajewski — sekretarz, M. Chłapowski, sen. dr. W. Jeszke, dyr. W. Szwedziński, adw. L. Wlazło.

Ilość Komitetów Miejskich:

	wydzielonych	4
	niewydzielonych	70
Ilość Komitetów Powiatowych		27
Ilość Komitetów Gminnych		179

12. Pomorski Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Starosta kraj. W. Łacki — przewodniczący, gen. W. Maxymowicz-Raczyński — wiceprzewod-

niczający, dyr. C. Wojciechowski — skarbnik, dyr. dr. M. Rozen — zastępca skarbnika, dyr. inż. W. Bielski — sekretarz, W. Sigurski — zastępca sekretarza, dyr. T. Narbutt — przewodniczący Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. S. Nowakowski — wiceprzewodniczący Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. S. Kossior — przewodniczący Sekcji Zbiórki Pieniężnej, dyr. St. Prejbisz — wiceprzewodniczący Sekcji Zbiórki Pieniężnej, konsul inż. N. Korzon — przewodniczący Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej, prez. L. Czarliński — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej.

KOMISJA REWIZYJNA.

Prez. R. Radłowski — przewodniczący, dyr. A. Nieć — wiceprzewodniczący, red. K. Rusinek, sen. A. Serożyński, dyr. K. Sobolewski, pos. J. Śleski, adw. K. Tomaszewski, S. Woznioda, przedstawiciel Okręgowej Izby Kontroli Państwa F. Zimmer.

Ilość Komitetów Miejskich:

	wydzielonych	3
	niewydzielonych	33
Ilość Komitetów Powiatowych		16
Ilość Komitetów Gminnych		153

13. Śląski Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Marszałek Sejmu Śląskiego K. Grzesik — przewodniczący, wojew. dr. M. Grażyński — wiceprzewodniczący, ks. biskup T. Bromboszcz — wiceprzewodniczący, plk. dypl. J. Sadowski — wiceprzewodniczący, dyr. inż. A. Ciszewski — skarbnik, pos. J. Pietrzak — zastępca skarbnika, dyr. dr. L. Obierek — sekretarz, dyr. inż. J. Zagórski — przewodniczący Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. S. Ligoń — zastępca przewodniczącego Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. inż. A. Ciszewski — przewodniczący Sekcji Zbiórki Pieniężnej, ks. J. Brandys — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Pieniężnej, prez. dr. A. Kocur — przewodniczący Sekcji Zbiórki Materiałowej, J. Mildner — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Materiałowej, pos. dr. J. Nowak — przewodniczący Sekcji Młodzieżowej, wicewojew. dr. Z. Żurawski — zastępca przewodniczącego Sekcji Młodzieżowej.

KOMISJA REWIZYJNA.

Inż. B. Kowalski — przewodniczący, pos. S. Kapuściński, sen. M. Grajek, J. Janta, radca J. Schmiegiel, prez. Urzędu Kontroli Państwa A. Bajda.

Ilość Komitetów Miejskich:

	wydzielonych	2
	niewydzielonych	16
Ilość Komitetów Powiatowych		8
Ilość Komitetów Gminnych		148

14. Krakowski Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Sen. dr. E. Bobrowski — przewodniczący, dyr. dr. Tomkiewicz — zastępca przewodniczącego, min. inż. H. Dudek — zastępca przewodniczącego, wiceprez. dr. R. Radzyński — zastępca przewodniczącego, prez. dr. T. Bierczyński — zastępca przewodniczącego, dr. S. Chodorowski — skarbnik, dyr. W. Śliwiński — zastępca skarbnika, dyr. inż. K. Krzyżak — sekretarz, mgr Z. Zajaczkowski — zastępca sekretarza, red. M. Dąbrowski — przewodniczący Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, nacz. dr. L. Macko — zastępca przewodniczącego Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. L. Strojek — zastępca przewodniczącego Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, red. dr. L. Rubel — zastępca przewodniczącego Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. dr. P. Rokosz — przewodniczący Sekcji Zbiórki Pieniężnej, prez. W. Ostrowski — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Pieniężnej, dyr. Z. Klemensiewicz, pos. dr. R. Jahoda-Żółtowski — przewodniczący Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej.

KOMISJA REWIZYJNA.

Prez. Okręgowej Izby Kontroli Państwa mgr Rusiecki — przewodniczący, sen. F. Lipiński, H. Kawka.

Ilość Komitetów Miejskich:

	wydzielonych	3
	niewydzielonych i gminnych	181
Ilość Komitetów Powiatowych		17

15. Lwowski Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Dr. K. Papara — przewodniczący, mgr T. Chmielewski — zastępca przewodniczącego, dr. K. Gregier — skarbnik, mgr J. Majewski — zastępca skarbnika, dyr. S. Gajewski — sekretarz, J. Żuławski — przewodniczący Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, H. Cepnik — zastępca przewodniczącego Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. A. Blaha — przewodniczący Sekcji Zbiórki Pieniężnej, inż. D. Wandycz — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Pieniężnej, L. Myszkowski — przewodniczący Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej, M. Łucki — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej.

KOMISJA REWIZYJNA.

Prez. Okręgowej Izby Kontroli Państwa G. Wex-Monasterski — przewodniczący, przedstawiciel Okręgowej Izby Kontroli Państwa nacz. E. Herman, dr. S. Dęgievicz, F. Hoffman, W. Lasowski, dr. S. Uhma.

Ilość Komitetów Miejskich:

	wydzielonych	5
	niewydzielonych	53
Ilość Komitetów Powiatowych		25
Ilość Komitetów Gminnych		252

16. Stanisławowski Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

Gen. K. Łukoski — przewodniczący, sen. ks. kanonik dr. Łobodycz — zastępca przewodniczącego, dyr. S. Zaczek — skarbnik, dyr. M. Marzgulies — zastępca skarbnika, dyr. S. Pietruski — sekretarz, dyr. inż. Z. Wójcicki — zastępca sekretarza, prez. dr. K. Zieliński — przewodniczący Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, insp. J. Pikulski — zastępca przewodniczącego Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dyr. M. Brzecki — przewodniczący Sekcji Zbiórki Pieniężnej, nac. Z. Bałaban — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Pieniężnej, prezyd. pos. dr. Z. Stróński — przewodniczący Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej, S. Paszek — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Materiałowej i Rozdzielczej.

KOMISJA REWIZYJNA.

J. Szałaśny — przewodniczący, W. Feret — zastępca przewodniczącego, J. Peszek, A. Wulczekowa.

Ilość Komitetów Miejskich:

	wydzielonych	3
	niewydzielonych	24
Ilość Komitetów Powiatowych		12
Ilość Komitetów Gminnych		118

17. Tarnopolski Wojewódzki Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

PREZYDIUM WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO.

W. Wolański — przewodniczący, inż. W. Szczęsny — zastępca przewodniczącego, E. Bańczyński — zastępca przewodniczącego, prof. S. Francos — zastępca przewodniczącego, M. Terlecki — skarbnik, Z. Myśliński — zastępca skarbnika, S. Myszkiewicz — sekretarz, J. Tustanowski — przewodniczący Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, dr. S. Czumak — zastępca przewodniczącego Sekcji Organizacyjno-Propagandowej, R. Voit — przewodniczący Sekcji Zbiórki Pieniężnej, M. Mandler — zastępca przewodniczącego Sekcji Zbiórki Pieniężnej, W. Czarkowski — przewodniczący Sekcji Materiałowej i Rozdzielczej, pos. B. Boluch — zastępca przewodniczącego Sekcji Materiałowej i Rozdzielczej.

KOMISJA REWIZYJNA.

F. Brzozowski — przewodniczący, dr. K. Bobowski, nac. dr. F. Czekowski, dyr. M. Grzeszczuk, prez. Okręgowej Izby Kontroli Państwa G. Wex-Monasterski, dyr. O. Sijak, dyr. Z. Zaliwski.

Ilość Komitetów Miejskich:

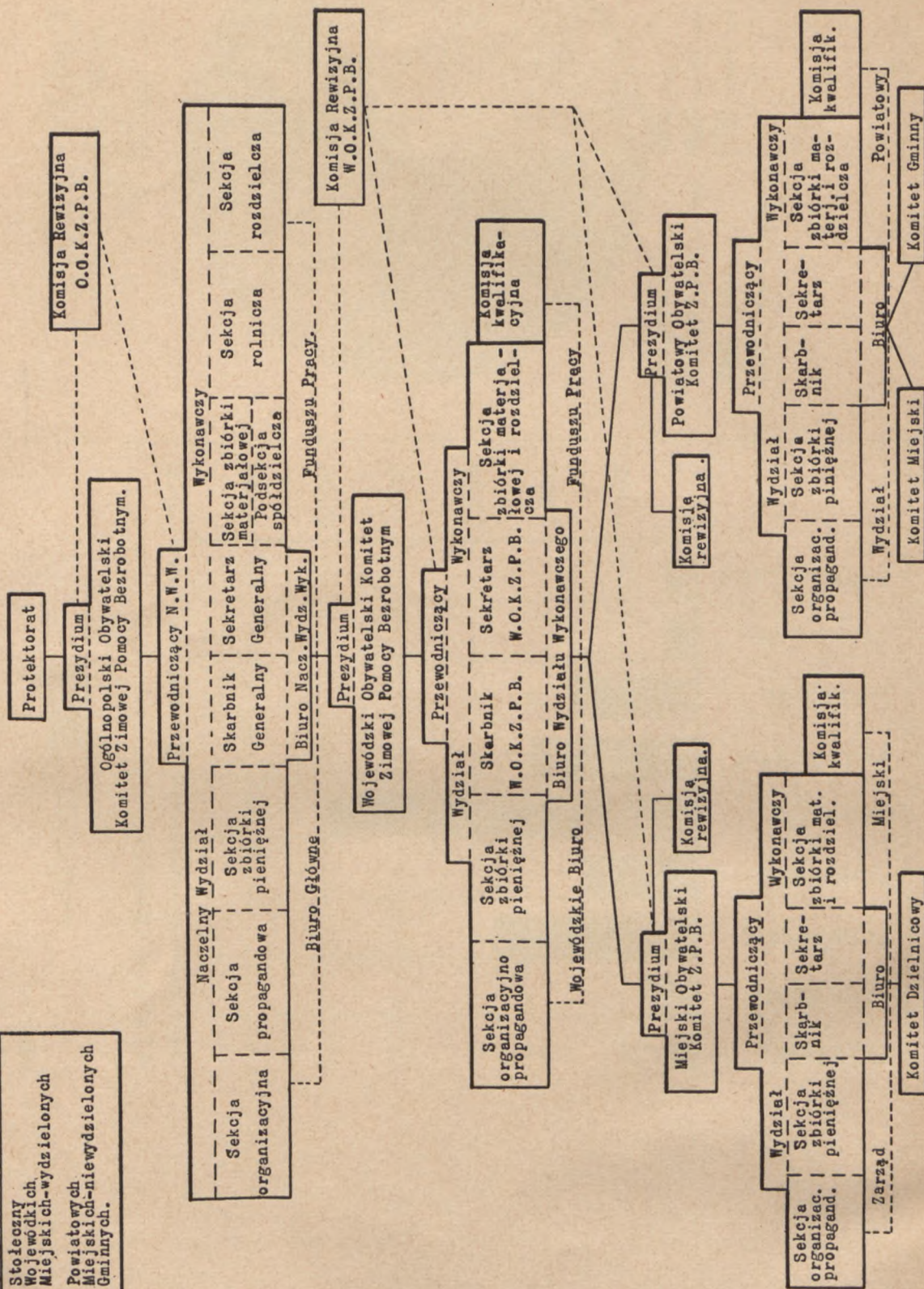
	wydzielonych	1
	niewydzielonych	32
Ilość Komitetów Powiatowych		17
Ilość Komitetów Gminnych		127

ZAŁĄCZNIKI

Tablica 1.

SCHEMAT ORGANIZACYJNY
AKCJI POMOCY ZIMOWEJ.

STAN IŁOŚCIOWY Obywatelskich komitetów Zimowej Pomocy Bezrobotnym.	1 Stołeczny 16 Wojewódzkich 45 Miejskich-wydziałowych 24 Powiatowych 478 Miejskich-niewydziałowych 2760 Gminnych.
--	---

Tablica II.

OFIARY

ZE WSZYSTKICH ŹRÓDEŁ ŁĄCZNIE.
/ W TYSIĄCACH ZŁOTYCH /

OFIARY

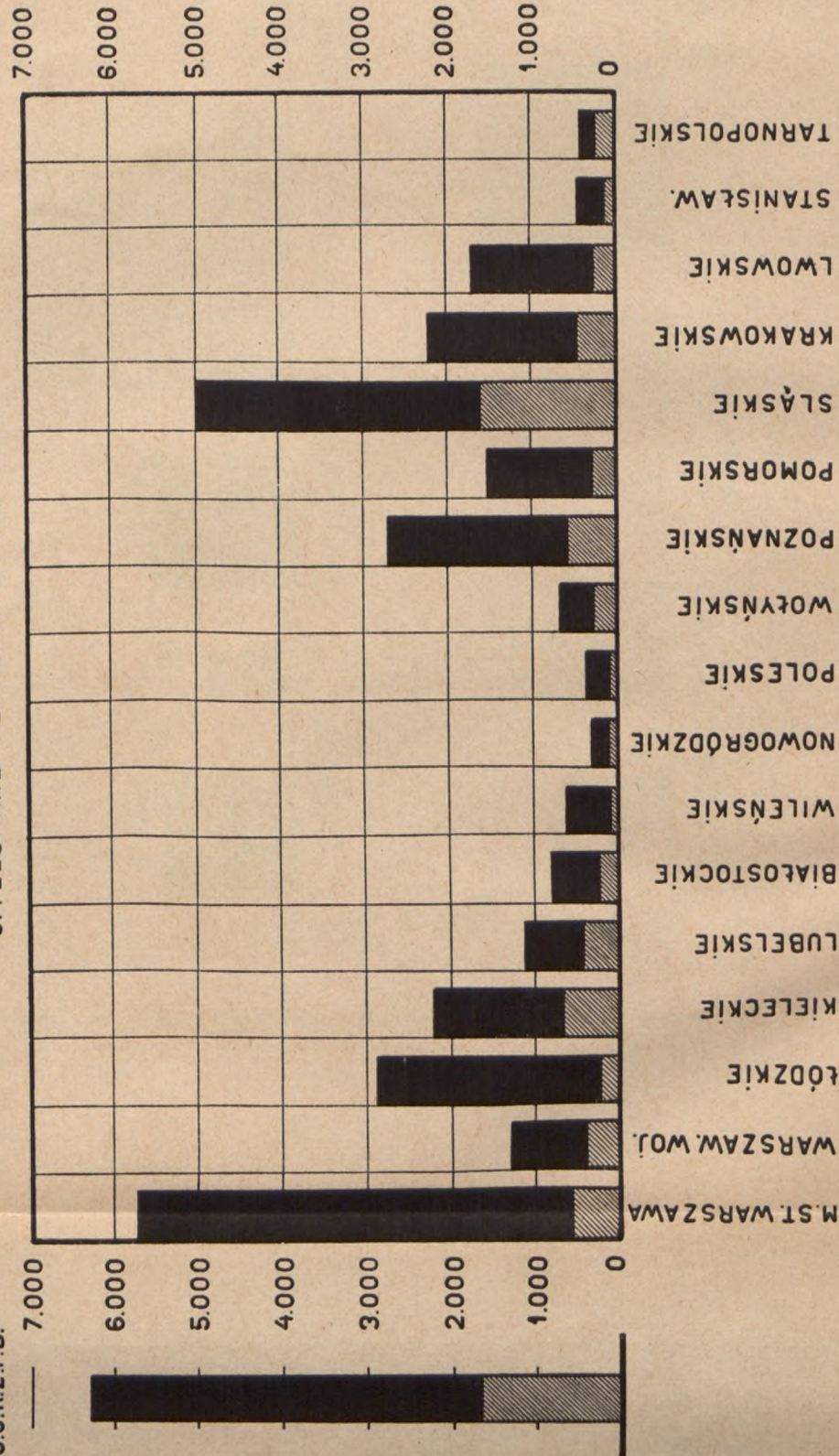
ZEBRANE PRZEZ

O.O.K.Z.P.B.

W GOTÓWCE

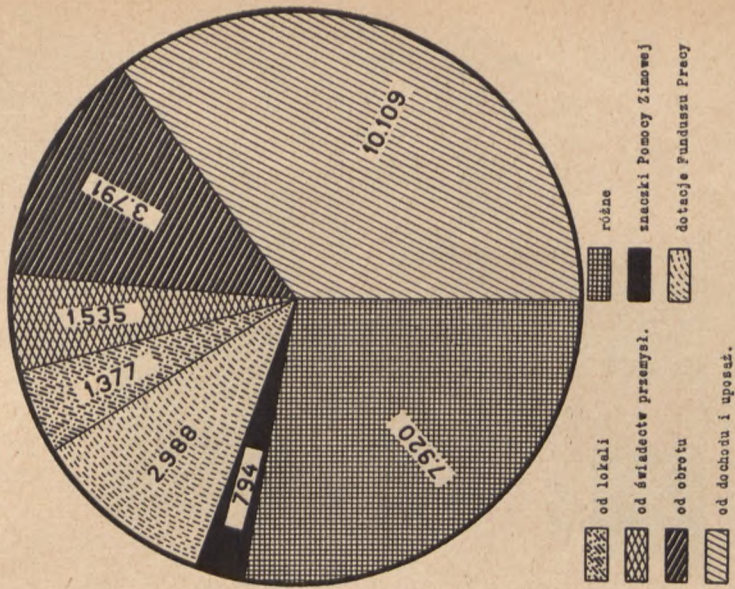
W NATURZE

OF. ZEBRANE WE WŁASNYM ZAKRESIE

Tablica III.

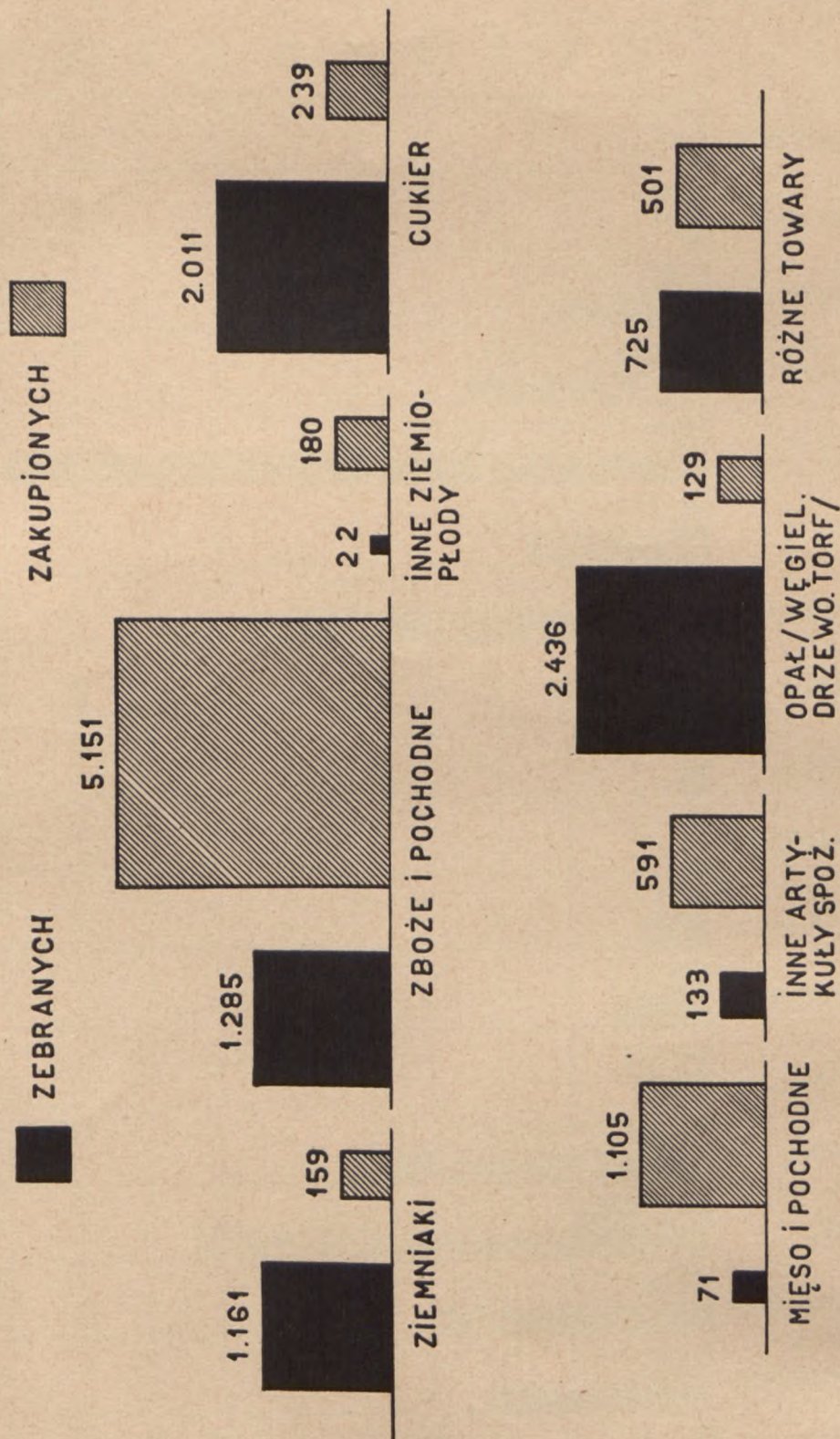
OFIARY W GOTÓWCE W TYSIĄCACH ZŁOTYCH. w/G.BILANSU.

Tablica IV.

WARTOŚĆ PRODUKTÓW

W TYSIĄCACH ZŁOTYCH

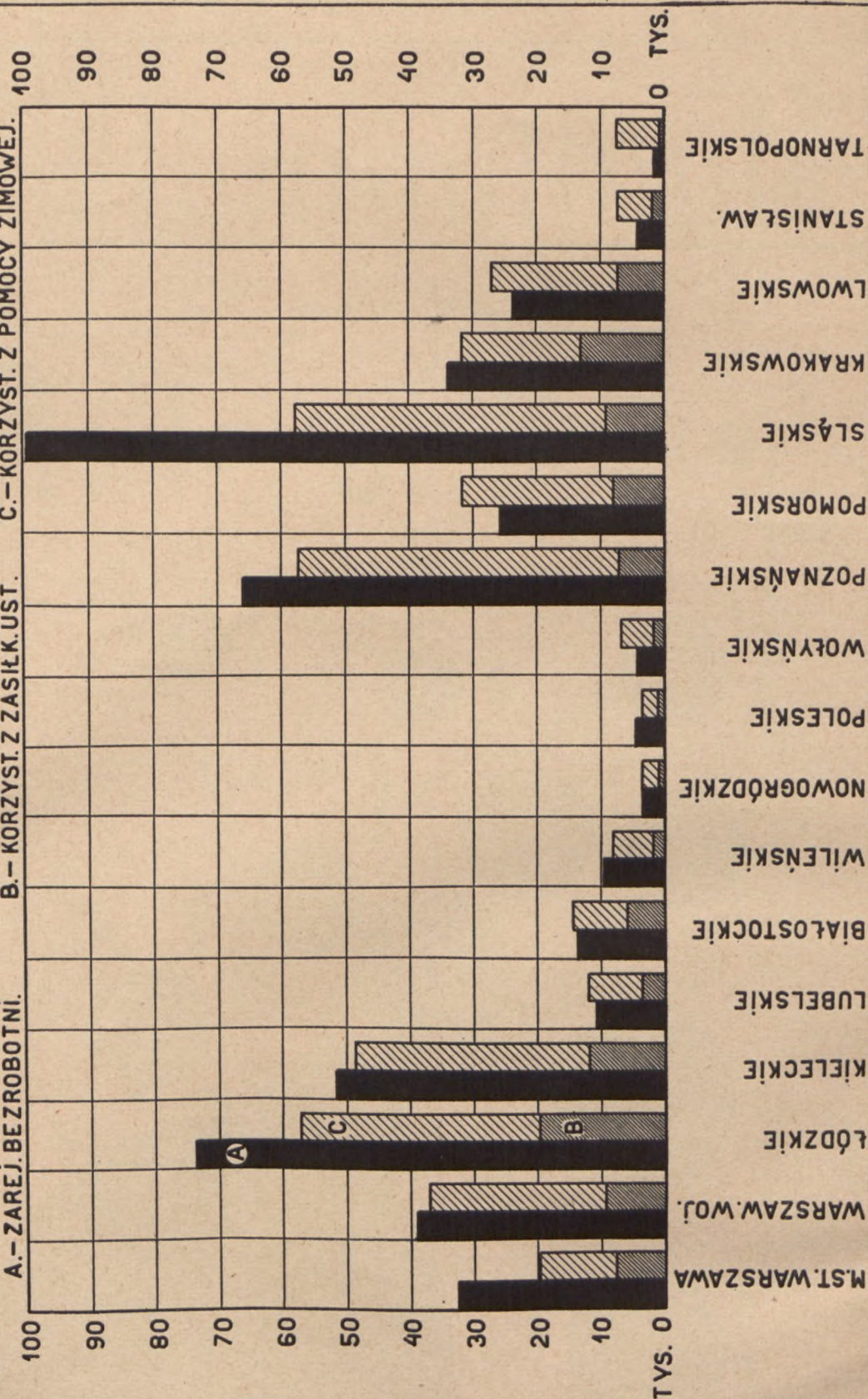
Tablica V.

ZESTAWIENIE PORÓWNAWCZE

ILOŚCI ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH DO KORZYSTAJĄCYCH
Z ZASIŁKÓW USTAWOWYCH I POMOCY ZIMOWEJ.

/PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE — W TYSIĄCACH OSÓB./

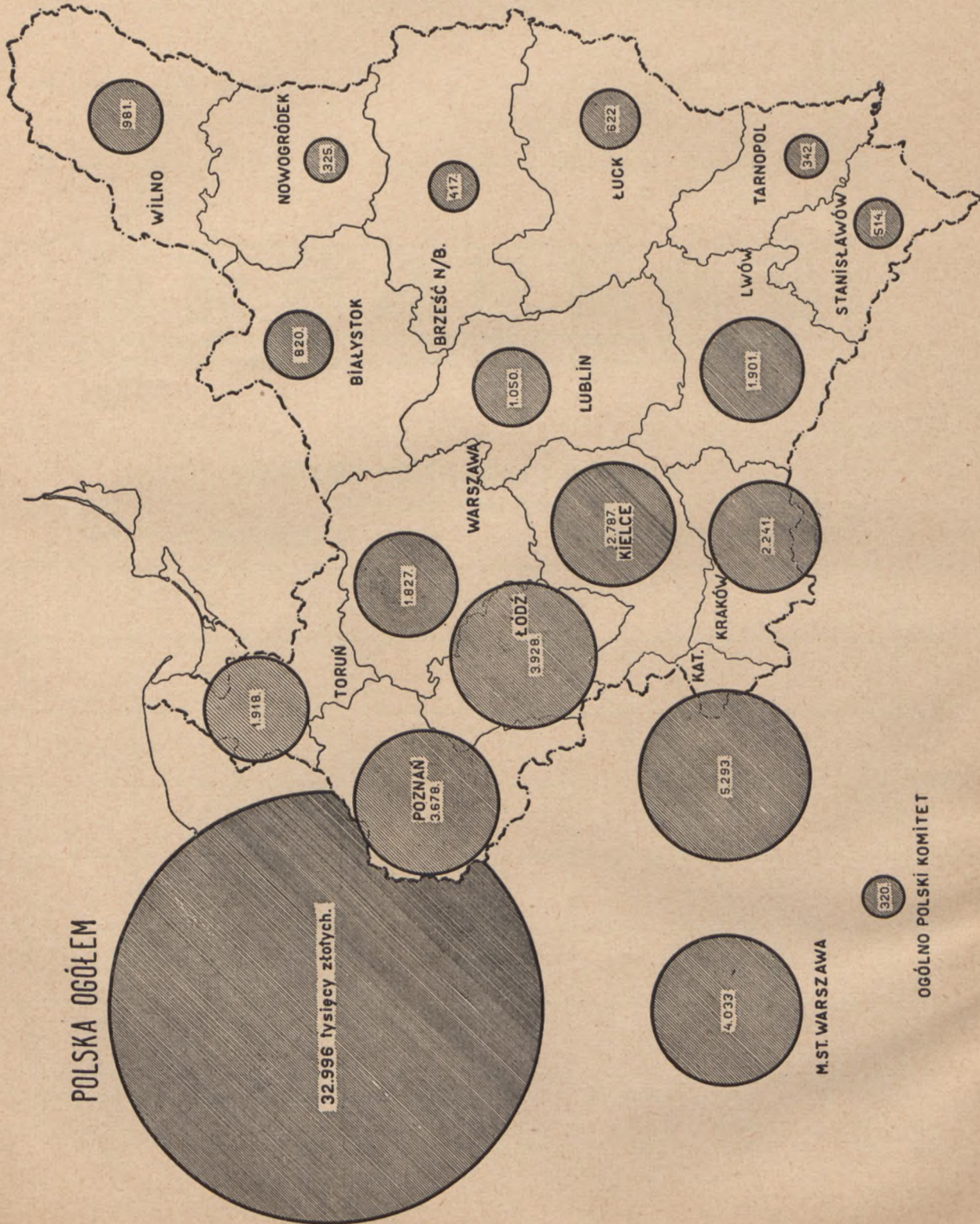
A.—ZAREJ. BEZROBOTNI. B.—KORZYST. Z ZASIŁK. UST. C.—KORZYST. Z POMOCY ZIMOWEJ.

Tablica VI.

WYDATKI NA AKCJĘ
POMOCY ZIMOWEJ
BEZROBOTNYM

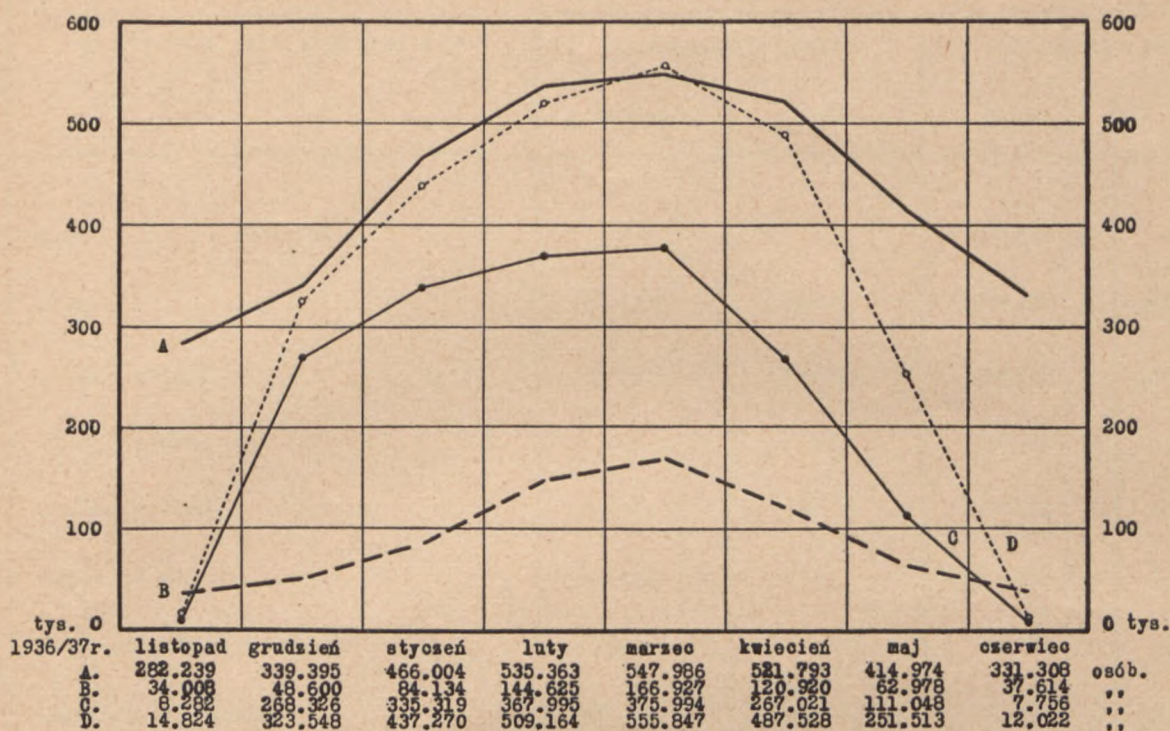
w roku 1936/37

WOJEWÓDZTWO	SUMA
Ogólno Polski Kom.	320.044,88
Białostockie . . .	819.710,30
Brzeskie	417.050,67
Katowickie	5.292.554,17
Kieleckie	2.786.709,66
Krakowskie	2.241.325,29
Lubelskie	1.049.579,71
Lwowskie	1.900.620,08
Łódzkie	3.928.267,97
Łuckie	622.238,07
Nowogrodzkie . . .	325.729,40
Poznańskie	3.677.585,59
Stanisławowskie . .	514.126,04
Tarnopolskie	342.125,15
Toruńskie	1.918.426,29
Warszawskie	1.826.728,45
M. st. Warszawa . .	4.032.936,57
Wileńskie	980.734,16
Razem Zi	32.996.490,47

Tablica VII.

**STOSUNEK IŁOŚCI
BEZROB. OBJĘTYCH AKCJĄ POMOCY ZIMOWEJ.
DO ZAREJESTR. BEZROBOCIA ORAZ IL. BEZROB. KORZYST. Z ZASIŁKÓW. UST.**

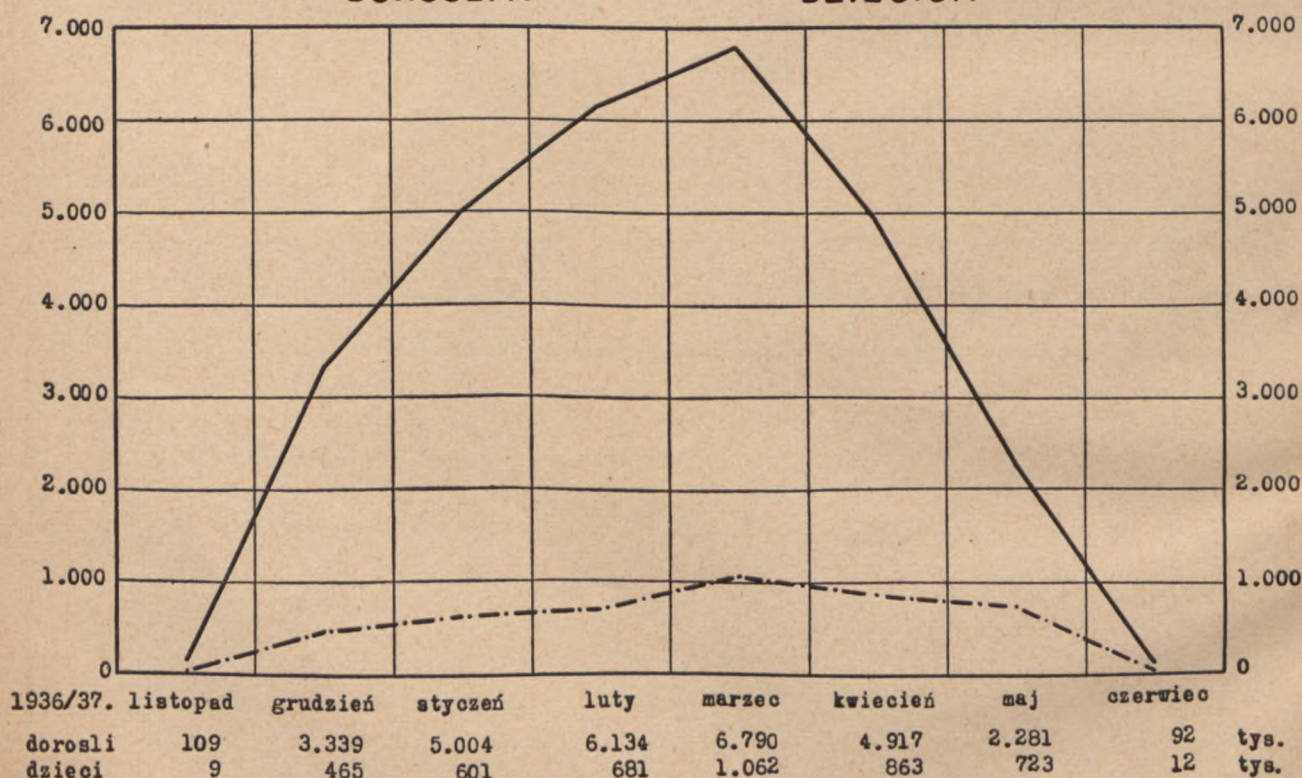
A - zarejestrowane bezrobocie. B - bezrob.korzystający z zasiłków ustawowych.
C - dorośli bezrob.korzyst.z Pomocy Zimowej. D - dzieci korzyst.z Pomocy Zimowej.

Tablica VIII.

WARTOŚĆ UDZIELONEJ POMOCY

/w tysiącach złotych/

———— DOROSŁYM DZIECIOM ————

BILANS

NAZWA RACHUNKU		OBROTY DO MIESIĄCA SPRAWOZDA									
		Ogólnopolski Komitet				Wojewódzkie Komitety					
		Winien		Ma		Winien		Ma		W	
1	Kasa	—		—		939.863	48	928.799	18	939	
2	Banki	5.229.477	31	4.844.934	55	27.896.727	59	25.431.417	—	33.120	
3	Ofiary w gotówce	519.448	87	7.581.776	17	932.787	13	20.481.343	55	1.452	
4	Ofiary w naturze	—		—		249.322	70	960.572	06	249	
5	Produkty i Towary	—		1.245.423	75	7.106.232	41	6.581.018	14	7.106	
6	Pomoc Zimowa	552.435	20	—		21.390.023	02	1.865.775	39	21.942	
7	Koszty Akcji Pomocy Zimowej	288.665	02	829	11	969.204	26	103.042	09	1.257	
8	Dłużnicy i Wierzyciele	3.873.275	11	2.896.774	79	15.273.240	27	13.571.547	99	19.140	
9	Ogólnopolski Komitet	—		—		703.393	78	6.809.830	64	703	
10	Wojewódzkie Obywatelskie Komitety	6.620.724	52	514.287	66	—		—		6.620	
11	Powiatowe i Miejskie Komitety	—		—		14.303.231	93	13.030.680	53	14.303	
12	Komitet do Walki z Bezrobociem	—		—		—		—		—	
13	Fundusz Pracy	—		—		—		—		—	
14	Manca	—		—		—		—		—	
15	Ruchomości	—		—		—		—		—	
Razem		17.084.026	03	17.084.026	03	89.764.026	57	89.764.026	57	106.848.052	60
										106.848.052	

Księgowy:

(—) Henryk Jan Wonsch

ANEKS DO RACHUNKU „BANKI”

	LISTOPAD 1936 R.				GRUDZIEŃ 1936 R.				STYCZEŃ 1937 R.				LUTY 1937 R.				MARZEC 1937 R.				KWIECIEŃ 1937 R.				OKRES LIKWIDACYJNY				SALDO					
	Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma			
Ogólnopolski Komitet .	1.743.538	61	27.314	70	1.049.507	62	1.088.248	36	554.524	36	442.900	—	527.621	87	1.091.510	69	723.218	62	749.425	97	631.066	23	1.445.534	83	822.918	63	408.287	96	799.173	43	—			
Białystok	4.007	74	2.845	49	45.139	50	—		178.048	58	118.325	—	58.703	26	85.000	—	151.547	71	123.000	—	66.487	36	61.194	62	22.787	83	136.356	87	—		—			
Brześć n/Bugiem	16.472	58	15.230	50	61.588	82	—		92.643	14	81.124	74	45.472	45	71.293	77	46.163	09	78.097	77	48.341	57	24.872	50	79.643	97	119.706	34	—		—			
Katowice	86.963	32	86.963	32	925.127	25	17.795	75	2.206.113	21	2.662.207	66	1.130.742	25	1.262.259	59	1.801.358	09	1.973.370	27	1.405.388	13	1.473.471	—	288.961	94	368.586	60	—		—			
Kielce	54.720	89	42.695	86	211.350	89	200.014	69	513.750	65	520.000	—	185.346	40	188.010	—	514.206	73	517.902	90	300.192	37	266.586	69	27.187	13	71.544	92	—		—			
Kraków	7.128	78	5.646	32	50.000	—	—		185.045	73	151.373	79	86.413	80	107.171	45	129.045	29	116.049	37	113.165	20	166.569	45	15.641	80	39.630	22	—		—			
Lublin	31.415	29	117	53	121.916	56	75.163	93	349.254	77	216.527	74	148.960	10	188.088	89	138.236	73	196.015	78	111.510	63	135.957	37	97.606	60	187.029	94	—		—			
Lwów	1.164	12	1.164	12	121.057	78	62.000	—	99.095	02	18.086	68	76.441	90	20.764	70	197.374	63	136.272	89	81.363	18	207.683	08	28.491	48	159.016	74	—		—			
Łódź	21.293	71	21.293	71	340.023	51	181.885	83	986.704	17	925.509	96	332.636	64	211.835	72	739.254	82	631.767	62	547.783	04	780.473	06	456.570	85	671.500	84	—		—			
Łuck	6.928	69	5.728	42	110.871	64	61.159	03	91.169	15	95.181	42	52.671	32	94.130	61	81.391	94	61.863	12	80.464	97	87.562	88	17.657	13	35.529	36	—		—			
Nowogródek	7.177	80	3.981	35	42.218	92	32.546	30	56.929	54	52.978	03	34.421	68	31.925	05	47.756	11	47.959	13	31.989	84	42.640	17	35.189	47	43.653	33	—		—			
Poznań	10	—	10	—	858.247	87	749.554	31	966.429	56	852.634	61	294.701	93	379.929	28	2.133.810	10	2.072.474	99	620.215	40	617.764	74	508.970	33	710.017	36	—		—			
Stanisławów	4.235	99	2.424	75	66.359	55	34.762	57	77.133	73	36.722	59	54.752	65	27.350	—	74.688	28	106.506	—	73.660	93	125.371	20	26.897	96	44.591	98	—		—			
Tarnopol	3.402	53	2.972	19	33.810	70	23.120	—	27.487	79	22.991	—	24.650	27	27.693	40	42.663	07	38.366	—	22.965	65	21.723	40	10.731	07	28.845	09	—		—			
Toruń	2.899	64	2.899	64	96.964	45	6	72	158.803	15	48.000	—	47.428	57	251.252	87	209.517	98	205.920	—	86.443	57	80.644	12	616	63	13.950	64	—		—			
Warszawa	32.987	53	30.994	85	143.224	24	100.469	40	81.884	51	108.565	30	29.463	74	41.974	—	327.357	51	290.384	—	122.031	79	80.500	—	14.061	03	98.122	80	—		—			
Warszawa Stołeczny . .	85.438	24	77.376	56	793.837	79	—		777.327	17	300.115	30	756.140	95	427.678	06	705.173	05	1.222.283	42	612.693	32	404.911	04	352.765	03	1.397.408	18	253.602	99	—		—	
Wilno	10.310	28	10.310	28	134.390	48	119.839	41	401.067	72	393.770	61	129.676	28	141.259	83	627.507	10	558.806	79	334.779	55	343.748	35	56.431	73	126.428	37	—		—			
Razem .	2.120.095	74	339.969	59	5.205.637	57	2.746.566	30	7.803.411	95	7.047.014	23	4.016.246	06	4.649.126	91	8.690.270	85	9.126.466	02	5.290.542	73	6.367.208	50	2.863.130	61	4.660.207	54	1.052.776	42	—		—	

ANEKS DO RACHUNKU „OFIARY W GOTÓWCE”.

Załącznik 1-szy

	Ofiary od lokali		Ofiary od świadczeń przemysłowych		Ofiary od obrotu		Ofiary od dochodu		Ofiary różne		Znacki		Dotacje Funduszu Pracy		R a z e m	
Ogólnopolski Komitet .	3.875	71	3.834	35	22.006	09	2.098.716	64	2.125.451	66	539.848	73	2.545.000	—	7.338.733	18
Białystok	48.161	34	29.184	52	26.575	12	156.518	19	154.100	75	5.792	86	8.276	47	428.609	25
Brześć n/Bugiem	5.112	50	7.588	53	2.059	21	184.743	13	54.429	08	11.092	75	26.572	73	291.597	93
Katowice	29.771	04	265.628	78	1.075.302	19	1.228.933	56	579.395	32	20.804	8	—	—	3.199.835	77
Kielce	30.907	34	69.506	38	234.010	09	597.809	59	351.891	39	12.453	25	111.633	93	1.408.211	97
Kraków	183.500	11	156.331	70	239.668	91	467.970	21	502.278	82	16.829	—	45.202	07	1.611.780	82
Lublin	5.163	15	116.461	82	26.238	82	233.359	84	288.951	67	16.648	65	—	—	686.823	95
Lwów	144.512	73	80.761	26	258.933	86	593.131	93	243.628	39	25.655	50	70.000	—	1.416.623	67
Łódź	114.951	49	271.491	52	643.803	37	902.173	46	686.494	96	25.814	45	—	—	2.644.729	25
Łuck	32.424	99	71.922	64	23.561	07	155.161	91	77.116	50	23.094	70	7.946	41	391.223	22
Nowogródek	14.572	57	48.007	20	24.263	35	59.923	63	43.115	69	3.623	50	—	—	193.505	94
Poznań	32.833	75	15.010	43	151.221	03	662.869	19	1.059.010	75	3.987	20	82.934	45	2.007.866	80
Stanisławów	16.842	82	21.693	64	45.098	76	59.531	49	183.934	57	5.075	05	—	—	332.176	33
Tarnopol	4.570	02	5.665	98	3.263	77	72.479	96	78.677	97	8.089	50	—	—	172.747	20
Toruń	25.314	61	17.562	36	38.327	62	169.152	30	754.205	68	5.511	56	90.158	47	1.100.232	60
Warszawa	82.028	02	116.650	07	130.317	60	257.333	19	276.626	86	30.064	50	—	—	893.020	24
Warszawa Stołeczna	599.573	23	230.175	98	830.729	02	2.077.108	26	241.407	24	32.058	80	—	—	4.011.052	53
Wilno	2.913	99	7.537	64	15.529	58	133.026	44	219.059	90	7.243	10	—	—	385.310	65
R a z e m .	1.377.029	41	1.535.014	80	3.790.909	46	10.109.942	92	7.919.777	20	793.687	98	2.987.724	53	28.514.086	30

	O F I A R Y O D L O K A L I										R a z e m	
	Listopad	Grudzień	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień						
Ogólnopolski Komitet .	1.016 21	391 50	245 50	208 40	1.082 30	498 30	433 50	3.875 71				
Białystok	20 —	1.453 18	11.407 75	12.643 53	11.610 44	8.379 57	2.646 87	48.161 34				
Brześć n/Bugiem . . .	—	171 85	1.142 38	1.393 30	889 14	834 58	681 25	5.112 50				
Katowice	—	—	6.092 58	4.348 72	8.613 10	8.294 52	2.422 12	29.771 04				
Kielce	2 —	1.657 46	6.022 17	8.909 69	7.821 79	4.859 38	1.634 85	30.907 34				
Kraków	—	—	76.405 51	37.766 62	30.524 14	23.129 80	15.674 04	183.500 11				
Lublin	788 50	568 12	1.407 64	480 33	684 27	353 46	880 83	5.163 15				
Lwów	—	31.361 26	37.448 86	33.801 52	18.559 67	8.881 58	14.459 84	144.512 73				
Łódź	—	—	21.324 19	19.935 58	26.521 67	26.339 69	20.830 36	114.951 49				
Łuck	—	—	7.577 98	4.914 56	6.806 20	—	13.126 25	32.424 99				
Nowogródek	2 50	315 65	1.607 15	7.954 51	2.681 42	1.886 14	125 20	14.572 57				
Poznań	—	19.196 98	6.704 49	2.648 75	2.995 33	937 10	351 10	32.833 75				
Stanisławów	358 60	468 85	3.138 22	3.509 24	5.141 90	3.670 57	555 44	16.842 82				
Tarnopol	—	555 76	1.505 52	837 99	669 75	891 —	110 —	4.570 02				
Toruń	—	4.327 30	8.234 34	8.457 22	1.659 96	2.635 79	—	25.514 61				
Warszawa	5 50	833 60	2.530 27	26.856 19	18.658 94	11.346 68	21.796 84	82.028 02				
Warszawa Stołeczna . .	289 —	96.549 22	127.110 41	103.655 72	101.364 67	102.182 98	68.421 23	599.573 23				
Wilno	—	278 65	499 10	1.221 65	582 70	240 75	91 14	2.913 99				
R a z e m .	2.482 31	158.129 38	320.404 06	279.543 52	246.867 39	205.361 89	164.240 86	1.377.029 41				

O F I A R Y O D O B R O T U											
	Listopad	Grudzień	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	od 1.V do 4.VIII.1937 r.	R a z e m			
Ogólnopolski Komitet .	15.839	42	3.087	51	—	426	05	2	50	22.006	09
Białystok	—	—	4.189	95	5.703	99	27	2.382	04	26.575	12
Brześć n/Bugiem	—	—	—	—	621	20	97	270	89	2.059	21
Katowice	—	—	489.109	44	168.018	—	—	146.393	51	1.075.302	19
Kielce	541	29	6.091	59	69.766	13	04	34.733	45	234.010	09
Kraków	3.000	—	—	—	113.974	57	87	21.623	62	239.668	91
Lublin	210	—	9.549	37	6.089	85	52	2.017	10	26.238	82
Lwów	—	—	63.520	39	49.686	77	31	28.447	66	258.933	86
Łódź	—	—	—	—	109.503	43	33	107.149	07	643.803	37
Łuck	—	—	—	—	—	—	26	—	—	23.561	07
Nowogródek	—	—	693	—	13.574	34	66	2.432	80	24.263	35
Poznań	—	—	6.102	38	61.769	58	45	10.575	86	151.221	03
Stanisławów	—	—	19.297	09	2.448	16	58	2.313	55	45.098	76
Tarnopol	—	—	99	22	2.562	34	64	339	15	3.263	77
Toruń	—	—	6.882	79	7.479	89	36	1.764	78	38.327	62
Warszawa	7	50	10.490	24	2.144	66	64	16.050	61	130.317	60
Warszawa Stołeczna	65	—	259.247	90	172.268	92	90	73.547	59	830.729	02
Wilno	—	—	2.181	80	674	97	47	1.681	09	15.529	58
R a z e m .	19.663	21	391.433	23	1.107.928	24	32	451.725	27	3.790.909	46

O F I A R Y O D D O C H O D U																
	Listopad		Grudzien		Styczen		Luty		Marzec		Kwiecien		od 1. V do 4. VIII 1937 r.		Razem	
Ogólnopolski Komitet .	67.555	35	564.270	60	379.244	60	365.778	36	391.100	86	268.700	66	62.066	21	2.098.716	64
Białystok	707	85	14.184	95	30.932	40	36.340	71	37.614	41	31.628	53	5.109	34	156.518	19
Brześć n/Bugiem	7.160	25	26.714	17	38.852	63	38.069	57	36.261	48	28.642	94	9.042	09	184.743	13
Katowice	—	—	—	—	121.199	45	224.273	49	264.248	19	176.728	94	442.478	49	1.228.933	56
Kielce	6.960	06	62.408	53	99.191	18	127.615	54	174.322	50	114.076	82	13.234	96	597.809	59
Kraków	1.002	—	—	—	182.266	32	85.167	39	88.790	44	86.475	10	24.268	96	467.970	21
Lublin	9.592	54	34.079	56	52.866	30	37.230	78	48.574	07	31.258	81	19.657	78	233.339	84
Lwów	—	—	77.658	63	103.876	48	119.949	90	107.230	63	107.619	46	76.796	83	593.131	93
Łódź	—	—	—	—	154.740	59	172.183	30	200.705	74	171.966	52	202.577	31	902.173	46
Łuck	—	—	—	—	43.482	97	27.950	15	34.378	08	—	—	49.350	71	155.161	91
Nowogródek	2.042	24	4.025	30	13.533	39	16.752	12	12.990	74	9.870	80	709	04	59.923	63
Poznań	—	—	19.040	61	51.644	46	45.517	07	444.459	32	27.429	78	74.777	95	662.869	19
Stanisławów	918	69	8.376	69	11.690	69	14.236	41	11.567	46	10.340	02	2.401	53	59.531	49
Tarnopol	1.111	15	8.985	54	17.523	46	14.903	71	10.934	93	16.357	20	2.333	97	72.479	96
Toruń	—	—	35.105	83	38.602	19	29.505	13	33.731	46	12.018	62	20.189	07	169.152	30
Warszawa	738	50	19.935	71	26.432	—	52.522	18	74.120	83	43.863	44	39.720	53	257.333	19
Warszawa Stołeczna	817	10	280.929	51	405.385	70	403.665	04	421.892	50	382.854	20	181.564	21	2.077.108	26
Wilno	—	—	23.115	78	20.847	51	31.371	52	31.768	89	22.103	69	3.719	05	133.036	44
Razem .	98.935	73	1.178.831	41	1.792.312	32	1.843.037	37	2.424.792	53	1.542.035	53	1.229.998	03	10.109.942	92

O F I A R Y R Ó Ż N E																
	Listopad		Grudzień		Styczeń		Luty		Marzec		Kwiecień		od 1.V do 4.VIII.1937 r.		Razem	
Ogólnopolski Komitet .	1.345.005	46	447.726	96	80.995	93	49.105	79	41.066	65	14.805	30	146.745	57	2.125.451	66
Białystok	10.975	88	32.263	09	29.501	32	22.831	96	31.867	85	16.513	07	10.147	58	154.100	75
Brześć n/Bugiem	9.312	33	7.986	82	16.397	28	3.456	35	3.708	90	6.311	23	7.256	17	54.429	08
Katowice	86.963	32	354.004	60	—	—	94.373	82	37.855	63	—	—	6.197	95	579.395	32
Kielce	47.153	04	211.648	82	18.959	03	15.829	08	11.324	46	34.098	02	12.878	94	351.891	39
Kraków	3.108	08	—	—	194.821	14	37.002	97	56.091	54	135.475	57	75.779	52	502.278	82
Lublin	57.691	24	43.940	71	86.556	39	15.742	07	33.927	93	14.895	60	36.197	73	288.951	67
Lwów	1.164	12	57.732	25	54.331	10	48.618	45	50.900	39	26.568	39	4.313	68	243.628	39
Łódź	21.293	71	257.312	56	90.663	80	152.834	85	130.343	64	33.158	56	887	82	686.494	96
Łuck	6.928	69	12.752	21	14.525	15	6.063	12	8.902	45	27.944	84	—	—	77.116	50
Nowogródek	5.126	39	871	38	9.733	64	16.905	12	3.300	93	7.178	30	—	—	43.115	69
Poznań	10	—	228.061	41	151.690	40	144.274	07	279.655	68	107.437	53	147.881	66	1.059.010	75
Stanisławów	3.050	14	22.300	53	38.905	07	22.855	14	24.411	23	43.021	39	29.391	97	183.934	57
Tarnopol	1.951	38	8.099	03	16.394	25	8.734	09	21.392	48	11.791	65	10.313	09	78.677	97
Toruń	2.899	64	248.541	16	126.165	93	112.867	88	128.688	57	135.042	50	—	—	754.205	68
Warszawa	32.189	93	144.504	88	51.409	64	15.654	67	—	—	32.821	94	45	60	276.626	86
Warszawa Stołeczna	82.782	44	43.754	77	37.283	37	36.145	54	17.658	37	10.146	58	13.636	17	241.407	24
Wilno	10.310	28	16.279	09	31.347	09	38.897	24	48.722	48	57.903	58	15.600	14	219.059	90
Razem .	1.727.916	07	2.137.780	27	1.049.680	75	842.192	21	929.819	18	715.114	05	517.272	59	7.919.777	20

Z N A C Z K I																
	Listopad		Grudzień		Styczeń		Luty		Marzec		Kwiecień		od 1.V do 4.VIII.1937 r.		R a z e m	
Ogólnopolski Komitet .	176	20	32.846	88	92.371	89	106.387	17	93.832	20	147.098	79	67.135	60	539.848	73
Białystok	—	—	37	80	833	62	1.213	17	943	02	1.410	77	1.354	48	5.792	86
Brześć n/Bugiem . . .	—	—	100	70	778	75	772	85	1.682	12	2.699	06	5.059	27	11.092	75
Katowice	—	—	67	20	1.862	25	6.032	41	4.788	92	4.974	65	3.079	45	20.804	88
Kielce	64	50	146	75	1.217	33	3.248	45	3.153	26	2.568	53	2.054	43	12.453	25
Kraków	—	—	—	—	3.411	92	3.324	31	3.977	04	2.883	80	3.231	93	16.829	—
Lublin	—	—	—	—	—	—	10.630	33	3.425	45	2.253	90	338	97	16.648	65
Lwów	—	—	35	20	1.019	55	1.415	62	2.148	06	1.660	65	19.376	42	25.655	50
Łódź	—	—	—	—	3.651	67	3.297	40	4.250	50	3.376	17	11.238	71	25.814	45
Łuck	—	—	—	—	—	—	4.964	85	5.045	05	5.303	05	7.781	75	23.094	70
Nowogródek	—	—	54	—	356	20	480	60	701	90	704	65	1.326	15	3.623	50
Poznań	—	—	—	—	—	—	1.191	50	1.791	34	1.004	36	—	—	3.987	20
Stanisławów	—	—	—	—	394	—	1.464	75	1.095	30	1.571	05	549	95	5.075	05
Tarnopol	—	—	92	—	400	30	1.407	60	1.424	44	1.591	23	3.173	93	8.089	50
Toruń	—	—	973	—	561	75	1.061	80	1.535	15	745	06	634	80	5.511	56
Warszawa	—	—	308	15	873	37	2.629	25	9.882	03	3.886	20	12.485	50	30.064	50
Warszawa Stołeczna . .	—	—	200	—	1.621	90	11.563	70	4.178	30	7.902	30	6.592	60	32.058	80
Wilno	—	—	330	05	490	20	401	70	1.825	61	508	88	3.686	66	7.243	10
R a z e m .	240	70	35.191	73	109.844	70	161.487	46	145.679	69	192.143	10	149.100	60	793.687	98

ANEKS DO RACHUNKU „POMOC ZIMOWA”

Ogólnopolski Komitet	320.044	88
Białystok	819.710	30
Brześć n/Bugiem	417.050	67
Katowice	5.292.554	17
Kielce	2.786.709	66
Kraków	2.241.325	28
Lublin	1.049.579	71
Lwów	1.900.620	08
Łódź	3.928.267	97
Łuck	622.238	07
Nowogródek	325.729	40
Poznań	3.677.585	59
Stanisławów	514.126	04
Tarnopol	342.123	15
Toruń	1.918.426	29
Warszawa	1.826.728	48
Warszawa Stołeczny	4.032.936	57
Wilno	980.734	16
R a z e m	32.996.490	47

ANEKS DO RACHUNKU „DŁUŻNIKÓW I WIERZYTELI”

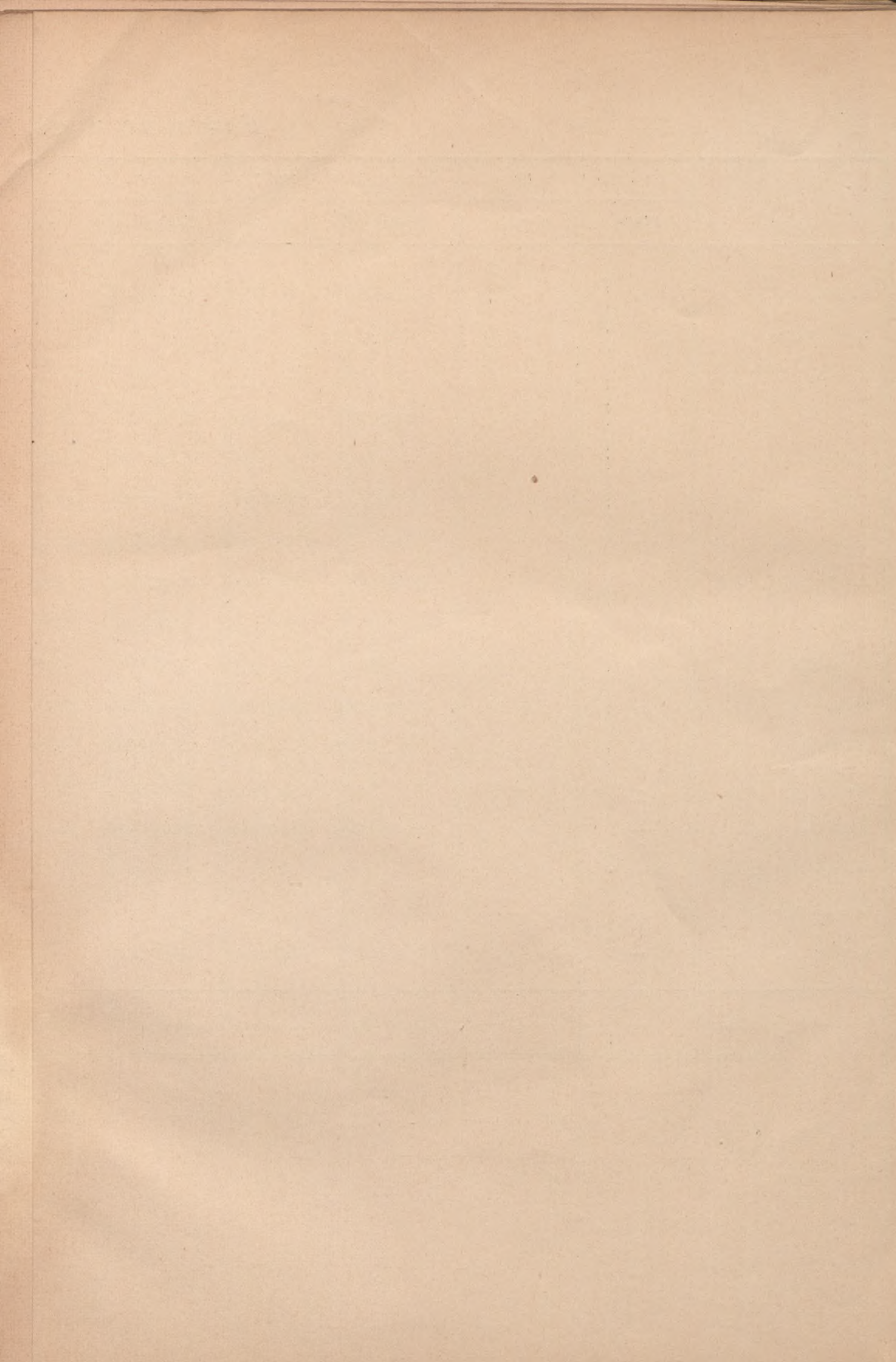
	Winien				Ma			
OGÓLNOPOLSKI OBYWATELSKI KOMITET Z.P.B.								
Fundusz Pracy	25.237	80						
Biuro Naczelnego Wydziału Wykonawczego	454	05						
Dyrekcja Monopolu Loteryjnego					212	50	212	50
Składnica Materiału Intendenckiego	162.200	—	187.891	85				
STOŁECZNY OBYWATELSKI KOMITET Z.P.B.								
Młyn Automatyczny „Zarembianka”	232	80						
Zrzeszenie Inwalidów W. P.	70	89						
Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe	3.608	59						
Różni	301	38						
Zjednoczenie Polskiej Młodzieży Prac.	20	—						
Woj. Biuro Funduszu Pracy na m. Warszawę	395.196	92	399.430	58				
Składnica Materiału Intendenckiego M. S. W.					10.000	—	10.000	—
Razem			587.322	43			10.212	50

ANEKS DO RACHUNKU „KOMITETY POWIATOWE I MIEJSKIE”

		Winien		Ma			
WOJ. OBYWATELSKI KOMITET — Kraków							
Powiatowy Komitet Bochnia	110	16					
Miejski Komitet Kraków	70.279	19					
Powiatowy Komitet Kraków					25	46	
„ „ Limanowa	1.476	61					
„ „ Mielec	1.142	29					
„ „ Myślenice	866	37					
„ „ Nowy Targ	14.370	40					
„ „ Nowy Sącz	164	85					
„ „ Tarnów	1.440	51					
„ „ Chrzanów	323	—	90.173	38			25 46
WOJ. OBYWATELSKI KOMITET — Toruń							
Powiatowy Komitet Chełmno	2	27					
„ „ Kartuzy	3	40	5	67			
WOJ. OBYWATELSKI KOMITET — Warszawa							
Powiatowy Komitet Radzymin	5.057	86					
„ „ Przasnysz	301	54	5.359	40			
WOJ. OBYWATELSKI KOMITET — Wilno							
Powiatowy Komitet Święciany	10	05					
„ „ Wilejka	76	90					
Gminny Komitet Budslaw	10	—					
Powiatowy Komitet Święciany	160	32					
Miejski Komitet Wilno	3	12	260	39			
Razem . . .			95.798	84			25 46

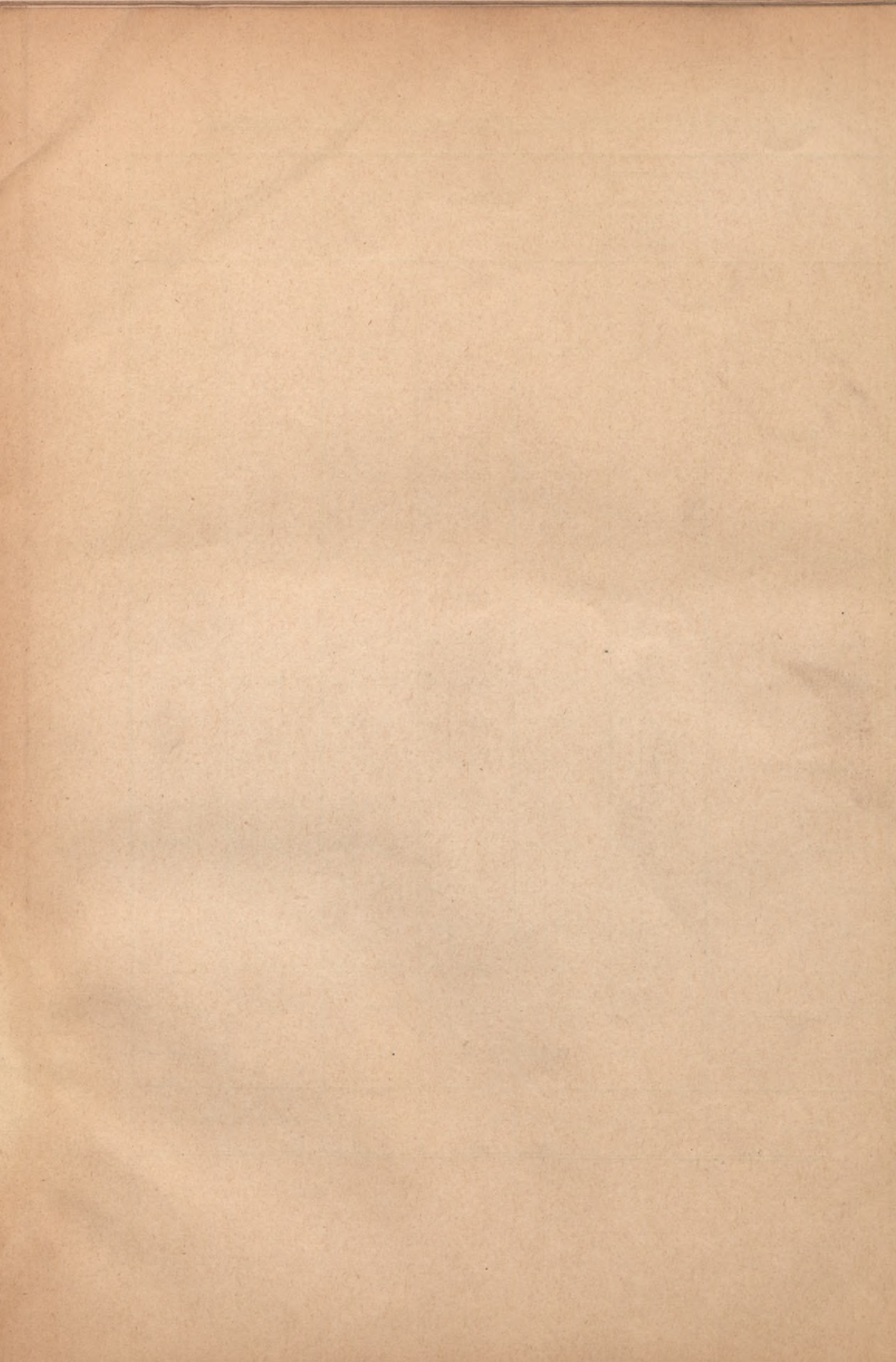
ANEKS DO RACHUNKU „KOMITETY POWIATOWE I MIEJSKIE”

	LISTOPAD 1936 R.				GRUDZIEŃ 1936 R.				STYCZEŃ 1937 R.				LUTY 1937 R.				MARZEC 1937 R.				KWIECIEŃ 1937 R.				OD 1.V DO 4.VIII 1937 r.				S A L D O			
	Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma	
Białystok	—		—		36.965	78	—		126.904	68	139.183	56	126.699	18	122.828	04	146.734	28	158.213	32	90.151	15	84.469	44	18.410	54	41.171	25	—		—	
Brześć n/Bugiem	—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—	
Katowice	—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—	
Kielce	—		—		492.750	39	253.169	49	579.649	76	419.218	70	591.032	89	574.760	20	590.335	11	592.064	68	406.200	35	598.019	24	42.078	74	264.814	93	—		—	
Kraków	—		—		—		—		781.395	24	563.182	41	275.193	74	323.099	11	327.045	98	342.629	25	364.749	58	334.196	29	145.417	26	240.546	82	90.173	38	25	46
Lublin	—		—		163.954	55	131.007	61	171.346	54	167.982	43	48.158	63	68.718	79	62.991	58	68.116	90	33.169	38	52.157	05	84.574	36	76.212	26	—		—	
Lwów	—		—		290.902	—	123.383	18	212.340	37	196.322	68	199.478	32	255.138	83	296.516	47	269.596	68	303.581	42	263.975	68	101.347	35	295.748	88	—		—	
Łódź	—		—		615.181	03	152.298	85	673.142	49	785.566	82	304.203	23	515.382	34	488.564	80	498.504	59	511.828	96	484.050	05	221.733	27	378.851	13	—		—	
Łuck	—		—		—		—		99.087	43	52.569	44	43.291	33	50.494	49	73.446	38	77.045	67	45.915	99	55.646	17	46.555	04	72.540	40	—		—	
Nowogródek	—		—		—		—		67.537	78	42.328	99	57.618	—	73.864	88	46.680	—	60.509	85	29.426	29	25.883	13	13.725	16	30.400	38	—		—	
Poznań	—		—		215.854	37	103.544	56	218.863	89	273.719	09	434.734	—	174.063	69	444.583	25	720.815	07	496.707	70	412.838	40	179.003	44	304.765	84	—		—	
Stanisławów	—		—		—		—		70.178	50	44.924	50	26.550	—	49.746	06	107.083	40	77.247	68	230.356	89	129.255	27	33.816	01	166.811	29	—		—	
Tarnopol	—		—		—		—		38.748	83	31.765	01	30.200	06	30.173	04	87.479	24	84.429	93	32.472	54	45.370	31	43.114	12	40.276	50	—		—	
Toruń	—		—		298.491	35	110.672	14	327.797	62	310.802	37	330.154	58	328.650	63	366.710	60	374.067	98	295.140	58	338.722	39	366.539	85	521.913	60	5	67	—	
Warszawa	—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		5.359	40	—		5.359	40	—	
Warszawa Stołeczny . .	—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—		—	
Wilno	—		—		76.501	13	62.054	94	101.461	19	99.675	16	104.177	48	86.809	08	121.753	34	112.259	23	73.060	11	53.495	17	20.601	45	83.000	73	260	39	—	
Razem .	—		—		2.190.600	60	936.130	77	3.468.454	52	3.127.241	16	2.571.491	44	2.653.729	18	3.159.924	43	3.435.500	83	2.912.760	94	2.878.078	59	1.340.275	99	2.517.054	01	95.798	84	25	46

ANEKS DO RACHUNKU KOSZTÓW AKCJI POMOCY ZIMOWEJ

	% w stosunku do zebranych ofiar w got. i naturze za cały okres akcji		Propaganda		Koszty pomieszczeń		Inne wydatki		W naturze		R a z e m	
Ogólnopolski Obyw. Ko- mitet Z.P.B.	1	68	55.221	23	—		104.623	29	—		159.844	52
Białystok	1	76	316	40	543	07	9.439	17	770	64	11.069	28
Brześć n/Bugiem	0	86	—		462	50	2.788	68	—		3.251	18
Katowice	0	29	1.569	50	3.500	—	8.809	59	—	80	13.879	89
Kielce	1	25	131	10	3.942	50	20.459	32	1.213	57	25.746	49
Kraków	2	63	3.156	15	1.781	41	46.939	38	1.757	04	53.633	98
Lublin	1	18	1.774	30	1.859	19	9.195	37	—		12.828	86
Lwów	1	38	1.460	91	2.051	50	18.979	26	571	12	23.062	79
Łódź	1	18	3.630	97	20.075	24	27.323	71	247	50	51.277	42
Łuck	1	65	2.628	48	2.089	48	6.202	38	2	50	10.922	84
Nowogródek	0	64	61	50	119	70	1.552	23	34	60	1.768	03
Poznań	0	80	—		—		18.619	15	1.928	63	20.547	78
Stanisławów	0	34	172	35	—		1.241	96	85	40	1.499	71
Tarnopol	0	34	333	71	24	08	812	73	106	82	1.277	34
Toruń	1	40	3.509	72	89	95	15.096	06	12	50	18.681	33
Warszawa	2	14	117	—	2.205	60	19.510	39	5.253	76	27.113	65
Warszawa Stołeczny . .	0	88	7.284	75	5.831	76	30.448	35	586	56	44.151	42
Wilno	2	00	72	50	577	—	5.722	14	—		6.371	64
R a z e m	1	35	81.440	57	45.152	98	347.763	16	12.571	44	486.928	15

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Produkty otrzymane z Lokalnych Komitetów Funduszu Pracy			Z b i ó r k a			Przydział Obywatelski		
			ilość		wartość	ilość		wartość	ilość		
1	2	3	4		5	6		7	8		
1	Zboże	kg	71.117	72	13.919	11	4.462.293	67	892.458	73	30.843
2	Ziemniaki	"	1.452.778	50	50.926	91	33.171.314	85	1.160.995	99	8.426.413
3	Mąka	"	598.628	51	147.990	23	845.500	89	228.285	22	2.954.910
4	Kasza	"	5.740	—	2.003	12	22.359	09	7.825	67	—
5	Jarzynty twarde	"	3.575	65	422	70	193.098	80	7.723	95	—
6	" strączkowe	"	8.383	—	1.668	08	69.708	60	13.965	84	—
7	Ślonina i tłuszcz	"	432	70	604	57	18.421	48	22.105	75	1.000
8	Mięso i jego przetwory	"	3.370	—	349	70	49.026	99	49.026	99	—
9	Cukier	"	108.587	23	67.255	25	2.009.522	30	2.009.522	30	687.500
10	Sól	"	12.283	60	3.513	68	2.379	10	713	72	—
11	Mieszanka kawowo-cukrowa	"	222.010	26	167.381	76	1.344	50	1.075	60	2.021.000
12	Chleb	"	11.023	68	2.317	25	602.474	12	156.640	72	—
13	Bułki	sztuki	544	—	27	70	5.166	50	258	32	—
14	Śledzie	beczki	—	—	—	—	15	—	1.500	—	—
	"	sztuki	—	—	—	—	393	—	58	95	—
	"	kg	—	—	—	—	0	25	0	45	—
15	Mleko	litry	900	—	180	—	68.169	50	11.157	64	—
16	Różne produkty spoż. i kol.	kg	4.214	—	12.140	86	61.537	21	105.411	63	—
	" " " "	sztuki	2	—	1	—	19.092	—	9.546	—	—
	" " " "	paczki	—	—	—	—	314	—	4.710	—	—
	" " " "	pudełka	—	—	—	—	28	—	14	—	—
	" " " "	wg wart.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Mydło	kg	702	20	806	38	6.623	71	7.948	47	1.100
18	Odzież	sztuki	4.771	—	25.644	44	272.203	—	548.728	45	—
19	Bielizna	"	1.776	—	2.959	30	82.789	—	41.394	50	—
20	Obuwie	pary	3.078	—	20.163	15	45.442	—	90.884	—	—
21	Tkaniny	metry	242	59	242	59	13.705	25	13.705	25	—
22	Książki	sztuki	517	—	517	—	173	—	17	30	—
23	Zeszyty	tuziny	—	—	—	—	111	05	111	05	—
24	Różne przybory piśmienne	sztuki	13	—	0	65	181	—	9	95	—
25	Naczynia kuchenne	"	5.348	—	3.700	50	445	—	222	50	318
26	Zapałki	pudełka	—	—	—	—	211	—	21	10	—
27	Węgiel kamienny	kg	576.117	—	11.551	54	93.683.026	60	1.873.660	54	54.047.020
28	Drzewo opałowe	"	19.330	—	386	60	2.821.815	65	56.436	31	950.721
	" "	m	2.628	56	9.740	38	32.622	58	250.525	55	15.140
	" "	m p.	436	—	3.052	—	45.220	10	254.879	30	20.553
29	Nafta	kg	—	—	—	—	1.556	—	544	60	—
30	Torf	"	2.267.245	—	27.206	94	17.663	—	211	96	—
31	Słoma	"	—	—	—	—	8.018	—	240	54	—
32	Cegła	sztuki	3.000	—	120	—	3.000	—	120	—	—
33	Wapno	kg	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Lekarstwa	wg wart.	—	—	—	—	—	—	5.113	56	—
35	Różne produkty wyż. nie wymienione razem	kg	1.306	35	831	85	8.512	33	8.512	33	—
	d—tto	sztuki	3	—	1	50	15.089	25	7.544	63	100
	d—tto	paczki	—	—	—	—	128	—	640	—	—
Razem			—		577.181	64	—		7.844.469	36	—
											4.795.818

Referent Towarowy:

(—) St. Łaguna

ZBIÓRKA

1. Zboże	kg	4.462.293.67	Zł	892.458.73
2. Ziemniaki	„	33.171.314.85	„	1.160.995.99
3. Mąka	„	845.500.89	„	228.285.22
4. Kasza	„	22.359.09	„	7.825.67
5. Jarzyny twarde	„	193.098.80	„	7.723.95
6. „ strączkowe	„	69.708.60	„	13.965.84
7. Słonina i tłuszcze	„	18.421.48	„	22.105.75
8. Mięso i jego przetwory	„	49.026.99	„	49.026.99
9. Cukier	„	2.009.522.30	„	2.009.522.30
10. Sól	„	2.379.10	„	713.72
11. Mieszanka kawowo-cukrowa	„	1.344.50	„	1.075.60
12. Chleb	„	602.474.12	„	156.640.72
13. Bułki	„	5.166.50	„	258.32
14. Śledzie	beczki	15.—	„	1.500.—
„	sztuki	393.—	„	58.95
„	kg	0.25	„	0.45
15. Mleko	litry	68.169.50	„	11.157.64
16. Różne produkty spożywcze i kolonialne	kg	61.537.21	„	105.411.63
„ „ „ „	sztuki	19.092.—	„	9.546.—
„ „ „ „	paczki	314.—	„	4.710.—
„ „ „ „	pudełka	28.—	„	14.—
17. Mydło	kg	6.623.71	„	7.948.47
18. Odzież	sztuki	272.203.—	„	548.728.45
19. Bielizna	„	82.789.—	„	41.394.50
20. Obuwie	pary	45.442.—	„	90.884.—
21. Tkaniny	metry	13.705.29	„	13.705.25
22. Książki	sztuki	173.—	„	17.30
23. Zeszyty	tuziny	111.05	„	111.05
24. Różne przybory piśmienne	sztuki	181.—	„	9.95
25. Naczynia kuchenne	„	445.—	„	222.50
26. Zapalki	pudełka	211.—	„	21.10
27. Węgiel kamienny	kg	93.683.026.60	„	1.873.660.54
28. Drzewo opałowe	„	2.821.815.65	„	56.436.31
„ „	m	32.622.58	„	250.525.55
„ „	m p.	45.220.10	„	254.879.30
29. Nafta	kg	1.556.—	„	544.60
30. Torf	„	17.663.—	„	211.96
31. Słoma	„	8.018.—	„	240.54
32. Cegła	„	3.000.—	„	120.—
33. Lekarstwa	wg wart.		„	5.113.56
34. Różne produkty	kg	8.512.33	„	8.512.33
„ „	sztuki	15.089.25	„	7.544.63
„ „	paczki	128.—	„	640.—

Razem Zł 7.844.469.36

ZAKUP WŁASNY

1. Zboże	kg	911.988.57	Zł	194.405.57
2. Ziemniaki	„	4.065.259.90	„	159.461.30
3. Mąka	„	8.676.700.98	„	3.022.952.98
4. Kasza	„	600.065.94	„	217.690.32
5. Jarzyny twarde	„	69.304.63	„	5.822.51
„ strączkowe	„	621.689.38	„	174.430.61
6. Słonina i tłuszcze	„	741.019.83	„	965.220.46
7. Mięso i jego przetwory	„	115.968.22	„	139.478.90
8. Cukier	„	222.102.19	„	217.447.85
9. Sól	„	138.472.68	„	39.092.45
10. Mieszanka kawowo-cukrowa	„	39.122.—	„	21.823.54
11. Chleb	„	6.210.160.15	„	1.632.502.84
12. Bułki	„	784.685.—	„	83.667.05
13. Śledzie	beczki	4.50	„	390.—
„	sztuki	17.907.—	„	2.056.27
„	kg	165.25	„	142.83
14. Mleko	litry	366.026.75	„	54.520.87
15. Różne produkty spożywcze i kolonialne	kg	48.530.31	„	86.431.33
„ „ „ „	sztuki	96.367.—	„	27.462.03
„ „ „ „	paczki	288.—	„	3.754.50
„ „ „ „	pudełka	6.368.—	„	3.184.—
„ „ „ „	wg wart.		„	373.520.75
16. Mydło	kg	79.315.70	„	90.517.88
17. Odzież	sztuki	14.150.—	„	105.049.30
18. Bielizna	„	4.864.—	„	10.573.41
19. Obuwie	pary	25.026.—	„	223.192.07
20. Tkaniny	metry	1.278.30	„	1.413.—
21. Książki	sztuki	3.—	„	9.—
22. Zeszyty	tuziny	25.003.—	„	11.400.85
23. Różne przybory piśmienne	sztuki	1.690.130.—	„	16.027.36
24. Naczynia kuchenne	„	11.269.—	„	5.817.90
25. Zapalki	pudełka	20.501.—	„	2.018.17
26. Węgiel kamienny	kg	3.875.105.50	„	86.257.25
27. Drzewo opałowe	„	160.096.50	„	2.265.42
„ „	m	2.697.65	„	15.379.03
„ „	m p.	2.931.—	„	18.226.20
28. Nafta	kg	13.540.50	„	4.650.77
29. Torf	„	42.860.—	„	514.32
30. Słoma	„	7.850.—	„	235.50
31. Lekarstwa	wg wart.		„	14.937.29
32. Różne produkty	kg	11.838.89	„	19.686.41
„ „	sztuki	16.587.—	„	1.879.51
„ „	paczki	198.—	„	990.—

Razem Zł 8.056.499.60

OBROTY MIĘDZYWOJEWÓDZKIE

1. Zboże	kg	773.221.90	Zł 154.644.38
2. Ziemniaki	„	8.426.413.—	„ 294.924.45
3. Mąka	„	5.000.—	„ 1.350.—
4. Węgiel kamienny	„	54.047.020.—	„ 1.080.940.40
5. Drzewo opałowe	„	15.950.—	„ 319.—
		Razem . . .	Zł 1.532.178.23

PRZYDZIAŁY OGÓLNOPOLSKIEGO OBYWATELSKIEGO KOMITETU ZIMOWEJ POMOCY BEZROBOTNYM

1. Zboże	kg	30.843.—	Zł 6.168.60
2. Ziemniaki	„	8.426.413.—	„ 294.924.45
3. Mąka	„	2.954.910.30	„ 929.825.78
4. Ślonina i tłuszcze	„	1.000.—	„ 1.200.—
5. Cukier	„	687.500.—	„ 687.500.—
6. Mieszanka kawowo-cukrowa	„	2.021.000.—	„ 1.616.800.—
7. Mydło	„	1.100.—	„ 1.320.—
8. Naczynia kuchenne	sztuki	318.—	„ 159.—
9. Węgiel kamienny	kg	54.047.020.—	„ 1.080.940.40
10. Drzewo opałowe	„	950.721.—	„ 19.014.42
„ „	m	15.140.05	„ 75.700.25
„ „	m p.	20.553.80	„ 82.215.20
11. Różne produkty	sztuki	100.—	„ 50.—
		Razem . . .	Zł 4.795.818.10

U W A G I:

Wartość drzewa w m³ obniżono o koszty transportu do Zł 5.— za m

„ „ „ m p. „ „ „ „ „ „ 4.— „ m p.

Poza wyżej wymienionymi przydziałami przydział węgla dla województwa:

kieleckiego	wyniósł kg	9.989.450	Zł 199.789.—
krakowskiego	„ „	6.166.950	„ 123.339.—
śląskiego	„ „	21.050.170	„ 421.003.40

PRODUKTY OTRZYMANE Z LOKALNYCH KOMITETÓW FUNDUSZU PRACY

1. Zboże	kg	71.117.72	Zł	13.919.11
2. Ziemniaki	„	1.452.778.50	„	50.926.91
3. Mąka	„	598.628.51	„	147.990.23
4. Kasza	„	5.740.—	„	2.003.12
5. Jarzyny twarde	„	3.575.65	„	422.70
6. „ strączkowe	„	8.383.—	„	1.668.08
7. Ślonina i tłuszcze	„	432.70	„	604.57
8. Mięso i jego przetwory	„	3.370.—	„	349.70
9. Cukier	„	108.587.23	„	67.255.25
10. Sól	„	12.283.60	„	3.513.68
11. Mieszanka kawowo-cukrowa	„	222.010.26	„	167.381.76
12. Chleb	„	11.023.68	„	2.317.25
13. Bułki	„	544.—	„	27.70
14. Śledzie	beczki	—	„	—
15. Mleko	litry	900.—	„	180.—
16. Różne produkty spoż. i kolonialne	kg	4.214.—	„	12.140.86
„ „ „ „	sztuki	2.—	„	1.—
17. Mydło	kg	702.20	„	806.38
18. Odzież	sztuki	4.771.—	„	25.644.44
19. Bielizna	„	1.766.—	„	2.959.30
20. Obuwie	pary	3.078.—	„	20.163.15
21. Tkaniny	metry	242.59	„	242.59
22. Książki	sztuki	517.—	„	71.90
23. Różne przybory piśmienne	„	13.—	„	0.65
24. Naczynia kuchenne	„	7.348.—	„	3.700.50
25. Węgiel kamienny	kg	576.117.—	„	11.551.54
26. Drzewo opałowe	„	19.330.—	„	386.60
„ „	m	2.628.56	„	9.740.38
„ „	m p.	436.—	„	3.052.—
27. Torf	kg	2.267.245.—	„	27.206.94
28. Cegła	sztuki	3.000.—	„	120.—
29. Różne produkty	kg	1.306.35	„	831.85
„ „	sztuki	3.—	„	1.50

Razem Zł 577.181.64

POMOC W NATURZE

1. Zboże	kg	3.833.791.78	Zł 768.361.66
2. Ziemniaki	„	36.340.475.10	„ 1.289.166.88
3. Mąka	„	12.013.346.40	„ 4.042.153.86
4. Kasza	„	625.389.—	„ 226.544.80
5. Jarzyny twarde	„	264.898.08	„ 13.867.30
6. „ strączkowe	„	688.425.33	„ 187.793.40
7. Slonina i tłuszcze	„	758.110.54	„ 985.683.25
8. Mięso i jego przetwory	„	167.813.21	„ 188.303.59
9. Cukier	„	763.737.77	„ 717.751.45
10. Sól	„	146.211.33	„ 41.242.99
11. Mieszanka kawowo-cukrowa	„	1.653.937.66	„ 1.303.460.84
12. Chleb	„	6.801.298.43	„ 1.785.655.69
13. Bułki	„	790.395.50	„ 83.953.07
14. Śledzie	beczki	19.50	„ 1.890.—
„	sztuki	18.300.—	„ 2.115.22
„	kg	165.50	„ 143.28
15. Mleko	litry	435.051.25	„ 65.847.26
16. Różne produkty spożywcze i kolonialne	kg	112.450.02	„ 198.548.12
„ „ „ „	sztuki	113.740.—	„ 36.148.53
„ „ „ „	paczki	578.—	„ 8.104.50
„ „ „ „	pudełka	6.396.—	„ 3.198.—
„ „ „ „	wg wart.		„ 373.520.75
17. Mydło	kg	79.659.98	„ 90.942.83
18. Odzież	sztuki	288.975.—	„ 675.124.19
19. Bielizna	„	88.428.—	„ 54.431.71
20. Obuwie	pary	69.423.—	„ 325.993.22
21. Tkaniny	metry	5.547.64	„ 5.682.34
22. Książki	sztuki	176.—	„ 82.86
23. Zeszyty	tuziny	25.114.05	„ 11.511.90
24. Różne przybory piśmienne	sztuki	1.690.322.—	„ 16.037.86
25. Naczynia kuchenne	„	701.—	„ 560.40
26. Zapalki	pudełka	20.669.—	„ 2.034.97
27. Węgiel kamienny	kg	94.578.684.60	„ 1.900.304.50
28. Drzewo opałowe	„	2.799.717.15	„ 55.057.83
„ „	m	30.990.01	„ 206.251.56
„ „	m p.	46.764.25	„ 262.674.53
29. Nafta	kg	15.065.50	„ 5.184.12
30. Torf	„	2.027.903.—	„ 24.334.84
31. Słoma	„	7.036.—	„ 211.08
32. Cegła	sztuki	3.000.—	„ 120.—
33. Lekarstwa	wg wart.		„ 19.973.85
34. Różne produkty	kg	20.297.82	„ 16.443.63
„ „	sztuki	31.161.25	„ 9.166.64
„ „	paczki	322.—	„ 1.610.—

Razem Zł 16.007.189.30

KOSZTY ADMINISTRACYJNE

1. Zboże	kg	5.893.—	Zł	1.278.62
2. Ziemniaki	„	28.747.—	„	1.015.09
3. Mąka	„	5.988.—	„	1.655.26
4. Kasza	„	95.—	„	36.13
5. Jarzyny strączkowe	„	8.—	„	1.60
6. Słonina i tłuszcze	„	341.—	„	539.01
7. Cukier	„	154.65	„	154.65
8. Sól	„	62.75	„	18.82
9. Mieszanka kawowo-cukrowa	„	538.35	„	419.45
10. Chleb	„	657.—	„	162.47
11. Mleko	litry	45.—	„	11.25
12. Różne produkty spożywcze i kolonialne	sztuki	855.—	„	427.50
13. Mydło	kg	32.—	„	7.40
14. Zapalki	pudełka	9.—	„	0.90
15. Węgiel kamienny	kg	271.106.60	„	5.432.53
16. Drzewo opałowe	„	810.—	„	16.20
„ „	m	1.25	„	12.50
„ „	m p.	49.25	„	1.105.85
16. Nafta	kg	31.—	„	11.25
17. Słoma	„	8.832.—	„	264.96
		Razem	Zł	12.571.44

OGÓLNOPOLSKI KOMITET

1. Słonina i tłuszcze	kg	1.000.—	Zł	1.200.—
2. Cukier	„	1.997.181.—	„	1.997.181.—
3. Mydło	„	1.100.—	„	1.320.—
4. Naczynia kuchenne	sztuki	318.—	„	159.—
5. Drzewo opałowe	kg	950.721.—	„	19.014.42
„ „	m	15.140.05	„	75.700.25
„ „	m p.	20.553.80	„	82.215.20
6. Różne produkty	sztuki	100.—	„	50.—
		Razem	Zł	2.176.839.87

REMANENTY PRZEKAZANE LOKALNYM KOMITETOM FUNDUSZU PRACY

1. Zboże	kg	810.624.43	Zł	172.124.88
2. Ziemniaki	„	315.362.50	„	11.037.69
3. Mąka	„	1.033.189.19	„	278.961.07
4. Kasza	„	1.498.90	„	524.62
5. Jarzyny twarde	„	375.—	„	75.12
6. „ strączkowe	„	10.891.25	„	2.178.25
7. Ślonina i tłuszcze	„	594.80	„	713.76
8. Cukier	„	266.287.01	„	266.287.01
9. Sól	„	6.823.10	„	2.046.93
10. Mieszanka kawowo-cukrowa	„	628.106.10	„	502.484.89
11. Chleb	„	21.702.52	„	5.642.65
12. Różne produkty spożywcze i kolonialne	„	1.804.75	„	5.355.45
„ „ „ „	sztuki	863.—	„	431.50
„ „ „ „	paczki	24.—	„	360.—
13. Mydło	kg	6.776.35	„	8.131.62
14. Odzież	sztuki	1.258.—	„	2.516.—
15. Bielizna	„	671.—	„	335.50
16. Obuwie	pary	3.940.—	„	7.880.—
17. Tkaniny	metry	9.677.50	„	9.677.50
18. Książki	sztuki	443.—	„	7.94
19. Różne przybory piśmienne	„	2.—	„	0.10
20. Naczynia kuchenne	„	18.359.—	„	9.179.50
21. Zapalki	pudełka	34.—	„	3.40
22. Węgiel kamienny	kg	2.641.155.90	„	52.823.12
23. Drzewo opałowe	„	58.680.—	„	1.173.60
„ „	m	6.830.03	„	68.300.30
„ „	m p.	1.764.—	„	12.348.—
24. Torf	kg	400.—	„	4.80
25. Cegła	sztuki	3.000.—	„	120.—
26. Lekarstwa	wg wart.		„	77.—
27. Różne wyżej nie wymienione	kg	1.259.95	„	12.487.16
„ „ „ „	sztuki	513.—	„	256.50
„ „ „ „	paczki	1.—	„	5.—

Razem Zł 1.433.550.86

M A N K A

1. Zboże	kg	52.711.85	Zł	10.542.47
2. Ziemniaki	„	2.004.768.65	„	70.164.54
3. Mąka	„	18.217.09	„	4.934.02
4. Kasza	„	1.182.13	„	413.56
5. Jarzyny twarde	„	706.—	„	26.74
6. „ strączkowe	„	456.40	„	91.28
7. Ślonina i tłuszcze	„	827.67	„	994.76
8. Mięso i jego przetwory	„	552.—	„	552.—
9. Cukier	„	351.29	„	351.29
10. Sól	„	38.20	„	11.11
11. Mieszanka kawowo-cukrowa	„	894.65	„	715.72
12. Różne produkty spożywcze i kolonialne	„	26.75	„	80.25
13. „ „ „ „	sztuki	3.—	„	1.50
13. Mydło	kg	173.28	„	190.38
14. Odzież	sztuki	891.—	„	1.782.—
15. Bielizna	„	320.—	„	160.—
16. Obuwie	pary	183.—	„	366.—
17. Tkaniny	metry	1.—	„	1.—
18. Książki	sztuki	74.—	„	7.40
19. Naczynia kuchenne	„	2.—	„	1.—
20. Węgiel kamienny	kg	643.302.—	„	12.909.18
21. Drzewo opałowe	„	126.085.—	„	2.521.70
„ „	m	127.50	„	1.080.60
„ „	m p.	9.60	„	29.12
22. Torf	kg	299.465.—	„	3.593.58
23. Różne produkty	„	99.80	„	99.80
„ „	„	5.—	„	2.50
„ „	paczki	3.—	„	15.—

Razem . . . Zł 111.639.—

ZBIÓRKA

Województwo Białostockie	Zł	168.758.98
„ Poleskie	„	62.395.80
„ Śląskie	„	1.472.200.62
„ Kieleckie	„	579.411.74
„ Krakowskie	„	388.800.65
„ Lubelskie	„	391.395.06
„ Lwowskie	„	214.682.35
„ Wołyńskie	„	262.799.74
„ Łódzkie	„	178.311.31
„ Nowogrodzkie	„	79.320.92
„ Poznańskie	„	527.657.72
„ Stanisławowskie	„	109.099.25
„ Tarnopolskie	„	193.143.73
„ Pomorskie	„	212.244.86
„ Warszawskie	„	294.019.49
„ Wileńskie	„	45.821.92
„ Warszawa-Miasto	„	487.565.35
„ Ogólnopolski Obywatel- ski Komitet Z.P.B.	„	2.176.839.87
Razem		Zł 7.844.469.36

OBROTY MIĘDZYWOJEWÓDZKIE

Województwo Białostockie	Zł	19.919.41
„ Śląskie	„	874.733.40
„ Kieleckie	„	181.943.—
„ Krakowskie	„	24.264.—
„ Lubelskie	„	152.254.45
„ Wołyńskie	„	117.407.49
„ Nowogrodzkie	„	8.659.75
„ Poznańskie	„	26.814.55
„ Tarnopolskie	„	74.761.93
„ Pomorskie	„	9.186.80
„ Warszawskie	„	42.233.45
Razem		Zł 1.532.178.23

KOSZTY ADMINISTRACYJNE

Województwo Białostockie	Zł	770.64
„ Śląskie	„	0.80
„ Kieleckie	„	1.213.57
„ Lwowskie	„	571.12
„ Wołyńskie	„	2.50
„ Łódzkie	„	247.50
„ Nowogrodzkie	„	34.60
„ Poznańskie	„	1.928.63
„ Stanisławowskie	„	85.40
„ Tarnopolskie	„	106.82
„ Pomorskie	„	12.50
„ Warszawskie	„	5.253.76
„ Warszawa-Miasto	„	586.56
Razem		Zł 12.571.44

OGÓLNOPOLSKI OBYWATELSKI KOMITET ZIMOWEJ POMOCY BEZROBOTNYM

Ślonina	Zł	1.200.—
Cukier	„	1.997.181.—
Mydło	„	1.320.—
Naczynia kuchenne	„	159.—
Drzewo opałowe kg	„	19.014.42
„ „ mtr. p.	„	82.215.20
„ „ mtr.	„	75.700.25
Różne produkty	„	50.—
Razem		Zł 2.176.839.87

**PRODUKTY OTRZYMANE Z FUNDUSZU
PRACY**

Województwo Białostockie	Zł	27.947.08
„ Poleskie	„	14.433.03
„ Śląskie	„	122.270.28
„ Kieleckie	„	67.636.32
„ Krakowskie	„	39.479.57
„ Lubelskie	„	13.530.00
„ Lwowskie	„	31.984.10
„ Wołyńskie	„	2.712.39
„ Łódzkie	„	20.820.05
„ Nowogrodzkie	„	2.484.84
„ Poznańskie	„	28.946.29
„ Stanisławowskie	„	2.175.35
„ Tarnopolskie	„	13.053.48
„ Pomorskie	„	27.229.92
„ Warszawskie	„	79.214.01
„ Wileńskie	„	21.173.77
„ Warszawa-Miasto	„	62.091.16
Razem . .	Zł	577.181.64

**PRZYDZIAŁY OGÓLNOPOLSKIEGO KOMITETU
Z. P. B.**

Województwo Białostockie	Zł	132.920.75
„ Poleskie	„	53.642.75
„ Śląskie	„	1.156.843.03
„ Kieleckie	„	453.298.71
„ Krakowskie	„	178.691.75
„ Lubelskie	„	127.261.—
„ Lwowskie	„	162.700.—
„ Wołyńskie	„	44.700.—
„ Łódzkie	„	727.117.72
„ Nowogrodzkie	„	37.406.—
„ Poznańskie	„	651.384.16
„ Stanisławowskie	„	44.018.80
„ Tarnopolskie	„	54.385.40
„ Pomorskie	„	246.092.20
„ Warszawskie	„	328.874.20
„ Wileńskie	„	48.140.26
„ Warszawa-Miasto	„	348.341.37
Razem . .	Zł	4.795.818.10

ZAKUP WŁASNY

Województwo Białostockie	Zł	190.251.14
„ Poleskie	„	99.768.84
„ Śląskie	„	1.478.801.89
„ Kieleckie	„	1.542.366.07
„ Krakowskie	„	445.465.80
„ Lubelskie	„	20.076.88
„ Lwowskie	„	382.974.46
„ Wołyńskie	„	93.609.89
„ Łódzkie	„	1.126.624.92
„ Nowogrodzkie	„	43.501.76
„ Poznańskie	„	884.552.26
„ Stanisławowskie	„	15.586.74
„ Tarnopolskie	„	38.383.54
„ Pomorskie	„	418.126.07
„ Warszawskie	„	688.339.68
„ Wileńskie	„	141.702.85
„ Warszawa-Miasto	„	446.366.81
Razem . .	Zł	8.056.499.60

POMOC W NATURZE

Województwo Białostockie	Zł	446.439.81
„ Poleskie	„	187.889.04
„ Śląskie	„	3.045.590.02
„ Kieleckie	„	2.264.026.99
„ Krakowskie	„	929.080.18
„ Lubelskie	„	367.783.53
„ Lwowskie	„	714.625.37
„ Wołyńskie	„	268.798.42
„ Łódzkie	„	1.933.431.58
„ Nowogrodzkie	„	148.561.63
„ Poznańskie	„	1.835.661.02
„ Stanisławowskie	„	154.948.70
„ Tarnopolskie	„	205.215.04
„ Pomorskie	„	840.171.26
„ Warszawskie	„	1.242.568.92
„ Wileńskie	„	246.871.17
„ Warszawa-Miasto	„	1.175.526.62
Razem . .	Zł	16.007.189.30

M A N K A

Województwo Białostockie	Zł	4.700.59
„ Poleskie	„	2.647.42
„ Kieleckie	„	18.455.64
„ Krakowskie	„	5.466.14
„ Lubelskie	„	3.010.16
„ Lwowskie	„	4.528.97
„ Wołyńskie	„	4.994.18
„ Łódzkie	„	12.525.78
„ Nowogrodzkie	„	2.657.54
„ Poznańskie	„	1.882.80
„ Stanisławowskie	„	3.645.88
„ Tarnopolskie	„	5.168.46
„ Pomorskie	„	2.118.32
„ Warszawskie	„	27.652.65
„ Wileńskie	„	3.140.87
„ Warszawa-Miasto	„	9.043.60
R a z e m		Zł 111.639.—

REMANENTY TOWAROWE PRZEKAZANE LOK. KOMITETOM F. P.

Województwo Białostockie	Zł	48.047.50
„ Poleskie	„	39.703.96
„ Śląskie	„	309.791.60
„ Kieleckie	„	177.073.64
„ Krakowskie	„	91.870.41
„ Lubelskie	„	29.214.80
„ Lwowskie	„	72.615.45
„ Wołyńskie	„	12.619.43
„ Łódzkie	„	106.669.14
„ Nowogrodzkie	„	2.800.—
„ Poznańskie	„	226.253.43
„ Stanisławowskie	„	12.200.16
„ Tarnopolskie	„	13.713.90
„ Pomorskie	„	52.204.17
„ Warszawskie	„	72.738.60
„ Wileńskie	„	6.826.76
„ Warszawa-Miasto	„	159.207.91
R a z e m		Zł 1.433.550.86

Biblioteka Uniwersytetu
MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
w Lublinie

15305

CZASOPISMA

1936-1937

Drukarnia
Zakł. Wyd.
M. Arct, S. A.
w Warszawie